الله
رسول
محمد

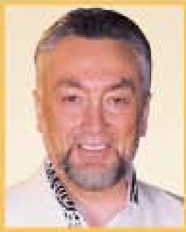
RESULULLAH'IN (SAV) DİLİNDEN

CENNET

Rabbimiz her insanı, herşeyin en güzelinden, en mükemmelinden zevk alacak ve bunlara karşı büyük bir özlem duyacak bir ruh ile yaratmıştır. Bu nedenle insan, hayatı idrak etmeye başladığı andan itibaren bu mükemmelliğe ulaşabilmek için, içinde sürekli olarak büyük bir istek duyar. Çevresinde daima bir güzellik ve nimet arayışı içerisinde olur. Ancak buna ne kadar çok istek duyarsa duysun ve bunun için ne kadar çok çaba harcarsa harcasın, dünya hayatında hiçbir zaman bu mükemmellikle karşılaşamaz. Çünkü Allah insanın fıtratını ancak cennette rahat edebileceği ve nefsinin isteklerini ancak burada karşılayabileceği şekilde yaratmıştır. Allah dünya hayatını ise özel olarak kusurlu ve eksik olarak yaratmıştır. Elbette ki dünya hayatındaki bu eksikliklerin bir amacı vardır. Rabbimiz'in bu yaratışının hikmetlerinden biri, insanın, cennetin mutlak güzelliğini kavramasını ve cennete kavuşabilmek için samimi bir gayret harcamasını sağlamasıdır.

Her insan hastalıkların, ölümlerin, savaşların, kavgaların, kötülüklerin, eksikliklerin, sıkıntıların hiç yaşanmadığı bir dünya özlemi çeker. Bu amaçla, hiçbir sorunun olmadığı mutlu bir hayatı dünya şartlarında oluşturabilmenin yollarını arar. Oysa Allah Kuran'da insanlara bu hayatı ancak cennette yaşayabileceklerini bildirmiştir. İnsanın bunun için yapması gereken ise son derece kolaydır. İnsan, Rabbimiz'in rızasını kazanacağı bir yaşam sürmelidir. Bunun ardından -Allah'ın takdiriyle- kendi istek duyduğundan ve hayal edebildiğinden çok daha üstün, kusursuz ve sonsuz mutlulukla dolu bir hayatla karşılaşacaktır.

YAZAR HAKKINDA

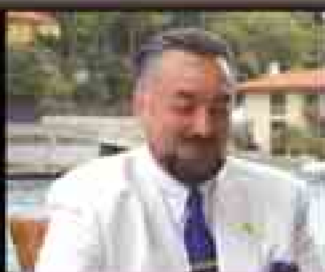
Harun Yahya müstear ismini kullanan Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir. Nitekim yazarın, bugüne kadar 60 ayrı dile çevrilen yaklaşık 300 eseri, dünya çapında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Harun Yahya Külliyatı, -Allah'ın izniyle- 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

بسم الله الرحمن الرحيم

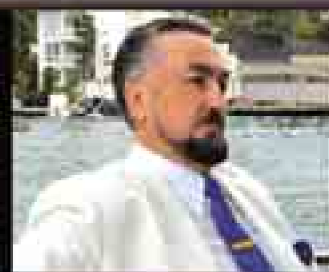
الله
رسول
محمد

RESULULLAH'IN (sav) DİLİNDEN

Cennet

HARUN YAHYA
(ADNAN OKTAR)

Yazar Hakkında

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 60 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya

ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

OKUYUCUYA

● Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

● Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

● Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

● Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

● Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

● Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

● Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat edilmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı "Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Mart 2004 / İkinci Baskı: Ekim 2005 / Üçüncü Baskı: Ekim 2006
Dördüncü Baskı: Mayıs 2008 / Beşinci Baskı: Ocak 2009

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi İbrahim Elmas İşmerkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Kelebek Matbaacılık Litros Yolu No: 4/1A Topkapı-İstanbul Tel: (0 212) 612 43 59

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

RESULULLAH'IN (sav) DİLİNDEN

Cennet

İman edip salih amellerde bulunanlar ise cennet halkıdırlar; orada süresiz kalacaklardır. (Bakara Suresi, 82)

HARUN YAHYA

İçindekiler

Giriş

İnsan, dünya hayatında nefsindeki kötülükleri yenip ömrünü Allah'ın razı olacağı şekilde geçirmekle sorumludur. Bunun içinse kendisine ortalama altmış yetmiş yıl gibi çok az bir süre verilmiştir. Allah, rızasını kazanan kulları için, dünyadaki bu kısa yaşamın ardından, sonsuz ve eşsiz bir hayat yaratmıştır. Dünya hayatındaki bu ömür göz açıp kapayıncaya kadar, hızla tükenip geçmektedir. Bu süre içerisinde sabır gösteren, güzel ahlakta kararlı davranan, Allah'a samimi bir kul olan kimseler ahirette çok büyük bir mükafatla; sonsuz cennet hayatıyla karşılaşacaklardır. Kuşkusuz bu Rabbimiz'in kullarına olan ihsanının, rahmetinin ve sevgisinin çok önemli bir tecellisidir.

Allah her insanı, herşeyin en güzelinden, en mükemmelinden zevk alacak ve bunlara karşı büyük bir özlem duyacak bir ruh ile yaratmıştır. Bu nedenle insan, hayatı idrak etmeye başladığı andan itibaren bu mükemmelliğe ulaşabilmek için, içinde sürekli olarak büyük bir istek duyar. Daima bir güzellik ve nimet ara-

yışı içerisinde olur. Ancak buna ne kadar çok istek duyarsa duysun ve bunun için ne kadar çok çaba harcarsa harcasın, dünya hayatında hiçbir zaman aradığı mükemmellikle karşılaşamaz. Çünkü Allah dünya hayatını özel olarak kusurlu ve eksik olarak yaratmıştır.

Elbette Allah'ın bu yaratışında pek çok hikmet vardır. Çünkü **"O Allah ki, yaratandır, (en güzel bir biçimde) kusursuzca var edendir, 'şekil ve suret' verendir. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanların tümü O'nu tesbih etmektedir. O, Aziz, Hakimdir."** (Haşr Suresi, 24) ayetiyle bildirildiği gibi, Allah'ın yaratışı kusursuzdur. Rabbimiz herşeye güç yetiren, dilediğini yaratmaya kadir olandır. Dolayısıyla dünya hayatındaki bu eksikliklerin bir amacı vardır. Rabbimiz'in bu yaratışının hikmetlerinden biri, insanın cennetin varlığını kavramasına ve bunun için samimi bir gayret harcamasına yöneliktir.

Allah insanın fıtratını ancak cennette rahat edebileceği ve nefsinin isteklerini ancak burada karşılayabileceği şekilde yaratmıştır. Kuran'ın pek çok ayetinde bu gerçek insana bildirilmiştir. Asıl hayatını cennette yaşayacağını, bu nedenle tüm çabasının da sonsuz güzellikler yurdu olan

cennete yönelik olmasını hatırlatmıştır. Bu konudaki Kuran ayetlerinden bazıları şöyledir:

Bu dünya hayatı, yalnızca bir oyun ve '(eğlence türünden) tutkulu bir oyalanmadır'. Gerçekten ahiret yurdu ise, asıl hayat odur. Bir bilselerdi. (Ankebut Suresi, 64)

Gerçek şu ki, ebrar olanlar (iyiler, doğru olanlar), elbette nimetler içindedirler. Tahtlar üzerinde bakıp-seyretmektedirler. Nimetin parıltılı-sevincini sen onların yüzlerinde tanırsın. Onlara mühürlü, katıksız bir şaraptan içirilir. Ki onun sonu misktir. Şu halde yarışmak isteyenler, bunun için yarışsınlar. (Mutaffifin Suresi, 22-26)

Allah dilediğine rızkı genişletir-yayar ve daraltır da. Onlar ise dünya hayatına sevindiler. Oysaki dünya hayatı, ahirette (ki sınırsız mutluluk yanında geçici) bir meta'dan başkası değildir. (Ra'd Suresi, 26)

Orda diledikleri herşey onlarındır; Katımız'da daha fazlası da var. (Kaf Suresi, 35)

Peygamber Efendimiz (sav) de bir hadis-i şerifinde dünya hayatının yanında, cennetin insan için nasıl büyük bir nimet olduğunu şöyle bir örnek ile açıklamıştır:

Cennette, yay kadar bir yer, Güneş'in üzerine doğduğu veya battığı şeyden (dünyadan) daha hayırlıdır. [Kütüb-i Sitte-14, s. 429/2]

İnsan, bu konuda hiçbir bilgisi olmasa dahi, dünya hayatının eksikliklerini ve nefsindeki nimetlere karşı duyduğu özlemi kısaca düşündüğünde, bu gerçeği kolaylıkla anlayabilecektir. Zira Allah, dünya hayatının asıl hayat olmadığının anlaşılması için insana pek çok

Rabbiniz'den olan mağfiret ve
eni göklerle yer kadar olan
cennete (kavuşmak için) yarışın;
o, muttakiler için hazırlanmıştır.
(Al-i İmran Suresi, 133)

İşte bunların karşılığı, Rablerinden bağışlanma ve içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetlerdir...
(Al-i İmran Suresi, 136)

delil yaratmaktadır. İnsan hemen her gün, başta kendi bedeninde olmak üzere, dünya hayatının eksiklikleriyle karşılaşmaktadır. Sadece hayatta kalabilmek için dahi, çok sayıda tedbir almak zorundadır. En küçük bir ihmalde hastalıklarla, yaralanmalarla ve hatta ölümle yüzyüze gelebilmektedir. Ömrünün büyük bölümünü vücudunun acizliklerini telafi etmeye ayırır. Ancak tüm bu çabaya rağmen geçen yıllarla beraber vücudu büyük bir bozulmaya uğrar. İnsan bedeni gibi, en güzel çiçekler bile zamanla solar; en güzel renkli, en hoş kokulu güller, laleler, menekşeler çürüyüp bozulur. En lezzetli ve en taze görünümlü meyveler, sebzeler kısa süre içinde çürüyüp yenemeyecek hale gelir. En ihtişamlı evler, eşyalar, arabalar zamanla eskir, kırılıp dökülür.

Bu sayılanlar, insanın dünya hayatında muhatap olduğu milyonlarca eksiklikten yalnızca birkaç tanesidir. Ancak sadece bunlar bile, insanın özlem duyduğu asıl yerin dünya olmadığını anlaması için yeterlidir.

İnsan, tüm bu eksiklikler karşısında içten içe, daima mükemmelliği, bu eksikliklerin hiçbirinin olmadığı bir dünyada yaşamayı ister. Hastalıkların, ölümlerin, savaşların, kavgaların, kötülüklerin, eksikliklerin, sıkıntıların hiç yaşanmadığı bir dünyanın özlemini çeker. Bu amaçla, hiçbir sorunun olmadığı mutlu bir hayatı, dünya şartlarında oluşturabilmenin yollarını arar. Oysa Allah, Kuran'da insanlara bu hayatı ancak cennette yaşayabileceklerini bildirmiştir. İnsanın bunun için yapması gereken ise son derece kolaydır: Rabbimiz'in rızasına uygun bir yaşam sürmek. Bunun ardından -Allah'ın takdiriyle- kendi istek duyduğundan ve hayal edebildiğinden çok daha üstün, kusursuz ve sonsuz mutlulukla dolu bir hayatla karşılaşacaktır.

İnsanın aradığı, özlem duyduğu, sevdiği herşeyin sadece cennette olduğunu anlaması için, Allah Kuran'da cennet nimetleri hakkında pek çok bilgi vermiştir. Kitabın ilerleyen bölümlerinde Kuran ayetleri ve

Peygamber Efendimiz (sav)'in hadisleri doğrultusunda Rabbimiz'in bizler için hazırladığı bu eşsiz nimetleri anlatacağız.

Ayrıca İncil'den, Kuran ayetleri ve Peygamberimiz (sav)'in hadisleri ile mutabık olan sözlere de yer vereceğiz. Kuran ayetlerinde bizlere İncil'in zaman içinde tahrif edildiği, bu nedenle içinde çeşitli yanlış inanışları barındırdığı bildirilmektedir. Günümüzde mevcut olan İncil'de hak bölümler olabileceği gibi insanlar tarafından eklenmiş hatalı bilgiler de bulunmaktadır. Bu nedenle İncil'de yer alan açıklamaları Kuran ayetleriyle ve Peygamber Efendimiz (sav)'in hadisleriyle uyumlu oldukları ölçüde değerlendirmeye almak gerekmektedir.

Bu kitapta da bu ölçü göz önünde bulundurulmuş ve İslami kaynaklara uygun olan İncil açıklamalarına yer verilmiştir. Bu kitapla amaçlananlardan biri, insanlara asıl hayatın dünyada değil cennette yaşanacağını, nefislerinin is-

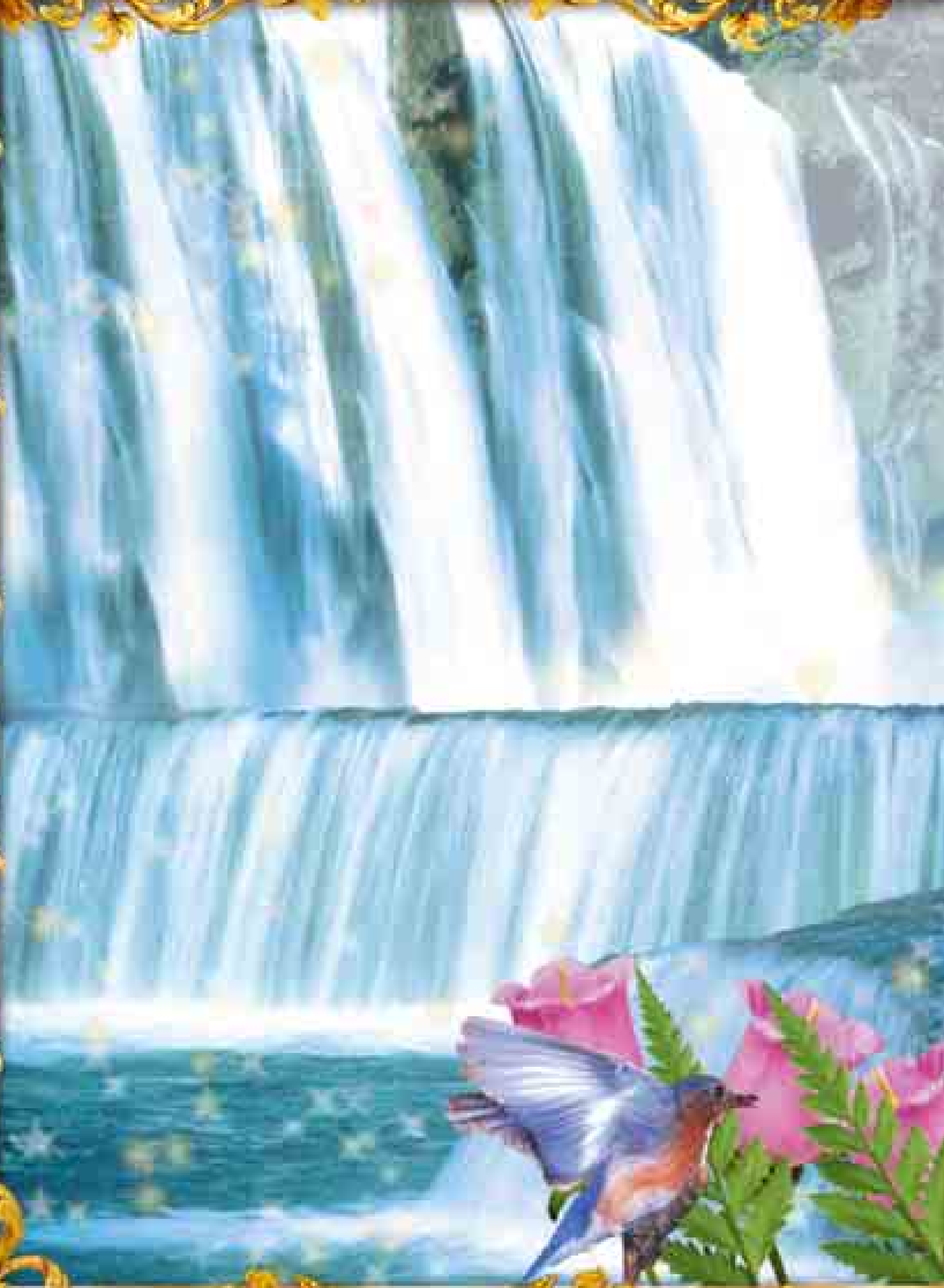
tek duyduğu güzelliklerin dünyada değil cennette olduğunu hatırlatmaktır. Daha önce hiç düşünmemiş olsalar dahi, ruhlarındaki, mükemmelliğe karşı duydukları özlemi karşılayabilecek tek hayatın cennette olduğunu kavramalarına yardımcı olmaktır.

Diğer bir amaç ise, insanların, cennetin eşsiz güzelliklerini, sonsuza kadar sürecek olan zevklerini derinlemesine tefekkür edebilmelerini sağlamaktır. Zira hem Kuran ayetleri hem de Peygamberimiz (sav)'in hadisleri, bizleri pek çok insanın daha önce hiç düşünmemiş olabileceği cennet nimetlerinden haberdar etmektedir. Cennetteki ihtişamın, sınırsız nimetin ve yaşanacak olan güzel hayatın anlaşılması, insanların cennete olan özlemlerini ve bu hayatı kazanmak için harcayacakları çabayı artıracaktır. Allah'ın sonsuz rahmetine ve eşsiz nimetlerine layık olabilmek için büyük bir şevk ve azimle hayırlarda yarışmalarına vesile olabilecektir.

Rableri onlara Katından bir rahmeti, bir hoşnutluğu ve onlar için, kendisine sürekli bir nimet bulunan cennetleri müjdeler. (Tevbe Suresi, 21)

Elbette ki kitap boyunca yapılacak olan cennet tasvirleri, insan aklının ve bilgisinin kavrayışıyla sınırlıdır. Gerçekte Allah'ın Kuran'da bildirdiği ve Peygamberimiz (sav)'in hadisleriyle tarif ettiği cennetin mükemmelliği ve güzelliği, insanın dünyada kendisine verilen akılla kavrayabileceğinden ve tefekkür edebileceğinden çok daha üstün ve benzersizdir. İnsan cennete dair güzellikleri ancak dünya hayatında bildiği nimetlerle kıyaslayıp, bunlarla özdeşleştirerek anlayabilmektedir. Ancak Rabbimiz'in orada salih kulları için hazırladığı nimetlerin güzelliği, gerçek şekliyle ancak ahirette kavranıp yaşanabilecektir. İnsan ruhunun bunlardan alacağı zevk ancak orada tadılabilecektir. Bunun bir hikmeti ise, Rabbimiz'in tüm bu nimetleri ve güzellikleri yalnızca iman eden kullarına lutfetmiş olmasıdır. Allah inkar edenleri cennet nimetlerinden mahrum kılmıştır. Ayetlerde, cennete giremeyen kimselerin ahirette cennete karşı duyacakları derin özlemden ve yaşayacakları büyük pişmanlıktan bahsedilmektedir. Bu kimseler hasretle cenneti anacak, sonsuza kadar büyük bir pişmanlıkla cennete girmiş olmayı dileyeceklerdir. Elbette ki onlar da dünya hayatında cennetin varlığından, oradaki güzelliklerden haberdar olmuş ancak bu gerçeği göz ardı etmişlerdir. Nefislerindeki bu isteği dünya hayatında karşılayabileceklerini düşünerek var güçleriyle dünyaya yönelmişlerdir.

Umulur ki bu kitapta anlatılanlar, böyle büyük bir yanılgıya kapılan insanların gerçek hayatın ahirette yaşanacağını anlamalarına ve yaşamlarını, Rabbimiz'in rızasını kazanarak geçirmelerine vesile olur. İman edenlerin ise cennete kavuşma özlemlerini, şevk ve azimlerini artırarak Allah'ın en sevdiği kullarından olabilmek için hayırlarda yarışmalarını sağlar.

Allah, mümin erkeklere ve mümin kadınlara içinde ebedi kalmak üzere, altından ırmaklar akan cennetler ve Adn Cennetlerinde güzel meskenler vadetmiştir...
(Tevbe Suresi, 72)

Allah'ın Cennet Ehli İçin Hazırladığı Nimetler

İnsanlar var olmasını istedikleri, fakat dünya şartlarında mümkün olmayan şeyleri kimi zaman filmlere, romanlara konu yaparlar. Bu tür fikirleri fantastik, ütopik gibi sıfatlarla nitelendirerek gerçekdışı olduklarını vurgularlar. Çoğu insan bu hayal ürünü mükemmelliklerin gerçek olmasını ister, bunlara özenir. Ancak dünya şartlarında bunların gerçekleşmesinin olanaksız olduğunu bilmek ve bu güzellikleri sadece hayal etmek onların ruhunda derin bir zevk oluşturmaz. Aksine yaşadıkları ortamdaki eksikliklerin biraz daha farkına vararak dünyanın gerçek yüzünü görmelerine, bu da kendi deyimleriyle "keyiflerinin kaçmasına" sebep olur. Elbette ki tarif ettiğimiz bu ruh hali iman etmeyen kişiler için söz konusudur.

Ahiretin varlığına kesin bir bilgiyle iman eden müminler ise, hayal gücünün sınırlarını zorlayan tüm ihtimallerin Allah'ın "ol" demesiyle gerçekleşebileceğini, ahirette cennet nimeti olarak karşılarına çıkabileceğini bilirler. O halde insan, dünyada "olsa ne güzel olur" diye düşündüğü her güzellik ve nimete cennette kavuşabilmeyi umabilir. Bu umut içindeki insan, istediği herşeye kavuşabileceği cenneti hak edebilmek için ciddi bir çaba göstermeye başlar.

Bir hadiste Peygamberimiz (sav), Allah'ın salih kulları için ahirette *"hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı ve hiçbir beşerin kalbine gelmeyen birtakım nimetler"* olacağından bahsetmiştir. [Ölüm-Kıyamet-Ahiret ve Ahirzaman Alametleri, s. 306/497]

Allah cenneti tarif edip tanıttığı ayetlerle insanlara dünyadakilerle kıyaslanmayacak bir nimet ufku açmaktadır. **"Orada diledikleri herşey onlarındır; Katımız'da daha fazlası da var."** (Kaf Suresi, 35) ayetiyle cennetteki bu nimet genişliği haber verilmektedir. Peygamber Efendimiz (sav) bir hadisinde müminlere, kendilerini bekleyen cennet nimetleri hakkında şu ayeti hatırlatmıştır:

> **Artık hiçbir nefis, yaptıklarına karşılık olmak üzere kendileri için gözler aydınlığı olarak nelerin (sayısız nimetlerin) saklandığını bilmez. (Secde Suresi, 17) [Tezkireti'l Kurtubi, s. 306/498]**

Allah'ın cennette sunacağı nimetler düşünülürken unutulmaması gereken önemli bir nokta da insan aklının çok sınırlı olduğudur. Bundan dolayı kişi, kendisine vaat edilen nimetlerin bolluğunu, çeşitliliğini, benzersiz güzelliklerini zihninde tam olarak canlandıramayabilir. Kuran'da ve hadislerde bildirilen nimetler, yapılan tasvirler insanlara açıklayıcı olması bakımından, dünyadaki güzelliklerin yer aldığı benzetmelerle tarif edilmektedir. Ancak bunlar cennette çok daha mükemmel halleriyle olacaklardır. Çünkü Allah, sonsuz aklının bir tecellisi olarak cenneti tüm kusurlardan arındırılmış mükemmel bir mekan olarak yaratmıştır.

İnsanın sınırlı düşünme ufkunu şöyle bir örnekle anlatabiliriz. İnsan, görme duyusuna sahip olmasa sadece tat alma, koklama, işitme ve dokunma duyularıyla yaratılmış olsa; göze hitap eden nimetler kendisine ne kadar tarif edilip anlatılsa da bunları kavraması mümkün olmazdı. Renkten, aydınlıktan, estetikten, simetriden, ihtişamdan bahsedildiğinde bu kişi tüm bunları anlayamayabilirdi. Aynı şekilde şu anda bizim bilmediğimiz ama Allah'ın cennette var edeceği ve bize yepyeni ufuklar kazandıracak başka duyular olabilir. Dolayısıyla sadece beş duyumuzla sınırlı olduğumuz bu dünyada ne tür nimetlerden habersiz olduğumuzu tam olarak kavramamız da mümkün olmayabilir.

Böylelikle Allah, dediklerine karşılık olarak içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler verdi. Bu, iyilik yapanların karşılığıdır. (Maide Suresi, 85)

Görüş, düşünce ve hayal ufkumuzdaki sınırlılığı, penceresiz bir evin içinden hiç dışarı çıkmadığını varsaydığımız bir kimsenin durumuna da benzetebiliriz. Evin dışındaki güzelliklerden -dağların, nehirlerin, ağaçların görünümünden, birbirinden estetik çiçeklerden, sevimli hayvanlardan, berrak bir gökyüzünden, gün ışığının aydınlığından...- habersiz olan bu kişi, nasıl bir nimet eksikliği içerisinde olduğunun da farkında olmaz. Kaldı ki bu kıyas dünyadaki güzellikler üzerinden yaptığımız bir kıyastır. Dünyanın nimet ve güzellikleri ise cennet nimetlerinin yanında son derece eksik ve kusurludur. Bu bakımdan iman eden bir kişi cenneti de sahip olduğu sınırlı bilgiler dahilinde, dar bir görüşle değerlendirmekten kaçınmalı, bu yanılgıya düşmemelidir. Çünkü insan, Rabbimiz'in bildirdikleri dışında cennetle ilgili ayrıntıların, cennet ehli için hazırlanmış sürprizlerin neler olabileceği hakkında yorum sahibi bile değildir. Kuran'da bu duruma dikkat çekilen ayetlerden birinde Allah **"Orada diledikleri herşey onlarındır; Katımız'da daha fazlası da var."** (Kaf Suresi, 35) buyurmaktadır.

Bir rivayete göre ise Peygamberimiz (sav) cennet nimetlerini şöyle tarif etmiştir:

> ***Cennete koşan yok mu? Çünkü cennette akla hayale gelmeyen nimet vardır. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 306-307/499]***

Cennetteki Zenginlik ve Bolluk

Din ahlakından uzak yaşayan toplumlarda zenginlik her devirde güç ve itibarın simgesi olmuş ve insanların yaşamları boyunca genellikle birinci dereceden hedefleri arasında yer almıştır. Bunun sebeplerinden biri, iman etmeyen insanların çoğu zaman ancak zengin oldukları takdirde gerçek anlamda mutlu olabileceklerini düşünmeleridir. Bu kişiler sahip olduklarını ancak bu yolla güvence altına alabileceklerini, rahatlığı, huzuru ve hoşlarına giden güzellikleri de bu şekilde elde edebileceklerini zannederler. Dolayısıyla tüm ömürlerini mal-mülk edinme, para biriktirme ve isabetli yatırımlar yapma gayreti içinde geçirirler. Öte yandan, bir gün biteceği, tükeneceği endişesi ile sahip oldukları bu malları, eşyaları kullanmaktan, paraları harcamaktan olabildiğince kaçınır, servetlerinin kalıcı olması için her yöntemi uygularlar.

Ancak dünya şartlarında ne kadar uğraşılırsa uğraşılsın sahip olunan zenginlik insanın ruhunda beklendiği gibi bir zevk oluşturmaz. Bazı alanlarda kişiye konfor sağlasa da, kusurlarla, eksiklerle dolu dünya şartlarında yaşanan zenginlik de ancak buna uygun bir çizgidedir. Nitekim "dünya" kelimesi Arapça'daki "deniy" kelimesinden türemiştir. Bu kelime ise alçak, düşük, basit, değersiz gibi anlamlara gelmektedir.

Allah'ın dünyayı bu şekilde eksik, kusurlu ve geçici gibi sıfatlarla yaratmasının bir hikmeti de, insanların cennetteki güzelliklerin değerini daha iyi takdir edebilmelerini sağlamak olabilir. Bunu şöyle bir örnek üzerinde düşünebiliriz: Çocukluğundan itibaren yoksulluk içinde yaşayan bir kişi, son derece görkemli eşyaların olduğu, paha biçilmez güzellikte sanat eserlerinin yer aldığı, nadide yiyeceklerden oluşan ikramların sunulduğu, değerli taşlarla bezenerek süslenmiş bir mekana davet edilse, karşılaştığı bu ortamın güzelliğinden çok etkilenecek, büyük bir coşku duyacaktır. Kuşkusuz kişinin aldığı bu zevk ve duyduğu heyecan çocukluğundan itibaren bu ortamda yaşayan bir kişiye nazaran çok daha fazla olacaktır. Bizim dünyadaki konumumuz da bir anlamda bu yokluk ve yoksulluk içindeki kişinin durumuna benzetilebilir. Ancak burada belirtmek gerekir ki, dünyadaki en

zengin kişi dahi, cennet koşulları göz önünde bulundurulduğunda fakir bir kişidir. Kaldı ki insan dünya şartlarında bu zenginliğe de gerçek anlamda hiçbir zaman sahip olamaz. Çünkü dünyanın en zengin kişisi de olsa sonunda birkaç metre beze sarılarak toprağa gömülecek, böylece sahip olduğu herşeyi, tüm servetini geride bırakacaktır. Allah bir ayette dünyadaki nimetlerin geçiciliğini şöyle bildirmektedir:

> **Dünya hayatının örneği, ancak gökten indirdiğimiz, onunla insanların ve hayvanların yediği yeryüzünün bitkisi karışmış olan bir su gibidir. Öyle ki yer, güzelliğini takınıp süslendiği ve ahalisi gerçekten ona güç yetirdiklerini sanmışlarken (işte tam bu sırada) gece veya gündüz ona emrimiz gelmiştir de, dün sanki hiçbir zenginliği yokmuş gibi, onu kökünden biçilip atılmış bir durumda kılmışız. Düşünen bir topluluk için Biz ayetleri böyle birer birer açıklarız. (Yunus Suresi, 24)**

Cennet ortamında sunulan zenginlik dünya şartlarının aksine insanların gönüllerince yaşayacakları, hiçbir zaman bitme, tükenme endişesi duymayacakları ebedi bir zenginliktir. Nitekim Kuran'da bildirilen **"Her nereye baksan, bir nimet ve büyük bir mülk görürsün"** (İnsan Suresi, 20) ayetiyle cennetteki bu zenginliğe dikkat çekilmiştir.

İncil'de de cennet özelliği olarak bolluk tarif edilmektedir:

> *Sizde olanı verin, size verilecektir. İyice bastırılmış, silkelenmiş ve taşmış, dolu bir ölçekle kucağınıza boşaltılacak. Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız. (Luka, 6. bölüm, 38)*

Cennetteki zenginlik, Allah'ın sonsuz güzellikteki sanatının tecellilerini ve göz kamaştıran büyük bir ihtişamı kapsayan, en üst estetik özellikleri ve uyumu sunan bir zenginliktir. Ve tüm bu güzellikler müminlerin istek ve tutkularına en çok hitap eden şekliyle sunulmaktadır. Çünkü zenginlik ancak bu şekilde güzelliklere dönüştüğü takdirde insanın ruhuna zevk veren bir anlam kazanır.

İlerleyen sayfalarda "Cennet Mekanlarının Güzelliği" başlığı altında yer alan pek çok hadis, aynı zamanda cennetteki zenginliği de vurgulamaktadır. Çünkü bu mekanların güzelliği, estetik olmalarının yanı sıra süslemeler için kullanılan malzemelerin çok değerli olmalarından da kaynaklanmaktadır. Bir hadiste Peygamberimiz (sav), cennetin nelerden inşa edildiğini soran bir kişiye şöyle cevap vermiştir:

Gümüş tuğladan ve altın tuğladan! Harcı da kokulu misk. Cennetin çakılları inci ve yakuttan, toprağı da zâferandır... [(Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 451/6]

Hatırda tutulması gereken bir diğer nokta ise; cennet ehli için vaat edilen zenginliğin sınırı olmayan, bitme, tükenme endişesinin yaşanmadığı bollukta olmasıdır.

Cennet Hazineleri:

Hadislerde bahsi geçen hazineler de cennetteki muhteşem zenginliği vurgular. Bu zenginliği düşünürken bunun çok kudretli, mülkünün sonu olmayan Allah'ın bir eseri ve tecellisi olduğu, Rabbimiz'in kullarından dilediğine bu nimetleri verdiği unutulmamalıdır. Peygamber Efendimiz (sav) bu gerçeği şu sözleriyle hatırlatmıştır:

Sana, arşın altından, cennet hazinelerinden bir söze delalet edeyim mi? Şöyle dersin: "La havle vela kuvvete İlla Billah" (Allah'tan başka ne men edecek ve ne de yapacak bir kuvvet vardır.) O zaman Allah buyurur ki: "Kulum teslim oldu ve selamet buldu." [Ramuz el-Ehadis-1, s. 166/3]

Dünyadaki zenginlik tıpkı insanın sahip olduğu diğer herşey gibi geçici ve sonludur. Bir insan ne kadar zengin olursa olsun bu varlığı birkaç on yılla sınırlıdır. Bundan daha fazlasına herşeyden önce insanın kendi ömrü yetmez. Bu yüzden de iman etmeyen kimselerin dünyada en büyük hedeflerinden birini oluşturan, onların hırslı bir karaktere bürünmelerine neden olan zenginlik tutkusu çok kısa sürer. İncil'de de dünya servetinin geçici olduğu, asıl kalıcı olanın ise cennetteki hazineler olduğu ve bu nedenle iman edenlerin ahiret için çaba göstermeleri gerektiği yazılıdır:

Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Burada güve ve pas onları yiyip bitirir, hırsızlar da girip çalarlar. Bunun yerine kendinize gökte hazineler biriktirin. Orada ne güve ne pas onları yiyip bitirir, ne de hırsızlar girip çalar. Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacak. (Matta, 6. bölüm, 19-21)

Öte yandan söz konusu olan ne kadar büyük bir zenginlik olsa da gerektiğinde buna bir değer biçebilmek, sonucu rakamlarla ifade edebilmek mümkündür. Oysa cennet nimetleri paha biçilemez güzelliğe ve niteliklere sahiptir. Ve Allah'ın razı olduğu kullarına hesapsız olarak sunulurlar. Allah Kuran'da, "**Şüphesiz bu, Bizim rızkımızdır, bitip tükenmesi de yok."** (Sad Suresi, 54) ayetiyle cennet nimetlerinin bu özelliklerini bildirmiştir. Başka bir ayette ise Allah, "**Kesilip-eksilmeyen ve**

Adn Cennetleri; ona girerler, onun altından ırmaklar akar, içinde onların her diledikleri şey vardır. İşte Allah, takva sahiplerini böyle ödüllendirir. (Nahl Suresi, 31)

yasaklanmayan (meyveler)." (Vakıa Suresi, 33) buyurarak cennetteki yiyeceklerin de aynı özelliğe sahip olduklarını bildirir. Allah'ın bildirdiği gibi cennet nimetleri için tükenme, eksilme, kaybolma söz konusu olmaz. Bu nimetler cennet ehline sürekli olarak verilir. Cennet hazineleri kuşkusuz, Allah'ın iman eden kullarına cennette sunacağı nimetlerdendir. Tüm mülkün sahibi Allah, cenneti için seçtiği kullarına bu hazineleri hesapsızca, sonsuza kadar verecektir.

Siz ve eşleriniz cennete girin; sevinç içinde ağırlanacaksınız. (Zuhruf Suresi, 70)

İşte, yaptıklarınız dolayısıyla mirasçı kılındığınız cennet budur. (Zuhruf Suresi, 72)

... Girin cennete. Sizin için korku yoktur ve mahzun olmayacaksınız. (Araf Suresi, 49)

Cennetteki Mülkün Genişliği:

Mülkün, zenginliğin hesapsızca bol olması cennete has bir özelliktir. Peygamberimiz (sav) hadislerinde, cennetteki mülkün çokluğu ile ilgili olarak şöyle buyurmuşlardır:

Ehli cennetin en aşağı dereceli olanının cennetteki mülkünü temaşası (seyretmesi, gezmesi) iki bin sene sürer ve bu mülkün en uzak kısmını en yakını gibi görür... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 113/8]

Eğer cennette olan şeylerden bir tırnaklık miktar görünseydi yer ile gök arasını süse boğardı. Eğer cennet ehlinden bir adam görünüp bileziklerini gösterseydi, Güneş'in yıldızların ışıklarını bastırdığı gibi Güneş'in ışığını bastırırdı. [(Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 409/10096]

Hadiste de dikkat çekildiği gibi cennetteki nimetlerin çok az bir kısmı bile dünya ölçüleriyle kıyaslandığında çok muazzam büyüklükleri ifade etmektedir. Yukarıdaki hadislerden birinde bileziklerin yıldızlardan daha parlak ışıklı oldukları belirtilerek göz kamaştırıcılığına dikkat çekilirken bir başka hadiste ise cennet ehlinin takılarının dirseklere kadar olmasına dikkat çekilerek, yine buradaki bolluk vurgulanmaktadır:

Ehli cennetin ziynetleri, abdest suyunun eriştiği abdest yerlerini bulur. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 247/7]

Kıymetli Taşların ve Madenlerin Bolluğu:

Allah, Kuran'da bildirdiği **"Özenle işlenmiş mücevher tahtlar üzerindedirler."** (Vakıa Suresi, 15) ve "**Adn Cennetleri (onlarındır); oraya girerler, orada altından bileziklerle ve incilerle süslenirler..."** (Fatır Suresi, 33) ayetleriyle cennette çeşitli mücevherler ve kıymetli taşların varlığına dikkat çeker. Cennetle ilgili olarak Kuran'da ve hadislerde bahsi geçen mücevherler, insanlık tarihinde hep zenginlik ve ihtişamın sembolü olmuştur. Çok kıymetli olan bu mücevherler nadir rastlanan güzelliğe sahiptirler. Elmas, inci, yakut, altın, gümüş gibi ziynetler tüm insanların ittifakla beğendikleri, bunlarla süslenmiş eşyaları görmekten zevk aldıkları güzelliklerdir.

Cennet nimeti olarak inciden bahsedilen hadislerden birkaçı şöyledir:

Cennetliklerin başlarında taçlar vardır. Taçtaki tek inci, meşrık (Doğu) ile mağrib (Batı) arasını aydınlatır. [(Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 451/6]

... Kadının boynundaki incilerin bir tanesi garble (Batı) şark(Doğu) arasını aydınlatır... Başında bulunan taçların en küçük incisi de yine şarkla garb arasını aydınlatır. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 99/8]

Onlar; altından ırmaklar akan Adn Cennetleri onlarındır, orada altın bileziklerle süslenirler... (Kehf Suresi, 31)

İnci cennetteki nimetlerin nadide değerlerini vurgulamak açısından önemli bir örnektir. İncinin çıkarılabilmesi için, tehlikeli denizlerde derinlere çok sayıda dalış yapılması gerekir. Üstelik çok sayıda toplanan istiridyenin az bir kısmında bu değerli ziynete rastlanır. Bu küçük taşın güzelliğinin yanında ona değer katan başka bir özellik de yukarıda anlattığımız gibi büyük zahmetler sonucunda elde edilmesidir.

Dünyada elde etmek için çok fazla zaman, emek ve harcama gerektiren bu değerli taş ahirette bol miktarlarda bulunacaktır. Oldukça değerli, ender bulunan bir güzelliğin bol olması, kuşkusuz insanın ruhunda farklı bir heyecan oluşturacaktır. Ayrıca ayetlerde bildirilen cennet nimetleri bizim hayalimizin çok ötesinde güzelliklere sahip olabilirler. Hadislerde de "doğu ile batı arasını aydınlatacak parlaklıkta bir inci"den bahsedilirken biz böyle bir bir incinin parlaklığını, çarpıcılığını tam olarak hayalimizde canlandıramayabiliriz.

İman edenler ve salih amellerde bulunanlar -ki Biz hiç kimseye güç yetireceğinden fazlasını yüklemeyiz- onlar da cennetin ashabı (halkı)dırlar. Onda sonsuz olarak kalacaklardır. (Araf Suresi, 42)

Cennet Mekanlarının Güzelliği

Dünyanın en güzel mekanları arasında saraylar, köşkler hep ilk sıralarda yer alır. Bu mekanların gösterişli güzellikleri tarif edilirken de hep güzel bir manzaraya sahip olmalarından, eşyalarının çok değerli olmasından, dekorasyonlarının güzelliğinden, sütunların, altın yaldızlı tahtların, mobilyaların ihtişamından bahsedilir.

Allah'ın Kuran'da bildirdiği cennetle ilgili ayetlerde de insanların hoşlarına giden mekanlardan -köşklerden, saraylardan, bahçelerden, otağlardan- sıkça bahsedilmektedir. Dünyada sınırlı sayıda bulunan bu mekanlar, cennette kusursuz ve en görkemli halleriyle Allah'ın sevdiği kullarının yaşadığı mekanlar olarak sonsuza kadar var olacaklardır.

Cennet mekanlarındaki zenginlik ve bolluğun tarif edildiği hadislerden birkaçı şöyledir:

Bir kerpici gümüş, bir kerpici altın, harcı keskin kokulu misk, döşemesi inci ve yakut, toprağı ise za'feran olup, oraya giren mutlu olur, umutsuz olmaz, ebedi olur, ölmez... [Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 408/10088]

... Cennetin çakılları inci ve yakuttan, toprağı da zâferan (safran)dır ...

[(Tirmizi); Kütüb-i Sitte-14, s. 451/6]

Hadislerde cennet mekanlarının her malzemesinin çok değerli olduğuna dikkat çekilmiş ve çakıl gibi bolca bulunan taş parçalarının yerine de inci ve yakut olacağı bildirilmiştir.

Cennet Köşkleri:

Dünyadaki güzellikler dünya şartlarında ne kadar mükemmel olurlarsa olsunlar, yine de kaçınılmaz olarak pek çok kusurları bulunur. Dolayısıyla dünyadaki en güzel köşk bile cennet köşklerinin yanında son derece gösterişsiz kalır. Herşeyden evvel zamanın, dünyada sahip olunan pek çok güzellik üzerinde bozucu ve yıpratıcı etkisi vardır. Örneğin herhangi bir köşk hiç kullanılmasa bile, kendi haline bırakıldığında zaman içinde yıpranır. İçindeki eşyalar eskir, nem ve rutubetin etkisiyle küflenir, çürümeye yüz tutar. Döşemelerdeki dayanıklılık zamanla azalmaya, kumaşların renkleri solmaya başlar.

İçlerinde ebedi kalacakları altından ırmaklar akan Adn Cennetleri de (onlarındır). Ve işte bu, arınmış olanın karşılığıdır. (Taha Suresi, 76)

Ayrıca eşyaların üzerlerini yoğun bir toz tabakası kaplar ve etrafı örümcek ağları sarar. Böylece bu gösterişli mekan zaman içinde yaşanamayacak hale gelir. Cennet mekanları ise tüm bu eksikliklerden, zamanın yıpratıcı etkilerinden uzaktırlar. Kuran'da cennet köşklerinden bahsedilirken bu köşklerin altlarından ırmaklar aktığı, yüksek ve güvenli yerler oldukları bildirilir:

İman edip salih amellerde bulunanlar; onları, içinde ebedi kalıcılar olarak, altından ırmaklar akan cennetin yüksek köşklerine muhakkak yerleştireceğiz. (Salih) Amellerde bulunanların ecri ne güzeldir. (Ankebut Suresi, 58)

Bizim Katımız'da sizi (Bize) yaklaştıracak olan ne mallarınız, ne de evlatlarınızdır; ancak iman edip salih amellerde bulunanlar başka. İşte onlar; onlar için yaptıklarına karşılık olmak üzere kat kat mükafaat vardır ve onlar yüksek köşklerinde güven içindedirler. (Sebe Suresi, 37)

Peygamberimiz (sav)'in bir hadisinde ise cennet köşkleri şöyle tarif edilir:

Gurfeler (cennet köşkleri) kırmızı yakut, yeşil zebercet (zümrüt) ve beyaz incidendir. Onlarda hiçbir kusur ve ayıp yoktur. Cennet ehli bunlara, sizin gökte, doğu ve batıdaki parlak yıldızlara baktığınız gibi bakarlar... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 225/6]

İncil'de de Allah'ın ahiret yurdunda hazırladığı mekanlardan şöyle söz edilir:

Biliyoruz ki, içinde yaşadığımız bu dünyasal çadır yıkılırsa, göklerde Allah'ın bize sağladığı bir konut, elle yapılmamış ve sonsuza dek kalacak evimiz vardır. (Korintlilere İkinci Mektubu, 5. bölüm, 1)

Cennet tasvirlerindeki zenginliğe dair tüm detaylar, her döneme hitap eden, herkesin ittifakla beğeneceği güzelliklerdir. Zenginlik ve ihtişamın simgesi sayılan yakut, zümrüt, inci gibi mücevherler herkesin sahip olmak isteyeceği çok değerli ve nadide taşlardır. Bu yüzden cennet köşklerinin bu taşlardan yapılmış olması, onların paha biçilmez değerlerini vurgulamak açısından son derece önemlidir.

Bunlardan kırmızı tonlarında saydam bir taş olan yakut, yeryüzündeki dört değerli taştan en nadir rastlananıdır. İnci ise parlak, sedefli rengi, pürüzsüzlüğü ve yuvarlak şekli ile fevkalade bir estetiğe sahiptir. Büyük zahmetler sonucunda elde edilen bu küçük parçanın oluşumu da son derece özeldir. İstiridye içindeki küçük bir kum tanesinin etrafının zaman içinde kalsiyum karbonatla kaplanması sonucunda böylesine göz alıcı bir güzellik ortaya çıkmaktadır. Kuşkusuz cennetle ilgili yapılan bu gibi benzetmeler, tarifler yine dünya koşullarına göre verilen örneklerdir. Bu, insanların ufkunun genişlemesine, cenneti düşün-

Hiç şüphesiz Allah, iman edenleri
ve salih amellerde bulunanları
altından ırmaklar akan
cennetlere sokar, orada altından
bileziklerle ve incilerle süslenirler;
oradaki elbiseleri ipek(ten)dir.
(Hac Suresi, 23)

melerine vesile olması açısından gereklidir. Ancak cennette bu güzellikler çok daha mükemmel olacaktır.

Cennetteki her detay en hoşa gidecek güzelliklerle yaratılmıştır. Cennet köşkleri ile ilgili olarak Peygamber Efendimiz (sav) bir başka hadisinde şöyle buyurmaktadır:

Cennette bir köşk vardır. Etrafı burçlar (hisar, kule), otluk, sulak yerlerle çevrilidir. Beş bin de kapısı vardır... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 125/5]

Söz konusu köşklerin güzelliğine güzellik katan bir diğer özellik ise bu köşklerin son derece görkemli mekanlar içinde olmalarıdır. Örneğin yukarıdaki hadiste de tarif edildiği gibi bazı köşklerin yeşilliklerle çevrili olması ve su kenarında yer almaları ayrı bir güzelliktir. Bu köşkler deniz sahillerinde, okyanus kumsallarında, göl kıyılarında, nehir yanlarında, çağlayan bir şelaleye karşı ve bunlar gibi hayranlık uyandıran yerlerde kurulmuş olabilirler.

Ayrıca hadislerde cennet köşkleri ile ilgili şöyle bir özelliğe daha dikkat çekilmektedir:

Cennette öyle köşkler vardır ki, içindeki dışındakini, dışındaki içindekini görür... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 125/9]

Cennette gurfeler vardır. Dışları içlerinden, içleri dışlarından görünür. [Kütüb-i Sitte-14, s. 447/2]

Yukarıdaki hadislerden anladığımıza göre cennetteki bazı köşkler, kişilerin hem içeriyi hem dışarıyı görebilmelerini mümkün kılan cam veya başka bir saydam malzemeden yaratılmış olabilirler. Zemin, duvarlar ve tavanın bu şekilde şeffaf olması ise içinde oturan kişilere ferahlık ve zevk vermesi açısından çok güzel bir özelliktir.

Bu hadisle işaret edilen, cennette kişilerin hem içeriyi hem de dışarıyı aynı anda görebilmelerini mümkün kılan ayrı bir görüş ufkunun varlığı da olabilir. Yani cennette dünyada yaşadığımızdan farklı boyutlarda bir görüşe sahip olmak da mümkün olabilir. Çünkü insan kimi za-

Ki onlar Firdevs (Cennetlerin)e de varis olacaklardır; içinde de ebedi olarak kalacaklardır. (Müminun Suresi, 11)

Artık o, hoşnut bir yaşama içindedir. Yüksek bir cennette. (Hakka Suresi, 21-22)

man bulunduğu yerden başka bir yerde olanları görmek isteyebilir.

Örneğin gökyüzüne baktığımızda istediğimiz zaman gezegenleri, yıldızları hiçbir teknolojik alete ihtiyaç duymadan tüm detaylarıyla görebilmeyi isteriz. Ancak görüntümüz parlak noktalarla sınırlı kalır. Bir eşyaya baktığımızda bunun atom seviyesindeki görünümünü de çıplak gözle görmemiz mümkün değildir. Dolayısıyla görüş alanımız, içinde bulunduğumuz mekanla ve gözümüzün görüş ufku ile sınırlıdır. İşte cennette gözün görüş keskinliği, isteğe göre bir bölgeye odaklanıp detayları görebilmesi, duvar benzeri hiçbir şeyin görüşe engel teşkil etmemesi de söz konusu olabilir. Çünkü cennette herşey kişinin isteğine göre yaratılmaktadır ve cennet ehlinin görmek istediği hiçbir şey gözlerinden gizli kalmayacaktır. Allah bu gerçeği Kuran'da,."**... orada nefislerin arzu ettiği ve gözlerin lezzet (zevk) aldığı herşey var..."** (Zuhruf Suresi, 71) ayetiyle müjdelemektedir.

Yine Peygamberimiz (sav)'in hadislerinden birinde de cennet köşklerinin hiçbir destek ve dayanak olmaksızın durduklarından bahsedilmektedir. Kuşkusuz bu durum da benzersiz ve heyecan verici bir güzelliğe işaret etmektedir:

> ***Bir gün Resulullah, "Cennette öyle köşkler vardır ki, ne kendisini yukarıya bağlayacak çengelleri ve ne de altında direkleri vardır" buyurdu. Bunu dinleyen Ashab, "Ey Allah'ın Resulü, o köşklerin ehli oraya nasıl girecek?" diye sordu. Resulullah (a.s.m.), "Onlar kuşlar misali uçarak girecekler" buyurdu. [Dünya Ötesi Yolculuk, s. 294]***

Cennetteki Şehirler:

Cennette "Reyyan" denilen bir nehir vardır. Üzerinde mercandan bir şehir kurulmuştur. Onun altın ve gümüşten yetmiş bin kapısı bulunur. İşte bu, hamil'i Kur'an'a mahsustur. [Ramuz el-Ehadis-2, s. 326/4]

Yukarıdaki hadiste Peygamberimiz (sav)'in dikkat çektiği altın ve gümüş, ihtişam, zenginlik ve sanatın simgesi olmuş madenlerdir. Her ikisi de parlak, dayanıklı, kolay şekil alan ve zor elde edilen metaller olarak tarih boyunca çok önemli bir yere sahip olmuşlardır. Altın yeryüzünde ton başına 0.004 gram kadar bulunur. Altın madeni ocaklarında ise altın oranı ton başına 6-12 gram arasında değişir. Dolayısıyla altından bir kap elde etmek için tonlarca ağırlıktaki kayanın işlemden geçirilmesi gerekir. Altının gerek zor elde edilmesi gerekse yeryüzünde diğer madenlere göre daha az oranda bulunması değerini kat kat artırmaktadır. Parlak, dayanıklı, kolay şekil alan bu değerli maden insanların zevklerine hitap etmede çok önemli bir yere sahiptir.

Bu da altının estetik ve sanat değeri son derece yüksek eserlerin meydana getirilmesinde tercih edilmesini sağlar. Bize güzel gelen, zengin ve gösterişli olan pek çok şey ya altındandır ya da altınla süslenmiştir. Ayrıca altın, eşyaların süslemesinde, ciltçilik, hat, minyatür, tezhip gibi pek çok sanat alanında da vazgeçilmez bir malzemedir. Bu bakımdan hadislerde dikkat çekilen mekanlarda bol miktardaki altın kullanımı da insanların hoşuna giden, değerli bir nimetin işaretidir. Dünya şartlarında insanlar altını, en fazla külçeler halinde görürler. Nadiren de birtakım eşya ve aksesuarlara, belki bir sarayda altınla kaplanmış sütunlara rastlarlar. Tüm bu saydıklarımız, altını yalnızca küçük birtakım ziynet eşyalarında görmeye alışmış olan insanlarda büyük bir hayranlık oluşturur. Durum böyle olunca som altından inşa edilmiş bir gökdelenin veya bir köşkün, villanın, yalının hayalini bile kurmakta zorlanırlar. Bunun gerçek olduğunu düşünmek bile insanın ruhuna büyük bir heyecan ve zevk

... "Bugün sizin müjdeniz, içinde ebedi kalıcılar (olduğunuz), altından ırmaklar akan cennetlerdir." İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Hadid Suresi, 12)

verir. Aşağıdaki hadiste ise cennetteki binaların tuğlalarının altından ve gümüşten olduğu bildirilmektedir. Bu, zaten çok güzel olan cennet evlerinin ihtişamını daha da artırmakta, onları daha görkemli hale getirmektedir:

Cennet binalarının bir tuğlası altın, bir tuğlası gümüş, harcı misk, çakılı inci ve yakut ve toprağı da safrandır... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 200/6]

Nitekim aşağıdaki hadiste de altın bir direkten bahsedilerek cennetteki zenginlik ve ihtişam bir başka yönden daha vurgulanmaktadır:

Cennette altından bir direk ve üzerinde zebercedden (zümrüt cinsinden parlak, yeşil, kıymetli bir taş) şehirler vardır ki, onlar cennete yıldızlar gibi ışık verirler... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 125/6]

Bu durumda rahatlık, güzel
rızık ve nimetlerle donatılmış
cennet (onundur).
(Vakıa Suresi, 89)

Yukarıdaki hadiste dikkat çekilen bir diğer yön de şehirlerin yüksekliği olabilir. Kuşkusuz dünya şartlarında yüksek bir şehir, manzarası ve vereceği ferahlık açısından tercih edilir. Bu şehirlerin cennetteki mükemmel manzaralar içinde olduğu düşünülürse, bu mekanların insanın ruhuna ne kadar çok zevk vereceği daha iyi anlaşılabilir. Hadislerdeki bu mekanlar –direkler üzerindeki şehirler- Kuran'da bildirilen yüksek köşklerle ilgili ayetlerle paralellik içindedir:

> **Ancak Rablerinden korkup-sakınanlar ise; onlara yüksek köşkler vardır, onların üstünde de yüksek köşkler bina edilmiştir. Onların altında ırmaklar akmaktadır. (Bu,) Allah'ın va'didir. Allah, va'dinden dönmez. (Zümer Suresi, 20)**

Şehir hayatını düşündüğümüzde aklımıza öncelikle pek çok konuda yaşanan sorunlar gelir. Trafik, sağlık, ulaşım, hava kirliliği, alt yapı, su, elektrik, telefon, güvenlik gibi daha pek çok konu insanların ömürleri boyunca uğraştıkları sorunlara dönüşmüştür. Hatta insanların daha rahat, daha düzenli bir hayat sürmelerini sağlamak ve bu sorunları gidermek için birçok meslek dalı ortaya çıkmıştır.

Halbuki cennet şehirlerinde böyle bir durum asla söz konusu olmadığı gibi bu so-

O da sizin günahlarınızı bağışlar, sizi altlarından ırmaklar akan cennetlere ve Adn Cennetlerindeki güzel konaklara yerleştirir. İşte 'büyük mutluluk ve kurtuluş' budur.
(Saf Suresi, 12)

runlara sebep olan etkenler de ortadan kalkmış olacaktır. Ayrıca Allah'ın **"... Orada ne (yakıcı) bir güneş ve ne de dondurucu bir soğuk görürler."** (İnsan Suresi, 13) ayetinde bildirdiği gibi, cennette hava insan ruhunun ve bedeninin en zevk alacağı ve en rahat edeceği ısıda olacaktır. Bu nedenle özel bir ısınma ya da serinleme sistemine de ihtiyaç duyulmayacaktır. Benzer şekilde ilerleyen bölümlerde yer vereceğimiz gibi cennette ulaşım zorluğu da olmayacaktır. En doğrusunu Allah bilir.

Hadiste cennetteki binalardan bahsedilirken bunların harcının misk, yani çok güzel kokulu bir madde olacağı tarif edilmektedir. Görüldüğü gibi Allah'ın cennette yarattığı nimetler tüm duyularımıza da hitap edecek şekilde yaratılmaktadır. Güzel koku insanlar için çok büyük bir nimettir. Gülün, karanfilin, zambağın, sümbülün, leylağın, akasya ve çam ağaçlarının kokuları insanlar için çok büyük birer lütuftur. Bunların yanı sıra birbirinden farklı kokular da insan ruhunda çok hoşa giden bir etki yaratır. Cennetteki güzel kokular dünyadakilerle kıyaslanamayacak güzellikte oldukları gibi insanların hiç ummadıkları ayrıntılarda karşılarına çıkacaktır. Peygamberimiz (sav)'in hadisinde bildirdiği gibi binaların harcının misk olması bunun en güzel örneklerinden biridir. Kuşkusuz harcı misk olan güzel kokulu bir bina, Allah'ın cennette müminler için hazırladığı güzelliklerinden sadece bir tanesidir.

Beni nimetlerle-donatılmış cennetin
mirasçılarından kıl.
(Şuara Suresi, 85)

Ve sabretmeleri dolayısıyla cennetle
ve ipekle ödüllendirmiştir.
(İnsan Suresi, 12)

Cennet İçindeki Saraylar:

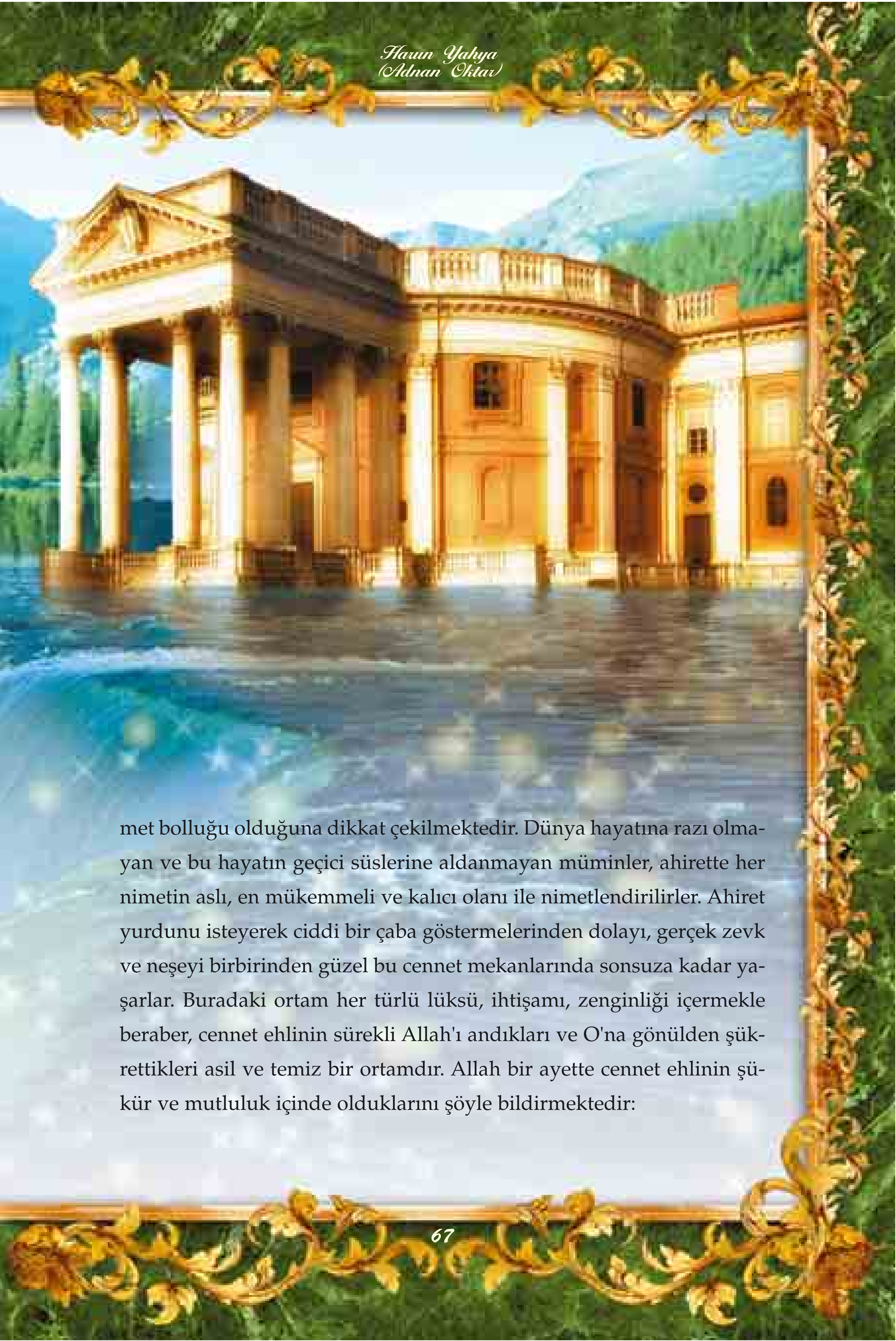
Bir hadiste cennetteki saraylardan şöyle söz edilmektedir:

Cennetin içinde inciden bir saray vardır. O sarayın içinde kırmızı yakuttan yetmiş konak vardır. Her konağın içinde yeşil zebercedden (zümrüt cinsinden parlak, yeşil, kıymetli bir taş) yetmiş ev vardır. Her evin içinde yetmiş taht, her taht üzerinde de her renkten yetmiş yatak vardır. Her evin içinde yetmiş sofra, her sofranın üzerinde de yetmiş çeşit yemek vardır. Keza her evin içinde yetmiş adet hizmetçi vardır... [Tezkireti'l Kurtubi, s. 323/554]

Bu konuyla ilgili bir başka hadis ise şöyledir:

Muhakkak ki cennet saraylarından bir sarayın içinde yetmiş menzil (yer, dünya, ev) bulunur. Her menzilde, içerisine girilmek üzere yetmiş kapı, her kapının da diğerinden girmekte olan kokudan başka cennet kokularından koku girer... [Tezkireti'l Kurtubi, s. 323-324/555]

Hadislerde cennet saraylarının en değerli taşlardan yapıldığına, en güzel ve en rahat edilecek şekilde dekore edildiklerine, içlerinde ni-

met bolluğu olduğuna dikkat çekilmektedir. Dünya hayatına razı olmayan ve bu hayatın geçici süslerine aldanmayan müminler, ahirette her nimetin aslı, en mükemmeli ve kalıcı olanı ile nimetlendirilirler. Ahiret yurdunu isteyerek ciddi bir çaba göstermelerinden dolayı, gerçek zevk ve neşeyi birbirinden güzel bu cennet mekanlarında sonsuza kadar yaşarlar. Buradaki ortam her türlü lüksü, ihtişamı, zenginliği içermekle beraber, cennet ehlinin sürekli Allah'ı andıkları ve O'na gönülden şükrettikleri asil ve temiz bir ortamdır. Allah bir ayette cennet ehlinin şükür ve mutluluk içinde olduklarını şöyle bildirmektedir:

İman edip salih amellerde bulunanlar; onları, içinde ebedi kalıcılar olarak, altından ırmaklar akan cennetin yüksek köşklerine muhakkak yerleştireceğiz. (Salih) Amellerde bulunanların ecri ne güzeldir.
(Ankebut Suresi, 58)

(Onlar da) Dediler ki: "Bize olan va'dinde sadık kalan ve bizi bu yere mirasçı kılan Allah'a hamd olsun ki, cennetten dilediğimiz yerde konaklayabiliriz. (Salih) Amellerde bulunanların ecri ne güzeldir. (Zümer Suresi, 74)

Cennetteki Otağlar:

Cennet mekanlarıyla ilgili olarak çadırlar da pek çok hadiste tasvir edilmiştir. Bu hadislerden birkaçı şöyledir:

Muhakkak ki cennette (mümin için) içi boşaltılmış bir tek inciden bir çadır vardır. Bu çadırın eni altmış mil (yaklaşık 100 km) mesafe genişliğindedir. Bunun her köşesinde (mümine mahsus) birtakım ev halkı vardır ki onlar başkalarını (yani birbirlerini) göremezler. (Ancak) Mümin onları dolaşıp ziyaret eder. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 325/560]

Cennette mü'minin yüksekliği altmış mil (yaklaşık 100 km) olan bir inci çadırı vardır. [Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 408/10091]

Genişliği de öyle (yani altmış mildir). Orada mü'minin aileleri bulunacak. Mü'min onları bir bir dolaşacak... [(Buhari, Müslim ve Tirmizi); Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 408/10092]

Cennet ehlinden derecesi en düşük olanın seksen bin hizmetçisi vardır. Onun için inciden, zebercedden (zümrüt benzeri kıymetli bir taş) ve yakuttan bir çadır kurulur. Bu çadır, Câbiye'den San'a'ya kadar uzanan bir büyüklüktedir. [(Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı- 5, s. 412/10114]

Herşeyin en mükemmel haliyle yaratıldığı cennette çadırlar da olabilecek en üst konforla müminlerin zevkine, rahatına, keyfine uygun şekilde var olacaklardır. Peygamberimiz (sav)'in bildirdiği gibi değerli cevherlerden yapılan bu çadırlar olağanüstü bir genişliğe sahiptirler. Hadislerde cennet ehlinden kişilerin, çok geniş ve yüksek olan inci tanelerinin içinde, aileleri ve yakınları ile mükemmel bir hayat sürdükleri haber verilmektedir. Kuşkusuz bu Rabbimiz'in benzersiz yaratma gücünün ve sanatının bir tecellisidir. Dünya hayatında sayısız eksik, kusur

ve acz içinde yaşayan insanın böylesi bir güzelliği zihninde canlandırması bile heyecan vericidir. Güzelliğinin ve ihtişamının yanı sıra zümrüt ve yakuttan yapılmış olan cennet çadırlarının içinde bir kişiye hizmet edenlerin sayısı da dünyada Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini umarak çalışıp yorulan herkes için büyük bir müjdedir.

Cennetteki Çarşılar:

Çarşılar, pazarlar, insanların ihtiyaçlarını karşılamaları için önlerine birçok seçenek sunan alışveriş mekanlarıdır. Bu alışveriş merkezlerinde her yiyecek ve eşya farklı çeşitleriyle, farklı ambalajlarda yer alır. İnsanlar iyi beslenme, farklı tatları deneme, şık ve güzel giyinme, işlerini kolaylaştıracağını düşündükleri araçları satın alma, beğendikleri ve rahat edeceklerini düşündükleri eşyaları edinme hevesiyle bu yerlere giderler. İşte insanların dünya şartlarında hoşlarına giden bu nimeti Allah cennette de en güzeliyle yaratacaktır. Cennetteki çarşılar sayısız çeşitlilikte nimetle, bolluk sevinci uyandıran görüntüleriyle cennet ehlinin içlerindeki bu arzuya hitap edecektir. Üstelik cennette, dünyada bu nimetin beraberinde olan pek çok imkansızlık da ortadan kalkmış olacaktır. Örneğin dünyada insanlar alış veriş yerlerini dolaşmaktan zevk almalarına rağ-

men bundan yorulurlar. Çoğu insanın buraları rahat rahat dolaşabilecek kadar geniş bir vakti de yoktur. Bunun dışında alışveriş yapma imkanına sahip insanların yanı sıra bundan zevk almasına rağmen dilediğini satın alma imkanına sahip olmayan insanlar da vardır. İnsanlar fiyatını ödedikleri sürece bu çeşit bolluğu içinden istedikleri ürünü seçebilirler. Ama eğer bu imkana sahip değillerse sadece bu mekanları gezmekle yetinmek durumundadırlar. Oysa Peygamberimiz (sav)'in hadislerde haber verdiğine göre cennet çarşılarında insanlar istedikleri herşeyden diledikleri kadar alabileceklerdir. Orada alış veriş söz konusu olmayacak, herkes her beğendiğine sahip olabilecektir. Bu mekanlardaki nimet çeşitleri ise insanların daha önce hiç görmedikleri ve hayalini bile kurmadıkları türden nimetler olacaktır. Allah bol ihsanıyla herkese tüm beğenip arzuladıklarını verecek kimsenin hiçbirşeyi eksik olmayacaktır.

Hadislerde bu durumdan şöyle bahsedilir:

Muhakkak cennette bir çarşı vardır ki melekler orayı ziyaret ederler. Orada gözlerin mislini görmediği, kulakların duymadığı ve kalplere gelmeyen nimetler vardır. Canımızın istediği herşey bize getirilir. Fakat orada satılan ve satın alınan hiçbir şey yoktur. O çarşıda cennet halkının bazısı diğer bazısı ile karşılaşır. Yüksek menzil ve mevki sahibi döner de mevki bakımından kendinden aşağı derece olan kimse ile karşılaşır. Onların içinde herhangi bir şeyi eksik olan kimse yok ki karşılaştığının üzerine gördüğü süs elbiselerinden dolayı rahatsız olsun. Sözünün sonu gelmeden üzerinde daha güzel bir kıya-

Onların etrafında altın tepsiler ve testilerle dolaşılır; orada nefislerin arzu ettiği ve gözlerin lezzet (zevk) aldığı herşey var. Ve siz orada süresiz kalacaksınız.
(Zuhruf Suresi, 71)

fet bürünür. Şu muhakkak ki cennette hiçbir kimsenin üzülmesi, kederlenmesi yoktur. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 325-326/563]
Şüphesiz ki cennette bir çarşı vardır. Fakat orada hiçbir şeyi satın almak ve hiçbir şeyi satmak yoktur. Ancak erkekler ve kadınlar suret ve şekilleri vardır. Binaenaleyh orada hangi kılığı istediğinde ona girecektir. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 326/564]

Hadiste ayrı bir nimet olarak erkek ve kadın suretlerinin varlığından da bahsedilmektedir. Dilediği zaman dilediği surette olabilmek, böylece birbirinden çok farklı güzel görünümlere sahip olabilmek pek çok kimsenin dünyada hayalini kurduğu bir fikirdir. Her insanın sağlıklı ve kusursuz bir yüz ve fizik güzelliğine sahip olma özlemi vardır. Saç rengi, göz rengi, yüz hatları, cilt rengi, boyu, yapısı gibi daha pek çok fiziksel özellik insanlara doğuştan verilmiştir. Dünyada tek çeşit güzellikten duyulan monotonluk hissinin cennette olmaması, güzelliğin kişinin istediği kadar, istediği şekilde değişebilmesi de insan ruhuna zevk verecek ayrı bir nimettir.

Bir başka hadiste ise cennetteki çarşılarda müminlerin oturacakları güzel kokulu, rahat yerler bulunduğu, cennet ehlinin buralarda tanışıp sohbet ettikleri, kısaca insanın hoşuna gidecek bir sosyal yaşamın varlığına dikkat çekilir:

Muhakkak cennette öyle çarşılar var ki orada alışveriş yoktur. Fakat cennet ahalisi oraya vardığı zaman taze ve parlak inci ve misk toprak üzerine yaslanarak otururlar. Dünyada oldukları gibi o cennetlerde tanışırlar. Dünyada nasıl olduklarını ve Rablerine ibadetlerinin nasıl olduğunu, geceleri nasıl ihya ettiklerini, gündüzleri nasıl oruç tuttuklarını, dünyanın zenginliği ile fakirliğinin nasıl olduğunu, ölümün nasıl olduğunu ve ... nasıl cennet ahalisinden olduklarını konuşup müzakere (ve sohbet) ederler. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 326/565]

İman edip salih amellerde bulunanlar, Biz onları altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokacağız. Bu, Allah'ın gerçek olan va'didir. Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır? (Nisa Suresi, 122)

Cennetteki Yiyecekler

Cennette insanların nefislerinin hoşuna gidecek, canlarının istediği ve arzuladıkları son derece lezzetli pek çok yiyecek olduğu Kuran'da ve Peygamberimiz (sav)'in hadislerinde bildirilir. Özellikle dünyada da makbul yiyecekler arasında olan et ve meyvenin her çeşidi cennet ehline bol bol sunulacaktır. Allah ayetlerinde cennet ehline yapılan bu ikramların güzelliğini şöyle haber verir:

Arzulayıp-seçecekleri meyveler, Canlarının çektiği kuş eti. (Vakıa Suresi, 20-21)

Yaptıklarına bir karşılık olmak üzere (onlara sunulur); (Vakıa Suresi, 24)

Hem Kuran ayetlerinde hem de hadislerde cennet ehline sunulan bazı nimetlerin dünyadakilerle benzer olduğuna dikkat çekilmektedir. Allah bu gerçeği bir ayette şöyle bildirmektedir:

(Ey Muhammed) iman edip salih amellerde bulunanları müjdele. Gerçekten onlar için altlarından ırmak-

lar akan cennetler vardır. Kendilerine rızık olarak bu ürünlerden her yedirildiğinde: "Bu daha önce de rızıklandığımızdır" derler. Bu, onlara, (dünyadakine) benzer olarak sunulmuştur. Orada, onlar için tertemiz eşler vardır ve onlar orada süresiz kalacaklardır. (Bakara Suresi, 25)

Cennet nimeti olarak sunulan yiyeceklerin her biri hem estetik güzelliğe sahiptirler hem de son derece lezzetli yiyeceklerdir. Bunlardan özellikle meyveler görünüşleri, renkleri, kokuları ve kendilerine has tatları ile birbirlerinden güzeldirler.

Örneğin çilek pek çok kişinin severek yediği, kokusundan ve lezzetinden çok hoşlandığı bir meyvedir. Fakat tüm güzelliğine rağmen çilek çok yendiği takdirde kimi bünyelerde alerjik tepkilere yol açabilir. Bu, dünya hayatına has bir eksikliktir. Dünyada tüm nimetler gibi meyvelerin de pek çok açıdan kusurlu yanları vardır. Yetiştirilmelerinden başlayarak, satın alınmalarına, yıkanmalarına, ayıklanmalarına kadar pek çok zahmetli aşamadan geçerler. Verilen tüm emeklere rağmen kimi zaman çürür, kimi zaman da tatları eksik olur. Kısacası insanlar bir şeyler yerken aslında pek çok eksikliğin, zorluğun da üstesinden gelmeye çalışırlar. Dünya hayatına mahsus olarak yiyeceklerin hepsi belli bir kusur ile yaratılarak insanların bu nimetlerin asıl-

larına özlem duymalarına sebep olurlar. Üstelik ne kadar sevilen bir yiyecek olursa olsun sürekli yendiği takdirde bu yiyecekten alınan zevk ilk baştaki kadar yoğun olmaz.

Cennetteki yiyecek ve meyveler ise cennet ehlinin önüne kusursuz ve zahmetsiz olarak gelirler. Allah Kuran'da **"(Meyvelerin) Gölgeleri onlara pek yakın ve devşirilmeleri kolaylaştırıldıkça kolaylaştırılmış."** (İnsan Suresi, 14) ayetiyle bu meyvelere ulaşmanın son derece kolay olduğunu bildirmiştir. Cennette dalından koparılan bu meyveler toz, kir olmaksızın tertemizdir ve lezzetleri de mükemmeldir. Başka ayetlerde de Allah cennet meyveleri ile ilgili olarak şöyle buyurur:

İşte, yaptıklarınız dolayısıyla mirasçı kılındığınız cennet budur. Orda sizin için birçok meyveler vardır; onlardan yiyeceksiniz. (Zuhruf Suresi, 72-73)

Peygamberimiz (sav) ise bir hadiste cennete girecek müminlere ***"Onu meyveleri aşağıya sarkan yüksek cennete koyun!"*** denildiğinden bahsetmektedir. [Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 413/10120]

Cennette yemek ihtiyaçtan değil, Allah'tan bir nimet ve ikram olarak zevk için yenmektedir. Orada iman edenler acıkma, susama gibi dünyaya dair acizliklerden arındırılmışlardır. Muharref İncil'de de cennete layık olan kişilerden bahsedilirken, *"Artık acıkmayacak, artık susamayacaklar..."* ifadesi yer almaktadır. (Yuhanna'ya Gelen Esinleme, 7. bölüm, 16)

Cennet nimetlerinin ayet ve hadislerde vurgulanan bir diğer özelliği de çok bereketli olmalarıdır. Allah ahiret yurdu için, orada rızkın hesapsızca olduğunu ve tükenmenin söz konusu olmadığını Sad Suresi'ndeki ayetlerde şöyle bildirmektedir:

İşte hesap günü size va'dedilen budur. Şüphesiz bu, Bizim rızkımızdır, bitip tükenmesi de yok. (Sad Suresi, 53-54)

İncil'de de yiyeceklerin tükenmeyeceğine işaret eden bir bilgi şöyle yer alır:

Geçici olan yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalan yiyecek için çalışın... (Yuhanna, 6. bölüm, 27)

Meyvelerin Bolluğu:

Meyveler vücudu zehirli etkilerden temizleyen, hastalıklara karşı vücuda direnç veren, vitamin ve mineral bakımından çok zengin, insana ferahlık veren, sağlık ve güzellik kazandıran tertemiz yiyeceklerdir. Bu cennet nimeti ile ilgili olarak bir hadisinde Peygamberimiz (sav) şöyle buyurur:

Sidretü'l-Münteha ağacının meyvesinden her bir meyve yarılınca içinden yetmiş iki renk ve çeşit yemek çıkar ki orada öbürüne benzeyen hiçbir renk ve çeşit yoktur. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 312/517]

Peygamberimiz (sav) bu hadisinde cennetteki meyvelerin renklerine ve çeşitliliklerine dikkat çekmiştir. Nimetlerin bu şekilde birbirlerinden farklı olmaları insanların çok hoşlarına gidecek bir güzelliktir. Bir şeyin hep aynı şekilde, aynı kokuda, lezzette ya da renkte olmasındansa her seferinde ilk defa görülüyormuş gibi heyecan uyandıracak şekilde değişikliklerle yaratılması çok büyük bir sürprizdir. Aynı zamanda bu, Allah'ın sonsuz yaratma gücünün ve sanatının delillerinden sadece bir tanesidir. Bu çeşitlilik

cennette sınırsız olabilir. Cennetteki meyvelerin çeşitliliğine dikkat çekilen bir başka hadis ise şöyledir:

Cennet ehlinin en aşağı derecede olanının baş ucunda 10.000 hizmetçi, her hizmetçinin elinde farklı renkte altın ve gümüşten iki sahan ve içlerinde ayrı ayrı meyveler vardır. En son yediğini de ilk iş-

tiha (açlıktan gelen istek, haz) ile yer... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 71/5]

Hadisten anlaşıldığı gibi cennetteki nimetler cennet ehlinin en zevk alacakları şekilde kendilerine sunulacaktır. Kendilerine hizmet amacıyla yaratılmış ve bu hizmeti zevkle ve özenle yapan hizmetkarların altın ve gümüş kaplarda sundukları çeşit çeşit meyveler cennet ehline Allah'tan bir ağırlamadır. Allah ayetlerde şöyle buyurmaktadır:

... Orada nefislerinizin arzuladığı herşey sizindir ve istediğiniz herşey de sizindir. Çok bağışlayan, çok esirgeyen (Allah)tan bir ağırlanma olarak. (Fussilet Suresi, 31-32)

Bunun yanı sıra Peygamberimiz (sav) cennette bir meyve dalından koparıldığında bu meyvenin yerinde bir eksilme olmadığını, yerine yenisinin geldiğini haber vermiştir:

... Cennetin meyvesindan koparınca, yerine yenisi biter. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 98/9]

Başka bir rivayette Peygamberimiz (sav)'in şu sözlerine yer verilmektedir:

Bir köylü Arap, "Ey Allah'ın Resulü cennetin içinde meyve var mıdır?" diye sordu. Resulullah:

"Evet Tuba denilen bir ağaç vardır" buyurdu. O zat:

Yaptıklarınıza karşılık olmak üzere, afiyetle yiyin ve için. (Mürselat Suresi, 43)

"Ya Resulullah bizim arazimizdeki hangi ağaç ona benzer?" dedi.

Resulullah:

"Senin arazindeki ağaçlardan hiçbir şey ona benzemez. Fakat sen hiç Şam'a geldin mi? Çünkü orada ceviz denilen bir ağaç var ki bir gövde üzerine biterek yukarısı -yani dalları- yayılır. İşte bu ağaç Tuba ağacına benzer" buyurdu. O zat:

"Ya Resulullah, o ağacın dip gövdesinin kalınlığı ne kadardır?" dedi. Allah'ın Resulü:

"Senin ev halkının develerinden beş yaşına basan genç bir deve yola çıksa dibini dolaşıp kuşatamaz da nihayet ihtiyarlığından boynu kırılır" buyurdu. Köylü Arap:

"Cennette üzüm var mı?" diye tekrar sordu. Resulullah:

"Evet vardır" buyurdu. O zat:

"O üzümün salkımının büyüklüğü ne kadardır?" dedi. Resul-i Ekrem:

"Alaca karganın hiç durmadan bir aylık uçup gideceği mesafe kadar" buyurdu. O zat:

"O üzümün taneleri(nin büyüklüğü) ne kadardır?" dedi. Allah'ın Resulü:

"Büyük kova gibidir" buyurdu. O zat:

"Ey Allah'ın Resulu, o üzüm tanesi beni ve ev halkımı muhakkak doyurur" dedi. Resulullah:

"Evet seni ve ev halkını ve akrabanın ekserisini doyurur… Cennetin hurması ağacın dibinden dallarına doğru intizamlı bir şekilde yığılıp istif edilmiştir. Meyveleri büyük testiler misalidir. Ne zaman bir meyve koparılsa yerine başkası gelir. Cennetin suyu çukur olmayan yerlerden akar. Cennet üzümünün her bir salkımı on iki arşındır."

[Tezkireti'l Kurtubi, s. 312-313/518]

Cennet meyveleri düşünülürken, dünyadakilerle sınırlı düşünülmemelidir. Peygamber Efendimiz (sav)'in yukarıdaki hadisinde yalnız birkaç meyvenin farklı yaratılışı örnek olarak verilmiştir. Ancak cennet istenen herşeyin en güzel şekliyle var olacağı, aklımıza gelmeyen fakat çok hoşumuza gidecek daha pek çok nimeti içinde barındıran bir mekandır.

Kuran'da cennet meyvelerinden bahsedilen ayetlerden birkaçı şöyledir:

Yüklü dalları bükülmüş kiraz (ağaçları), üst üste dizili meyveleri sarkmış muz ağaçları, (Vakıa Suresi, 28-29)

İçlerinde (her türden) meyve, eşsiz-hurma ve eşsiz-nar vardır. (Rahman Suresi, 68)

Ve (daha) birçok meyveler arasında, kesilip-eksilmeyen ve yasaklanmayan (meyveler). (Vakıa Suresi, 32-33)

İşte onlar; onlar için bilinen bir rızık vardır. Çeşitli-meyveler. Onlar ikram görenlerdir. Nimetlerle donatılmış (naim) cennetlerde. (Saffat Suresi, 41-43)

Cennetteki Yiyeceklerden Örnekler:

Hurma:

Bir hadiste hurma ile ilgili olarak şöyle rivayet edilmiştir:

Bir kişi, "Ya Resulullah cennetin içinde hurma var mıdır? Çünkü ben hurmayı seviyorum" diye sordu. Resulullah:

"Evet vardır. ... cennet hurmalarının altından dalları vardır. Budaklarının başları altındandır. Altından budakları vardır. Alemlerden herhangi bir kimsenin görmekte olduğu elbiselerin en güzeli gibi yaprakları vardır. Altından hurma salkımları vardır. Hurma salkımlarının çöpü de altındandır. Altından hurma tanesinin dibinde yapışık pul gibi şeyler vardır. Büyük küpler gibi meyveler var ki (onlar) köpükten yumuşak, baldan tatlıdır." [Tezkireti'l Kurtubi, s. 315/522]

Hurmanın tarif edildiği bir başka hadis de şöyledir:

Cennetteki hurma ağacının dalları kırmızı altındır. Sapları yeşil zümrüttür. Yaprakları ipek gibidir. Meyvesi kule gibi iri taneli, kaymaktan yumuşak ve çekirdeksizdir. [Ramuz el-Ehadis-2, s. 451/4]

Dikkat edilecek olursa cennetteki her detay bizim tanıdığımız, bildiğimiz en gözalıcı ve kıymetli şeylerle kıyas edilerek görünümleri ve lezzetleri ile ne kadar değerli birer nimet oldukları vurgulanmaktadır. Örneğin cennetteki hurma ağacının dalları altına, yaprakları çok güzel ve değerli bir kumaş olan ipeğe benzetilmiştir.

Cennetteki hurma tanelerinin büyüklüğüne dikkat çekilen bir başka hadis ise şöyledir:

Cennette hurma ağaçlarının dalları yeşil zümrüttür. Budakları kırmızı altındır. Yaprakları cennet ahalisi için giyecek kıyafetleridir. Onun bir kısmı kısa (iç) elbiseleri, bir kısmı da içi astarlı dış elbiseleridir. Cennet hurmasının meyvesi büyük testiler ve kovalar gibidir. Sütten daha beyaz, baldan tatlı, köpükten yumuşaktır. İçinde de çekirdek yoktur. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 314]

Yukarıdaki hadiste mücevherlerle tarif edilen hurmanın, görünümün yanı sıra lezzetinin de Allah'ın dilemesiyle çok mükemmel olacağı vurgulanmaktadır.

İncir:

Bir rivayete göre Peygamber Efendimiz (sav) incirle ilgili şunları bildirmiştir:

Peygamber Efendimiz (sav) bir tabak incir hediye edilip ondan yedi ve sahabelerine: "Bundan yeyiniz. Eğer ben bir meyvenin cennetten indiğini söylersem işte cennetten inen meyve bu incirdir." buyurdu. (Ölüm-Kıyamet-Ahiret ve Ahirzaman Alametleri, s. 313)

İncir Kuran'da ismi geçen ve dikkat çekilen meyvelerden biridir. (Tin Suresi, 1) Meyveler arasında en yüksek mineral kaynaklarından biri olan incir, enerji veren bir yiyecek olması bakımından da özel bir yere sahiptir.

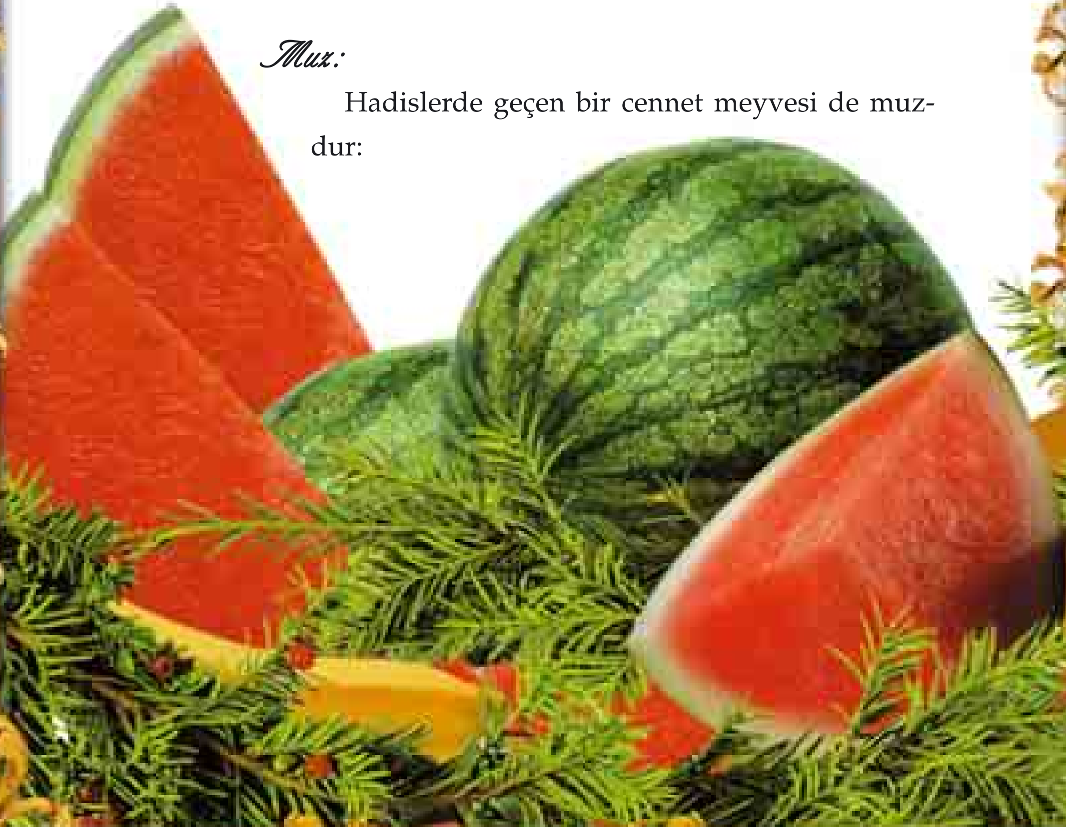
Karpuz:

Peygamberimiz (sav)'in bir hadisinde karpuz hakkında şöyle söylediği rivayet edilmiştir:

Karpuzdan faydalanınız ve ona ta'zim (saygı) ediniz. Çünkü onun suyu cennetten, tadı da cennet tadındandır... karpuz cennet (meyvelerin)dendir. (Ölüm-Kıyamet-Ahiret ve Ahirzaman Alametleri, s. 313)

Muz:

Hadislerde geçen bir cennet meyvesi de muzdur:

Dünyada cennet meyvesine benzeyen şey ancak muzdur. Çünkü Allah Teala (cennetin yemişi hakkında), "Onun yemişleri devamlıdır", buyurmuştur. Sen ise muzu, yaz ve kış senenin her mevsiminde bulabilmektesin. (Ölüm-Kıyamet-Ahiret ve Ahirzaman Alametleri, s. 312-313)

Nitekim cennet tasvirlerinin yapıldığı ayetlerde, Allah bu meyveden şöyle bahsetmektedir:

Yüklü dalları bükülmüş kiraz (ağaçları). Üst üste dizili meyveleri sarkmış muz ağaçları. Yayılıp-uzanmış gölgeler. Durmaksızın akan su(lar). Ve (daha) birçok meyveler arasında. Kesilip-eksilmeyen ve yasaklanmayan (meyveler). (Vakıa Suresi, 28-33)

Muz kendine has aromasıyla, benzersiz lezzeti ve sayısız faydasıyla pek çok kişinin sevdiği bir nimettir. Fakat kuşkusuz cennetteki muz da diğer tüm nimetler gibi, dünyadakinden çok daha kusursuz, çok daha lezzetli ve güzel kokulu olacaktır. En doğrusunu Allah bilir.

Et:

Ayet ve hadislerde meyve dışında bahsi geçen nimetlerden biri de ettir. Allah bir ayetinde "**Onlara, istek duyup-arzuladıkları meyvelerden ve etten bol bol verdik."** (Tur Suresi, 22) buyurarak etin bir cennet nimeti olduğunu haber vermektedir.

Peygamberimiz (sav) de bir hadiste et hakkında şöyle buyurmuştur:

Cennet halkının ekmek katığının en faziletlisi, en nefisi ettir. Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 363/654]

Kuran'da ve hadislerde özellikle dikkat çekilen et çeşidi ise kuş etidir. Kuran'da **"canlarının çektiği kuş eti"** ayetiyle haber verilen (Vakıa Suresi, 21) kuş eti bir hadiste şöyle vurgulanmıştır:

Cennette senin canın kuş isteyecek. Hemen kızartılmış olarak önüne getirilip konacaktır. [Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 414/10123]

Et türleri arasında Kuran'da bahsi geçenlerden özellikle "bıldırcın eti" makbul bir yiyecektir. Bu nimet cennette bolca bulunacak, Müslümanlara en güzel şekilde sunulacaktır. (En doğrusunu Allah bilir.)

Cennette İnsan Güzelliği

Dünyadaki en büyük nimetlerden biri de insan güzelliğidir. İnsan en güzel evlere sahip olsa, en güzel yiyecekleri yese ve mükemmel yerlerde gezse de yapayalnız olduğu sürece bunlardan aldığı zevk sınırlı olacaktır. Çünkü tüm bu nimetler kişinin çevresindeki yakınları ve dostları ile birlikte olduğu takdirde bir anlam kazanır. Allah'ın ruhundan üflediği bir varlık olan insan, kişiliği, takvası ve güzel ahlakı ile çok değerlidir. Bir de bu özelliklerinin kusursuz bir fiziksel güzellikle biraraya gelmesi kuşkusuz herkesin sahip olmak isteyeceği büyük bir nimettir.

Cennetteki insan güzelliğinin tarif edildiği hadislerden biri şöyledir:

***Cennetteki huriler yakut ve mercan gibidirler. Adam onlardan birinin yüzüne bakar da, kendini onun yanağında, aynada gördüğünden daha berrak görür. Onların incilerinin en ednası (en küçük, en önemsiz) şark ile garbi ışıklandırır.** [Ramuz el-Ehadis-2, s. 337/7]*

Cennetteki hurilerin güzelliği yakut gibi nadide bir mücevhere, mercan gibi özel bir görünüme sahip doğal bir güzelliğe benzetilmiştir. Ayrıca bakan kişinin kendisini aynadan daha net gördüğü benzetmesiyle ciltlerinin pürüzsüz güzellikte olmasına ve yüzlerindeki berraklığa, aydınlığa dikkat çekilmiştir.

Dünya şartlarında cildin gerginliği, duruluğu çok kısa bir dönem sürer. Küçük yaşlardaki cilt pürüzsüzlüğü ve güzelliği yaş ilerledikçe birtakım cilt problemleri, yıpranma ve kırışma ile bozulmaya uğrar. Dolayısıyla bu güzellik dünya şartlarında kalıcı değildir. Ancak Allah razı olduğu kullarına cennette bu güzelliklerin kusursuzunu ve sonsuz olanını vaat eder. Peygamberimiz (sav) de bir hadiste cennetteki güzelliğin ve gençliğin sürekliliğinden şöyle söz eder:

> ***Cennet ehlinin vücudu kılsız, yüzü sakalsız, gözleri sürmelidir, gençlikleri zail olmaz (tükenmez), elbiseleri eskimez. [(Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 451/6]***
>
> ***Cennet ehli cennete, otuz ya da otuz üç yaşında sakalsız, kılsız ve gözleri sürmeli olarak girecekler. [Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 411/10109]***
>
> ***... Ona giren nimete mazhar olur, eziyet görmez, ebediyet kazanır, ölümle karşılaşmaz. Elbisesi eskimez, gençliği kaybolmaz. [(Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 451/6]***

Hadislerde cennet ehlinin gözlerinin yaratılıştan sürmeli olduğundan da bahsedilmektedir. Sürme, göz rengini ve şeklini ön plana çıkaran bir süstür. Dünya şartlarında yapay olarak elde edilmeye çalışılan, fakat yine de mükemmel olmayan bu güzellik, ahirette müminlerin doğal hallerinde mevcut olacaktır.

Peygamber Efendimiz (sav)'in, cennetteki insan güzelliği ile ilgili kendisine sorulan sorulara şöyle cevap verdiği rivayet olunmuştur:

> ***"Ya Resulullah! Allah Teala'nın: 'İri gözlü hurilerdir' (Vakıa Suresi, 22) sözünü bana anlat" dedim.***
>
> ***"Onlar beyaz tenli, iri gözlü, kara kuşun kanatları gibi sürmelidir" dedi.***
>
> ***"Ya Resulullah! Allah'ın: 'sanki o kadınlar birer yakut ve mercandır' (Rahman Suresi, 58) ayetini anlat" dedim.***
>
> ***"Onlar el değmemiş sedefteki inci gibi güzeldirler" dedi.***
>
> ***"Ya Resulullah! Allah'ın: 'O cennetlerde iyi ahlaklı güzel kadınlar vardır' (Rahman Suresi, 70) ayetini anlat" dedim.***
>
> ***"Onlar çok güzel huylu ve güzel yüzlüdürler" buyurdu.***
>
> ***"Ya Resulullah! Allah'ın: 'Onlar, toz konmamış yumurta gibidirler' (Saffat Suresi, 49) ayetini anlat" dedim.***
>
> ***"Onlar yumurtanın zarı gibi beyaz ve naziktirler" dedi.***
>
> ***"Ya Resulullah! Allah'ın: 'Kocalarına sevimli ve birbirlerinin akranıdırlar' (Vakıa Suresi, 37) ayetini söyle" dedim.***
>
> ***"Onlar dünyada ihtiyar, gözleri çapaklı, saçları ağarmış ve zayıf olarak ölmüşken, Allah onları cennette***

bakire, kocalarına sevimli, aşık ve bağlı, birbirlerinin akranı kılacak" buyurdu.

"Ya Resulullah! Dünya kadınları mı üstündür, yoksa iri gözlü huriler mi?" dedim.

"Elbisenin yüzü astarından kıymetli olduğu gibi, dünya kadınları da hurilerden üstündürler" dedi.

"Neden ya Resulullah?" dedim, şöyle açıkladı:

"Namazları, oruçları ve Allah'a ibadetleri sebebiyle Allah onların yüzlerini nurlandırır, kendilerine ipek elbiseler giydirir. Onların tenleri beyaz,

elbiseleri yeşil, ziynetleri sarı, buhurdanlıkları (tütsülükleri) inci ve tarakları altındır. Onlar şöyle söylerler:
"Biz burada ebedi kalacağız. Biz sevimli ve mutluyuz. Asla üzülüp sıkılmayız. Başka aleme göçmeden hep burada kalacağız. Biz bu halimizden memnunuz ve herşeye razıyız. Hiç kimseye kızmaz ve öfkelenmeyiz. Ne mutlu kendilerine eş olduğumuz ve bize eş olan kimselere." [Gençlik ve Ölüm, s. 422-423]

Gerçekten takva sahibi olanlar,
cennetlerde ve pınar başlarındadır.
Oraya esenlikle ve güvenlikle girin.
Onların göğüslerinde kinden (ne
varsa tümünü) sıyırıp çektik,
kardeşler olarak tahtlar üzerinde
karşı karşıyadırlar.
Orada onlara hiçbir yorgunluk
dokunmaz ve onlar oradan
çıkarılacak değildirler.
(Hicr Suresi, 45-48)

Dikkat edilecek olursa Kuran'da (Rahman Suresi, 70) ve hadislerde cennet kadınlarının güzel huylu olmalarına da dikkat çekilmiştir. Bir başka hadiste ise cennetteki insanların ve bulundukları ortamın güzelliği şöyle tarif edilmiştir:

Orada huyları güzel, yüzleri güzel kadınlar vardır. (Rahman Suresi, 70)

Bir başka hadiste ise cennetteki insan güzelliği şöyle tarif edilmiştir:

... Hurilerden her kadının üzerinde yetmiş kat elbise vardır ki birinin rengi diğerinde yoktur. Keza kendisine diğerinde bulunmayan yetmiş çeşit renkli koku verilir. Hurilerden her kadın için, inci ile süslenmiş kırmızı yakuttan yetmiş taht, her taht üstünde yetmiş döşek, her döşek üzerinde koltuk vardır. Hurilerden her kadın için ihtiyacı ve hizmeti için yetmiş bin hizmetçi kız ve yetmiş bin hizmetçi erkek vardır. Her hizmetçinin beraberinde, içinde çeşitli yemek bulunan altından tepsiler vardır ki müminlerden biri öbüründe önceki kapta bulamadığı tadı, lezzeti bulur... [Tezkireti'l Kurtubi, s. 333/591]

Pek çok hadiste ise cennet ehlinin özellikle yüz güzelliğine dikkat çekilmiş, hatta bu güzelliklerinin sürekli arttığı haber verilmiştir:

Cennet ehlinin bir çarşısı vardır. Her Cuma oraya gelirler. Derken kuzey rüzgarı eser, elbiselerini ve yüzünü okşar. Bunun tesiriyle hüsün (güzellik) ve cemalleri (yüz güzelliği) artar. Böylece ailelerine, daha da güzelleşmiş olarak dönerler. Hanımları:

"Vallahi, bizden ayrıldıktan sonra sizin cemal ve güzelliğiniz artmış!" derler. Erkekler de:

"Sizler de Allah'a kasem (yemin) olsun, bizden sonra çok daha güzelleşmişsiniz." derler. [(Müslim), Kütüb-i Sitte-14, s. 433/16]

Cennet ehli kadınlarının nurlu güzelliklerinden bir başka hadiste de şöyle bahsedilir:

... Eğer cennet ehli kadınlarından bir kadın yer ehline görünseydi, dünyayı ve içindekileri aydınlığa boğar ve ikisinin arasını da güzel koku ile doldururdu... [(Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 409/10095]

Ünlü İslam alimi Bediüzzaman Hazretleri ise kendisine hadislerde tarif edilen bu güzelliğin nasıl olduğu sorulduğunda şöyle cevap vermiştir:

Manası pek güzeldir ve güzelliği pek şirindir. Şöyle ki: Şu çirkin, ölü, camid (donuk, cansız) ve çoğu kışır (kabuk, dış görünüş) olan dünyada; hüsün (güzellik) ve cemal (yüz güzelliği), yalnız göze güzel görünüp ülfete (alışkanlık) mani olmazsa yeter. Halbuki güzel, hayattar (canlı), revnakdar (göz alıcı güzellik), bütün kışırsız (kabuksuz), lüb (öz) ve kabuksuz iç olan cennette; göz gibi bütün insanın duyguları, latifeleri (hoş sözleri) cins-i latif (yumuşak, hoş) olan hurilerden ve huriler gibi ve daha güzel, dünyadan gelme cennetteki nisa-ı dünyeviyeden (dünya kadınlarından), ayrı ayrı hissi-i zevklerini, çeşit çeşit lezzetlerini almak isterler... Demek huriler cennetin aksamı (bölümleri)

ziynetinden yetmiş tarzını, bir tek cinsten olmadığından birbirini setretmeyecek (örtmeyecek, kapatmayacak) surette giydikleri gibi; kendi vücutlarından ve nefis ve cisimlerinden, belki yetmiş mertebeden ziyade ayrı ayrı hüsün (güzellik) ve cemalin (yüz güzelliği) aksamını (bölümlerini) gösteriyorlar. [Sözler, s. 469-470]

Giyeceklerin Güzelliği ve Çeşitliliği:

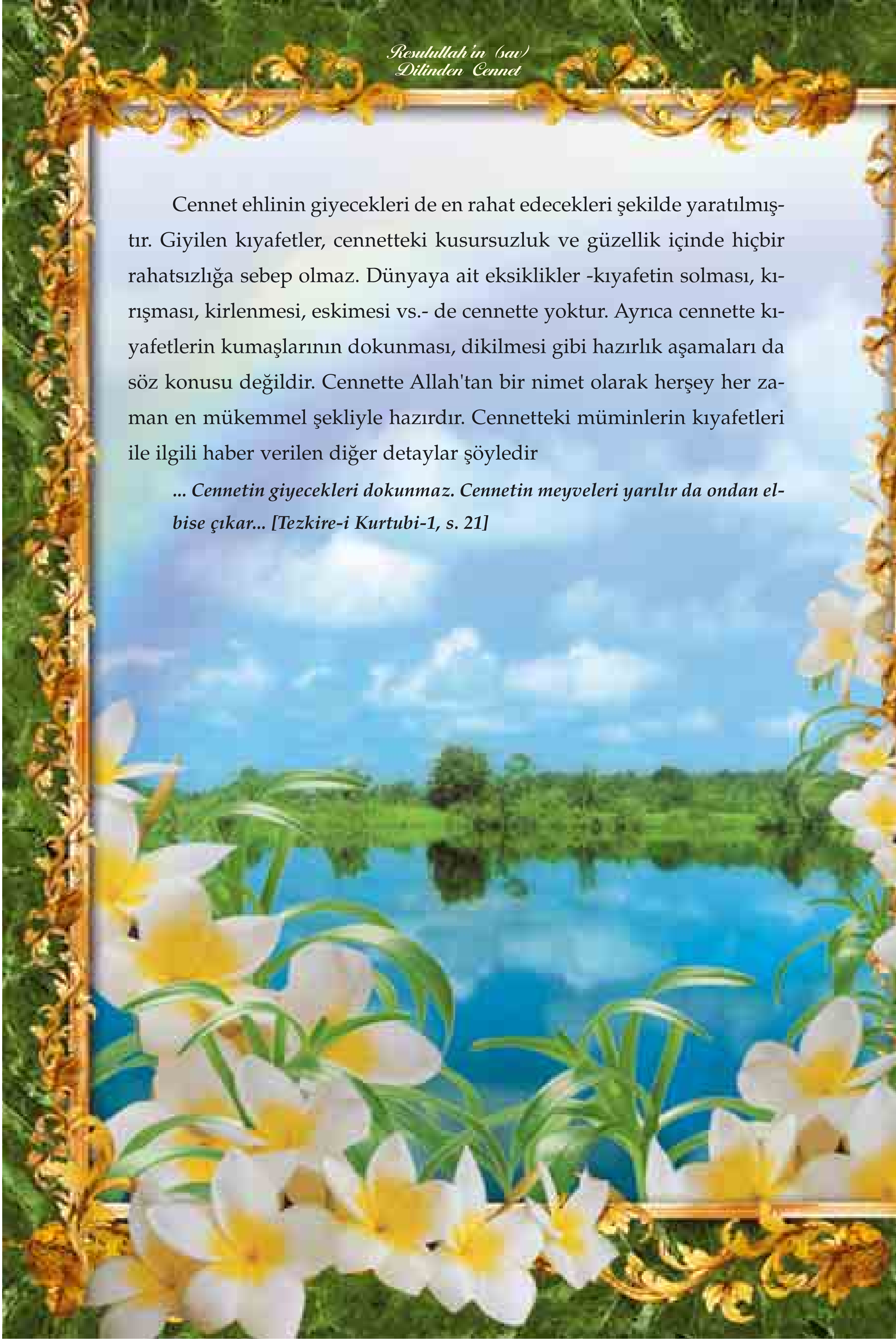
Kaliteli kumaşlardan yapılmış rahat ve güzel kıyafetler giymek herkesin hoşuna gider. Cennetteki çeşitli renk ve güzellikteki kıyafetler de insanın bu yöndeki zevkine hitap edecektir. Dünya şartlarında kıyafetler ne kadar güzel olurlarsa olsunlar hep bir eksiklik söz konusudur. Tüm giysiler zaman içinde eskir, renkleri solar, kişide ilk giydiği zamanlardaki beğeniyi uyandırmamaya başlar. Bir kişinin dünyada çok sayıda giysiye sahip olması da bir önem taşımaz, çünkü bu giyimlerden alınan zevk kişinin ömrü ile sınırlıdır. Ölümle birlikte diğer tüm eşyalar gibi bunlar da geride bırakılır. Oysa cennet giysileri hem kusursuz güzel-

lik ve çeşitlilikte hem de sonsuza kadar kalıcıdırlar. Peygamber Efendimiz (sav)'in cennet giysilerinin bu özelliklerine dikkat çektiği bir hadisleri şöyledir:

... Orada muazzam köşkler, geniş nehirler, bol ve olgun meyveler, güzel ve dilber zevceler (kadın, eş), ebedi pek çok ve renkli güzel elbiseler vardır. Orası yüksek, güzel ve selim yurtlardan parlak hayat sürülen bir yerdir... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 170/1]

Ayrıca bu kıyafetler öylesine boldur ki, kimse bir eksiklik ve ihtiyaç hissetmeyecektir. Bir hadiste bu duruma şöyle dikkat çekilmiştir:

... Onların içinde herhangi bir şeyi eksik olan kimse yok ki karşılaştığının üzerinde gördüğü süs elbiselerinden dolayı rahatsız olsun. Sözünün sonu gelmeden üzerinde daha güzel bir kıyafet bürünür... [Tezkireti'l Kurtubi, s. 325-326/563]

Cennet ehlinin giyecekleri de en rahat edecekleri şekilde yaratılmıştır. Giyilen kıyafetler, cennetteki kusursuzluk ve güzellik içinde hiçbir rahatsızlığa sebep olmaz. Dünyaya ait eksiklikler -kıyafetin solması, kırışması, kirlenmesi, eskimesi vs.- de cennette yoktur. Ayrıca cennette kıyafetlerin kumaşlarının dokunması, dikilmesi gibi hazırlık aşamaları da söz konusu değildir. Cennette Allah'tan bir nimet olarak herşey her zaman en mükemmel şekliyle hazırdır. Cennetteki müminlerin kıyafetleri ile ilgili haber verilen diğer detaylar şöyledir

... Cennetin giyecekleri dokunmaz. Cennetin meyveleri yarılır da ondan elbise çıkar... [Tezkire-i Kurtubi-1, s. 21]

Cennette hurma ağaçlarının dalları yeşil zümrüttür. Budakları kırmızı altındır. Yaprakları cennet ahalisi için giyecek kıyafetleridir. Onun bir kısmı kısa (iç) elbiseleri, bir kısmı da içi astarlı dış elbiseleridir... [Tezkireti'l Kurtubi, s. 314]

... Üzerinde yetmiş kat elbisesi olur. En aşağısı Tuba ağacından yapılmış, gelincik çiçeği gibi... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 99/8]

Ayetlerde de cennetteki elbiselerin ipekten ve süslemeli oldukları şöyle haber verilmiştir:

Onların üzerinde hafif ipek ve ağır işlenmiş atlastan yeşil elbiseler vardır... (İnsan Suresi, 21)

Hiç şüphesiz Allah, iman edenleri ve salih amellerde bulunanları altından ırmaklar akan cennetlere sokar, orada altından bileziklerle ve incilerle süslenirler; oradaki elbiseleri ipek(ten)dir. (Hac Suresi, 23)

Allah onlar için, süresiz kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler hazırladı. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur.
(Tevbe Suresi, 89)

Cennetteki Doğa Güzelliği

İnsanın ruhu estetikten, simetriden, güzellikten, temizlikten, düzenden, renk uyumundan kısacası mükemmellikten zevk alacak şekilde yaratılmıştır. Nitekim doğadaki tüm renkler, görüntüler de insanın ruhundaki bu zevke hitap eden en yakın uyum ve güzelliği yansıtırlar.

İnsanların dinlenmek, rahat etmek için tercih ettikleri mekanlar da hep doğal güzelliklerle iç içedirler. Yeşillik, ormanlık, deniz kenarı ya da nehir kıyısı gibi yerlerde temiz hava, toprak ve su ile yakın olmak insanlara huzur ve mutluluk verir.

Güneş ışınlarının, temiz havanın doğrudan girmediği, doğal güzelliklerden uzak ortamlar ise genellikle insanların hoşuna gitmez.

İnsanın doğal güzellik arayışı içinde olmasının sebeplerinden biri, Allah'ın insanı cennet güzelliklerinden zevk alacak şekilde yaratmış olmasıdır. İnsan farkında olsa da olmasa da as-

lında cennet nimetlerinin beklentisi içindedir. Ayetlerde cennetin doğal güzelliklerle iç içe olacağı şöyle haber verilmektedir:

> **Şüphesiz iman edip salih amellerde bulunanlara gelince; onlar için altından ırmaklar akan cennetler vardır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Büruc Suresi, 11)**
>
> **Çeşit çeşit 'inceliklere ve güzelliklere' (veya her türden sık ağaçlara) sahiptirler. (Rahman Suresi, 48)**

Cennet Ağaçları:

Ağaçlık mekanlar insanların, içinde bulunmaktan ruhen zevk aldıkları yerlerdendir. İnsanlar her ne kadar binaların yoğunlukta olduğu şehir merkezlerinde yaşasalar da, genellikle ağaçlık, yeşillik mekanlarda bulunmak isterler. Ağaçlık bir yere ait bir görüntü izlemek ya da böyle bir fotoğrafa hatta tabloya bakmak dahi insanlar için bir zevktir. Dünyada pek çok faydasıyla yaratılmış olan ağaçlar, Rabbimiz'in insanlara sunduğu nimetlerdendir. Görkemli görünümleri, benzersiz türleri, çeşitli renkleri, serinletici gölgelikleri ile ağaçlar, insanlara zevk verecek şekilde yaratılmışlardır. Allah'ın **"Boyları birbiriyle yarışan ve içiçe girmiş ağaçlı bahçeler"** (Abese Suresi, 30) ayetiyle bildirdiği ağaç-

lar, ahirette cennete has üstün özellikleriyle yaratılmıştır. Solmadan, kurumadan, yaprakları dökülmeden, ihtişamlı görünümleri ile, ağaçlar da cennetteki kusursuzluk içinde yaratılmışlardır. Aşağıdaki hadislerde ise ağaçların özellikle gölgesinden bir cennet nimeti olarak sıkça bahsedilir:

Cennette öyle bir ağaç var ki bir süvari gölgesinde yetmiş yahut da yüz sene gider (de bitiremez). O huld -ebedilik- ağacıdır... Cennette bir ağaç var ki, bir kimse dört yaşına girmiş bir dişi deve yavrusuna yahut da beş yaşına girmiş olan bir dişi deveye binmiş olsa da sonra ağacın dip tarafındaki gövdesini dönmeye başlasa hareket ettiği yere ulaşmadan deve ihtiyarlayarak düşer... Onun taze dalları cennet sur-

larının ötesindekilere ulaşmaktadır. Cennetteki her ırmak muhakkak o ağacın dibinden çıkmaktadır... [Tezkireti'l Kurtubi, s. 311/513]

Cennette bir ağaç vardır ki, binekli bir kimse yüzyıl gölgesinde yürüse onu katedemez. İsterseniz şu ayeti okuyun: "Daimi gölgededirler, çağlayıp duran su başlarındadırlar." [(Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 427/9]

Kuran'da "gölge içinde olmak"tan bir cennet nimeti olarak şöyle bahsedilir:

İman edip salih amellerde bulunanları, altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokacağız. Onda onlar için tertemiz kılınmış eşler vardır. Ve onları, 'ne sıcak-ne soğuk, tam kararında gölgeliğe' sokacağız. (Nisa Suresi, 57)

Takva sahiplerine vaat edilen cennet; onun altın-

dan ırmaklar akar, yemişleri ve gölgelikleri süreklidir. Bu korkup-sakınanların (mutlu) sonudur, inkar edenlerin sonu ise ateştir. (Rad Suresi, 35)

Kendileri ve eşleri, gölgeliklerde, tahtlar üzerinde yaslanmışlardır. (Yasin Suresi, 56)

Şüphesiz muttaki olanlar, gölgeliklerde ve pınar-başlarındadır; (Mürselat Suresi, 41)

Orada tahtlar üzerinde yaslanıp-dayanmışlardır. Orada ne (yakıcı) bir güneş ve ne de dondurucu bir soğuk görürler. (İnsan Suresi, 13)

Muharref İncil'de de cennetten bahsedilirken, Kuran'daki tariflerle mutabık *"... Ne güneş ne de kavurucu bir sıcaklık onları çarpacak."* ifadesi yer almaktadır. (Yuhanna'ya Gelen Esinleme, 7. bölüm, 16)

Cennetteki doğal güzelliklerin tarif edildiği pek çok hadiste Tuba ağacından ve onun özelliklerinden bahsedilir. Bu ağaç hakkında Peygamberimiz (sav)'in tarifleri şöyledir:

... Tuba cennette bir ağaçtır. Büyüklüğü yüz yıllık yer tutar. Ve cennet elbiseleri de onun tomurcuklarından yapılır. [Ramuz el-Ehadis-2, s. 313/7]

Tuba ağacı benzersiz özelliklere ve görülmemiş bir genişliğe sahiptir. Bunun yanı sıra dünyadaki sebeplerin geçerli olmadığı cennet ortamında cennet elbiselerinin de bu ağaçtan yapıldığı ifade edilmektedir. Başka hadislerde de Peygamberimiz (sav)'in cennetteki ağaçlarla ilgili tarifleri ise şöyledir:

... Cennet ağaçlarının dip gövdesi inci ve altın, yukarısı da meyvedir. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 315/523]

Cennette hiçbir ağaç yoktur ki gövdesi, altından olmasın. [(Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 427/10]

Cennette Allah'ın benzersiz, sonsuz yaratmasına şahit olacağımız için herşey mümkün olabilir. Örneğin cennet ağaçlarının meyveleri yakut, elmas, safir gibi değerli taşlar şeklinde görünüp, ele alındığında yenecek hale geliyor olabilir.

Cennetteki ağaçların mahiyetini soran bir sahabeye Peygamberimiz (sav)'in şöyle söylediği rivayet edilmiştir:

Bu ağaçların dalları kurumaz, yaprakları dökülmez, suyu kaybolmaz, meyvesi tükenmez. [İlahi Dinlerde Cennet İnancı, s. 54]

Orada taptaze-meyveler onların ve istek duydukları herşey onlarındır.

Harun Yahya
(Adnan Oktar)
Çok esirgeyen Rabb'dan onlara
bir de sözlü "Selam" (vardır).
(Yasin Suresi, 57-58)

Cennetteki Irmaklar ve Denizler:

Su kaynakları bulundukları bölgeye bereket verir, orayı canlandırıp temizlerler. Ayrıca suya yakın mekanlarda iklim de hem yaşamaya daha elverişlidir, hem de insanların hoşlarına gidecek ılımanlıktadır. İşte bu nedenle insanların dinlenmek üzere seçtikleri mekanlar da deniz, göl ya da nehir kenarlarına yakın yerler olur. Nitekim Kuran'da takva sahibi olanların Allah'tan bir nimet olarak **"cennetlerde ve pınar başlarında"** (Hicr Suresi, 45) oldukları bildirilmiştir.

Peygamberimiz (sav)'in hadislerinde cennetteki nehirlerden sıkça bahsedilmektedir:

> ***Cennet ırmakları, misk dağlarının yahut da misk tepelerinin altından çıkar. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 307/501]***
>
> ***Cennette, bal denizi, şarap denizi, süt denizi ve su denizi bulunmaktadır. Diğer nehirler bunlardan çıkacaktır. [(Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı-5, s.409/10097]***

Hadiste cennette baldan, sütten, şaraptan denizlerin olacağından bahsedilmektedir. Ancak burada bahsedilen süt, bal ve şarap dünyadakinden çok farklı,

Gerçekten iman edip salih amellerde bulunanlar ise; onlar için nimetlerle-donatılmış cennetler vardır. (Lokman Suresi, 8)

cennete has özellikleriyle yaratılmıştır. Cennette bunların her biri tertemiz, lezzet ve rahatlık veren içkilerdir. Örneğin cennette sunulan şarap, dünyadakilere benzememektedir. Cennet ehlini sarhoş etmeyecek, içenlerin şuurunu bulandırmayacaktır. Allah'ın cennet için hazırladığı içki, **"Bembeyaz; içenlere lezzet (veren bir içki). Onda ne bir gaile vardır, ne de kendilerinden geçip, akılları çelinir"** (Saffat Suresi, 46-47) ayetleriyle Kuran'da tarif edilmektedir.

Ayrıca bu örnekler -süt, bal ve şaraptan ırmaklar- cennette Allah'ın kendilerinden razı olduğu kullarını bekleyen çok farklı güzelliklerin olabileceğine işaret etmektedir. Süt çabuk bozulan bir besin olmasına rağmen, cennette sütten deniz ve ırmakların olması oradaki nimetlerin ku-

sursuzluğuna çarpıcı bir örnektir. Cennet ehli dilediği takdirde böyle görüntülerin yaratılması Allah için çok kolaydır.

Bu nimetler tarif edilirken ırmak ve deniz ifadelerinin kullanılması da özellikle cennetteki bolluğu vurgulamaktadır. İnsanlar dünyada bu nimetleri hep sınırlı miktarlarda görürler. Kavanozlarda, cam şişelerde veya farklı ambalajlarda satın aldıkları bu ürünlerin cennette bir kaynak şeklinde karşılarına çıkması, bozulmadan, kirlenmeden, olabilecek en mükemmel lezzette kendilerine bol bol ikram edilmesi, heyecan verici bir nimet ve güzelliktir.

Kuran'da da bu ırmakların özelliklerinden detaylı olarak bahsedilmektedir:

Takva sahiplerine va'dedilen cennetin misali (şudur): İçinde bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen sütten ırmaklar, içenler için lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar vardır...
(Muhammed Suresi, 15)

Takva sahiplerine va'dedilen cennetin misali (şudur): İçinde bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen sütten ırmaklar, içenler için lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar vardır ve orda onlar için meyvelerin her türlüsünden ve Rablerinden bir mağfiret vardır... (Muhammed Suresi, 15)

Ayette süt, bal, şarap gibi birkaç nimet örnek olarak verilmiştir. Ancak insanın hoşuna giden herhangi bir nimetin ırmak şeklinde akması, su gibi bol, temiz olması, bozulmadan kalması da mümkün olabilir. Ayrıca Allah cennette içkilerin kadehlerle sunulduğunu ve bu içkilerden cennet ehlinin başların ağrımayacağını, kendilerinden geçip akıllarının çelinmeyeceğini bildirir. Allah bir başka ayette **"kaynaktan (doldurulmuş) kadehlerle çevrelerinde dolaşılır"** (Saffat Suresi, 45) şeklinde buyurmaktadır. Müminler için cennette **"sonu misk olan, karışımı tesnimden, mühürlü, katıksız bir şarap**" (Mutaffifin Suresi, 25-27) hazırlanmıştır. (Tesnim: **Cennetteki çeşmelerden birinin adıdır.)**

Ayetlerde de belirtildiği gibi bu içecekler aynı zamanda güzel kokular da içermektedir. Öte yandan cennette denizlerin altında, nehirlerin dibinde bizim hayal edemediğimiz olağanüstü güzellikler olabilir. Allah dileyenin nefes alma sorunu olmadan dalmasını, çıplak gözle berrak bir görüntüyle deniz altındaki güzellikleri görmesini mümkün kılabilir. Dünyada ancak belgeseller sayesinde haberdar olunan denizaltı güzellikleri, cennette müminlerin kolaylıkla görebileceği ve çok zevk alacakları şekilde olabilir.

Cennet Toprağının Güzelliği:

Cennetteki toprağın güzelliği Peygamberimiz (sav)'in hadislerinde şöyle ifade edilmiştir:

Cennette denizlerin altında, nehirlerin dibinde bizim hayal edemediğimiz olağanüstü güzellikler olabilir. Allah dileyenin nefes alma sorunu olmadan dalmasını, çıplak gözle berrak bir görüntüyle deniz altındaki güzellikleri görmesini mümkün kılabilir. (En doğrusunu Allah bilir) Dünyada ancak belgeseller sayesinde haberdar olunan denizaltı güzellikleri, cennette müminlerin kolaylıkla görebileceği ve çok zevk alacakları şekilde olabilir.

Cennetin dikilecek ağaçlarını çok ekin. Zira onun suyu tatlı, toprağı güzeldir... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 72/14]

Cennet binalarının bir tuğlası altın, bir tuğlası gümüş, harcı misk, çakılı inci ve yakut ve toprağı da safrandır... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 200/6]

Hadiste cennetteki toprak safran isimli, kıymetli bir bitkiden elde edilen bir baharata benzetilmiştir. Bu bitki vanilya benzeri aroması, canlı, parlak altın sarısı rengi ile baharatlar arasında son derece özel bir yere sahiptir. 1 kg safran elde etmek için 70.000 ile 250.000 arası çiçek toplamak gerekmektedir. Günümüzde safran üretimi her geçen gün azalmaktadır. Bunu etkileyen en önemli faktör ise bitkinin yetiştirilmesindeki zorluktur. Çünkü safrandan 3-4 yıl gibi sürede ürün alınmaktadır. Dünya şartlarında yetiştirilmesi çok zor ve zahmetli olan bu değerli bitkinin, cennette toprağı oluşturacak kadar bol miktarda olması orada nimetin hesapsızca olacağına işaret etmektedir. (En doğrusunu Allah bilir.)

Cennetteki Genişlik:

Allah Teala cennet ehlini cennette iskan ettiğinde, geriye geniş bir mekan kalır. Allah Teala oraya, her biri, yaratıldığından sona ereceği güne kadarki dünyadan daha büyük olan, üç yüz altmış alemi iskan eder. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 30/5]

Peygamber Efendimiz (sav)'in bu hadisinde dikkat çektiği gibi cennette genişlik, ferahlık vardır. Kuran'da cehennem için tarif edilen dar yerlerin, sıkışıklığın tam tersine cennet geniş mekanlardan oluşur. Çünkü insanın ruhu, ufkunun açık olmasından, ferah mekanlardan hoşlanacak şekilde yaratılmıştır. Kuran'da cennetin genişliğinden şöyle bahsedilmektedir:

Rabbiniz'den olan mağfiret ve eni göklerle yer kadar olan cennete (kavuşmak için) yarışın; o, muttakiler için hazırlanmıştır. (Al-i İmran Suresi, 133)

Cennetteki Güzel Kokular

üzel koku Allah'ın insanlara sunduğu çok büyük bir nimettir. Fakat dünyada en güzel kokunun bile etkisi çok kısa süre devam eder. Koku moleküllerinin havada dağılması ve burnun da bir süre sonra bu kokuya alışması bu nimetten alınan zevki sınırlı hale getirir. Dolayısıyla kokunun güzelliği kadar etkisinin kalıcılığı da önem taşır. Peygamber Efendimiz (sav) hadislerinde cennetteki kokuların güzelliğine ve etkisine şöyle işaret etmiştir:

Ehli cennet kadınlarından bir kadın yeryüzüne baksa, misk kokusundan yeryüzü dolar ve yüzünün nuru Güneş ve Ay'ın ziyasını bastırırdı. [Ramuz el-Ehadis-2, s. 355/5]

Eğer bir huri parmaklarından birini dünyaya gösterse (yer-gök ehli) her can sahibi, onun kokusunu duyardı. [Ramuz el-Ehadis-2, s. 355/4]

Cennetin kokusu beş yüz yıllık yerden duyulur. Cennetin bu kokusunu ahiret ameli ile dünyayı talep eden

kimse duyamaz. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 292/3]

Peygamberimiz (sav) ***"... gıdalardan kokuların en hoşu, en güzeli hasıl olur."*** hadisiyle de cennet yiyeceklerinin kokularındaki güzelliği haber verir. [Kütüb-i Sitte-14, s. 448/3]

Yiyeceklerin lezzetini almamızda kokunun çok büyük payı vardır. Örneğin pişen bir kakaolu kekin cazip bulunmasının sebebi, etrafa yayılan kakao ve vanilya kokusudur. Aynı şekilde ızgarada pişen etten, portakaldan, domatesten, kahveden ya da bir başka yiyecek ve içecekten zevk almamızdaki sebeplerden biri bu yiyecek ve içeceklerdeki kokudur. Koku duyumuz olmasaydı yediklerimizi birbirinden ayırt etmemiz, her birinden ayrı ayrı lezzet almamız da mümkün olmazdı. Bu bakımdan kokunun, lezzete yönelik nimetlerden alınan zevki tamamlayıcı bir yönü vardır.

Cennetteki kokuların güzelliğinden bahsedilen diğer bir hadis ise şöyledir:

... Derken şimal (kuzey) rüzgarı eser de onları yüzlerine ve elbiselerine en güzel koku nevilerini serper. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 325/562]

Bir hadiste de kokusu ile dikkat çekilen bitkilerden şöyle söz edilmektedir:

Muhakkak ki kına (boyası ve kokusu) cennet ko-

kularının reisidir... Allah Teala cenneti yarattığı zaman onu (güzel) fesleğen kokusu ile kuşattı, fesleğeni de kına (kokusu) ile çepeçevre kuşattı... [Tezkireti'l Kurtubi, s. 342/619]

Hadislerde bahsedilen fesleğen güzel kokusu ile bilinen bir bitkidir. Ancak bizim bildiğimiz, tanıdığımız kokular da cennette çok daha farklı, çok hoşumuza gidecek şekildedir. (En doğrusunu Allah bilir.)

Ayrıca cennet ortamındaki kokular insanlara zevk veren birer nimet olmaları amacıyla yaratıldıklarından dünyada sıkça muhatap olduğumuz rahatsız edici kokuların hiçbiri orada olmayacaktır. Bu tür kokular insanlara dünyanın eksikliklerini hatırlatan, onların cennet ortamına özlem duymalarına vesile olan dünyaya has kusurlardır. Cennette bu tür eksiklikler ortadan kaldırıldığı gibi insan ruhunun zevk alacağı hoş kokular her yanı kuşatacaktır. Nitekim Peygamberimiz (sav) bir hadis-i şeriflerinde cennet için; ***"... Her tarafından güzel kokular dalgalanmaktadır..."*** şeklinde bildirmişlerdir. [Ramuz el-Ehadis-1, s.170/1]

Cennette Ses ve Konuşmalardaki Güzellik

Dünyada Kuran ahlakından uzak yaşayan insanların üzüntü, endişe sebeplerinin başında kalp kırıcı, aşağılayıcı, vesvese veren, ümitsizliğe sevk eden, dürüst olmayan, olumsuz konuşmalarla her an karşı karşıya olmaları yer alır. Nitekim konuşmalardaki en ufak bir olumsuzluk dahi en güzel ortamı rahatsız edici hale getirebilir. Öte yandan yapılan içten bir iltifat, söylenen onore edici, şevklendirici, cesaret ve ümit verici bir söz, yapılan samimi ve dürüst bir konuşma kimi zaman kişinin çevresindeki maddi nimetlerden çok daha önem taşır. Dünyada insanlar rahatsızlık duyacakları konuşmalara sıklıkla rastlarlar. Oysa Allah cennette bunun olmadığını, müminlerin son derece rahat ortamlarda karşılıklı sohbet ettiklerini bizlere haber verir. Allah'ın sevdiği ve cennetine kabul ettiği samimi kullarıyla sohbetin yanı sıra her tür-

lü yalandan, boş ve olumsuz konuşmadan uzak olmak müminler için çok büyük bir nimet olacaktır. Allah bir ayette bunun kulları için çok büyük bir bağış olduğunu bildirir:

İçinde, ne 'boş ve saçma bir söz' işitirler, ne bir yalan. Rabbinden bir karşılık olmak üzere yeterli bir bağış(tır bu). (Nebe Suresi, 35-36)

Peygamber Efendimiz (sav) de cennetteki konuşmaların güzelliğine şöyle dikkat çekmiştir:

Ehli cennet öyle bir kimsedir ki: Allah onun iki kulağını insanların kendisini hayırlı senası ile doldurur. Ve o da onu duyar. Ehli cehennem ise öyle bir kimsedir ki, Allah onun iki kulağını insanların kendisini şerli olarak zikirleri ile doldurur ve o da bunu duyar. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 155/2]

Ayrıca hadislerde müminlerin dünyadaki samimi sohbetlerinin ahirette de devam ettiği bildirilir. Cennette müminlerin kendi aralarında sohbet ederlerken dünya hayatlarında yaptıklarını anımsadıklarından bir hadiste şöyle bahsedilmektedir:

Ehli cennet, cennette karar kıldıklarında kardeşlerden bazıları bazılarını görmek isterler. Birinin sediri diğerinin sedirine, berinin de ötekinin sedirinin yanına gider. Onlar buluşunca her ikisi de yaslanır ve dünyada aralarında olan şeyleri kar-

şılıklı konuşmaya başlarlar. Birisi şöyle der: "Ey kardeşim, hatırlar mısın biz dünyada falan mescitte iken Allah'a dua etmiştik, İşte Allah da bizi bağışladı." [Ramuz el-Ehadis-1, s. 29/12]

Cennetteki Ses Güzelliği:

Cennette ses güzelliği de müminlere ayrı bir nimet olarak verilmektedir. Aşırı tiz bir ses, parazitli çalan bir müzik, gürültülü bir ortam, çok yüksek sesle çalışan bir motorun sesi ya da bir siren sesi kısa süre devam etse bile içinde bulunduğumuz ortamı rahatsız edici hale getirir. Nitekim çığlık, haykırış, şiddetli ağrı veya acının etkisiyle çıkan sesler de insanlara cehennemi düşündüren seslerdir. Peygamberimiz (sav)'in hadislerde bildirdiğine göre cennette ise hem herkesin kendi sesi çok güzel olacak, hem de kulaklarına gelen her ses hoşlarına gidecek şekilde olacaktır. En doğrusunu Allah bilir. Hadis-i şeriflerde cennetteki ses güzelliğine şöyle dikkat çekilmiştir:

Cennette hurilerin toplanma yerleri vardır. Seslerini yükseltecekler, yaratıklar onların sesi kadar güzel bir sesi o ana kadar hiç duymamış olacaklar... [(Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı, s. 409/10099]

Cennete giren her bir kimsenin baş ve ayak ucunda iki huri durur ve ins ve cinnin işittiği en güzel sesle neşide (şiir) okurlar... [Ramuz el-Ehadis-2, s. 384/7]

Cennetteki Sonsuz Yaşam ve Gençlik

İnsan ömrü dünyada ortalama olarak 6-7 tane 10 seneden oluşur. Bu son derece kısa bir süredir. Nitekim Kuran'da ahiret günü dünya hayatları hakkında yorum yapan kişilerin ifadeleri de bu doğrultudadır.

Dedi ki: "Yıl sayısı olarak yeryüzünde ne kadar kaldınız?" Dediler ki: "Bir gün ya da bir günün birazı kadar kaldık, sayanlara sor." (Müminun Suresi, 112-113)

Oysa cennette insan ömrü süresizdir. Allah'ın "**Orada, ilk ölümün dışında başka ölüm tatmazlar...**" (Duhan Suresi, 56) ayetinde bildirdiği gibi kişi hem ölümsüz olacak, hem de içinde bulunduğu nimetler sonsuza dek devam edecektir. Sonsuz kelimesiyle kolayca ifade ettiğimiz bu kavram üzerinde iyi düşünülmesi gerekir. Çünkü kastedilen yüz, bin ya da milyon sene değil, sonu olmayan bir süredir. Dolayısıyla cennette

kimsenin dünyada olduğu gibi zamanla ilgili bir hesabı, düşüncesi olmayacaktır. Biten veya azalan bir ömür de olmayacaktır. Allah bu gerçeği bir ayette şöyle bildirmektedir:

Mutlu olanlar da, artık onlar cennettedirler. Rabbinin dilemesi dışında gökler ve yer sürüp gittikçe, orada süresiz kalacaklardır. (Bu) kesintisi olmayan bir ihsandır. (Hud Suresi, 108)

Bir başka ayette ise Allah cennet ehli için "**Çevrelerinde ölümsüzlüğe ulaşmış gençler dönüp dolaşır;"** (Vakıa Suresi, 17) buyurarak gençliğin ve ölümsüzlüğün cennette bir nimet olarak yaşandığına dikkat çeker.

Cennetteki sonsuz yaşam hadislerde şöyle haber verilir:

Ehli cehenneme deneydi ki: "Dünyadaki taşlar adedince cehennemde kalacaksınız" buna ferahlanırlardı. Cennet ehline de denseydi ki, "Taşlar adedince kalacaksınız." hüzünlenirlerdi. Lakin onlara ebediyet mukadder (miktarı tayin ve takdir edilmiş olan) kılındı. [Ramuz el-Ehadis-2, s.358/6]

... Oraya giren kimseye nimetler ihtiyaç olmaksızın gelir. Orada ebedi olarak yaşar. Ölmez, elbisesi eskimez ve gençliği de gitmez. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 200/6]

... oraya giren mutlu olur, umutsuz olmaz, ebedi olur, ölmez. Ne giydikleri eskir, ne de gençlikleri tükenir. [Büyük Hadis Külliyatı-5, s.408/10088]

Her nereye baksan, bir nimet ve büyük bir mülk görürsün. Onların üzerinde hafif ipek ve ağır işlenmiş atlastan yeşil elbiseler vardır. Gümüşten bileziklerle bezenmişlerdir. Rableri onlara tertemiz bir şarab içirmiştir. (İnsan Suresi, 20-21)

İncil'de ise sonsuz yaşam ile ilgili olarak şöyle yazılıdır:

Canını seven, onu yitirir. Ama bu dünyada canını gözden çıkaran, onu sonsuz yaşam için koruyacaktır. (Yuhanna, 12. bölüm, 25)

... kendinizi son derece kutsal olan imanınızın temeli üzerinde geliştirin... sizi sonsuz yaşama kavuşturacak olan merhametini beklerken kendinizi Allah'ın sevgisinde koruyun. Kararsız olan bazılarına merhamet edin. Bazılarını ateşten çekip kurtarın... Kurtarıcımız tek Allah, sizi düşmekten alıkoyacak, Kendi yüce huzuruna büyük sevinç içinde lekesiz olarak çıkaracak güçtedir... (Yahuda'nın Mektubu, 20-24)

… aranızda giysilerini lekelememiş olan birkaç kişi var ki, onlar beyazlar içinde benimle birlikte yürüyecekler. Çünkü buna layıktırlar. Galip gelen, böylece beyaz giysiler giyecek. Böylesinin adını yaşam kitabından hiç silmeyeceğim... (Yuhanna'ya Gelen Esinleme, 3. bölüm, 4-5)

... Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın... Bunlar sonsuz azaba uğrayacak, doğrular ise sonsuz yaşama kavuşacaklar. (Matta, 25. bölüm, 34-46)

Dünyada bir kimse ne kadar güzel, ne kadar zengin, ne kadar sağlıklı olursa olsun ölüm kaçınılmazdır. Dolayısıyla insan dünya şartlarında herkesten çok varlık içinde de olsa bu varlıkların son bulacak olması onları eksik hale getirir. Dünyada nimetlerin geçici olmasının bir hikmeti de bu nimetlerin cennetteki asıllarını istememiz içindir. Dünyada gördüğümüz tüm güzellikler, tattığımız tüm zevkler hem kusurlu hem de geçicidir. Oysa cennette bu nimetler zamana ve sebeplere bağlı olmadan yaratılmışlardır. Dolayısıyla cennette nimetler kesintisiz olarak var olacaklardır. Ayetlerde Allah cennette yaşanan bu sürekliliği şöyle müjdelemektedir:

Rableri onlara Katından bir rahmeti, bir hoşnutluğu ve onlar için, kendisine sürekli bir nimet bulunan cennetleri müjdeler. Onda ebedi kalıcıdırlar. Şüphesiz Allah, büyük mükafaat Katında olandır. (Tevbe Suresi, 21-22)

Onda ebedi olarak kalıcıdırlar, ondan ayrılmak istemezler. (Kehf Suresi, 108)

Adn Cennetleri; kapılar onlara açılmıştır. İçinde yaslanıp-dayanmışlardır; orada birçok meyve ve şarap istemektedirler. (Sad Suresi, 50-51)

Ve yanlarında bakışlarını
yalnızca eşlerine çevirmiş yaşıt
kadınlar vardır.
İşte hesap günü size
va'dedilen budur.
(Sad Suresi, 52-53)

Cennetteki Ebedi Gençlik:

Kuran ahlakından uzak yaşayan kimseler, daha gençlik yıllarından itibaren yaşlılık korkusu içinde yaşarlar. Bir yandan yaşlılığın getirdiği hastalıkları, acizlikleri düşünür, diğer yandan da bu durumda kendilerine bakacak birinin olup olmayacağı konusunda endişeye kapılırlar. Bu ve benzeri endişeler taşıyan çok sayıda insan yaşlılık konusuna çok karamsar bakar.

İnsan vücudunda 20'li yaşlardan itibaren hücrelerin yenilenme hızı azalmaya, cilt eski esnekliğini kaybetmeye başlar. İlerleyen senelerde de bu yıpranma gözle görülür hale gelir. Bu durum insanlarda ciddi bir kaygı meydana getirir. Gençliklerinin ellerinden gitmesine seyirci kalmaktan dolayı üzüntü duyarlar. Elbette ki bu durum iman etmeyen kimseler için geçerlidir. Çünkü müminler geçici dünya hayatında karşılaşabilecekleri tüm eksiklikler, hastalıklar ve acizlikler için Allah'a tevekkül ederler. Bir ibadet olarak mümkün olan her sebebe sarılır, din ahlakından uzak yaşayan insanların aksine her türlü korku ve endişeden uzak bir hayat yaşarlar. Ayrıca dünyadaki güzelliklerin özel olarak eksik ve kusurlu yaratıldıklarını, asıl hayatın ahiretteki sonsuz yaşam olduğunu bilerek cennete kavuşma çabası ve umudu içinde yaşarlar.

Dünya hayatı gelip geçici bir yurttur. Allah tüm nimetlerin asıllarını ahirette yarata-

cak ve samimi kullarına sunacaktır. Cennette insanlar hep genç, güzel, sağlıklı ve dinç olacaklardır.

Kaldı ki dünya şartları içinde bir kimse ne kadar uzun yaşarsa yaşasın, yaşlanma belirtileri ne kadar gecikirse geciksin veya ne kadar sağlıklı olursa olsun ömrü bir gün mutlaka sona erecektir. Oysa hem Kuran ayetlerinde hem de Peygamberimiz (sav)'in hadislerinde, cennet nimeti olarak gençliğin sonsuza kadar süreceği vurgulanmıştır:

Cennete sürmeli ve sakalsız olarak Yusuf (a.s.) güzelliğinde, Eyüp (a.s.) muhabbetinde ve otuz yaşlarında gençler olarak girersiniz. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 249/15]

İnsanlar, düşük çocuktan şeyhi faniye (yaşlıya) kadar, otuz üç yaşındaki oğullar olarak, Adem (a.s.) yaratılışında ve Yusuf (r.a.) güzelliğinde, Eyüp (a.s.) ahlakında sürmeli ve süslü olarak haşrolur. (Ve öyle cennete girerler.) [Ramuz el-Ehadis-2, s. 507/6]

Otuzlu yaşlar olgun bir kişiliğin oturduğu, yüz ifadesi, konuşma, hal ve tavır olarak gençliğin olabilecek en güzel dönemidir. Ancak unutmamak gerekir ki, cennetteki dinçlik ve gençlik de dünyadakinden çok farklıdır. Çünkü dünya şartlarında genç bir kişi de pek çok acizlik içinde yaşar. Allah cennet ehlini ahirette her türlü eksiklikten, kusurdan uzak yeni bir yaratılışla yaratmıştır. Allah bu cennet nimetini bir ayette şöyle bildirmiştir:

Çevrelerinde (gençlikleri ve dinçlikleri) ebedi kılınmış civanlar dolaşır-durur; sen onları gördüğün zaman saçılmış birer inci sanırsın. (İnsan Suresi, 19)

Cennet Ehlinin Yaşıt Olması:

Cennet ehlinin yaşıt olması Allah'tan büyük bir nimettir. Yaş farkı din ahlakından uzak yaşayan insanlar arasında çoğu zaman bir uyumsuzluğa ve iletişimsizliğe sebep olur. Çoğu zaman birbirleriyle aynı yaşta olan insanlar kendi aralarında daha rahat ettikleri için gruplaşma yoluna giderler. Elbette ki bu durum Müslümanlar için geçerli değildir. Müslümanlar hangi yaşta olurlarsa olsunlar birbirleriyle son derece iyi anlaşır, kendilerinden küçük veya büyük her yaştan insanla rahatça dostluk kurabilirler. Cennette Müslümanların birbirlerine yaşıt olarak yaratılmaları ise Allah'tan sunulan ayrı bir nimet ve güzelliktir. Peygamberimiz (sav) bir hadisinde cennet ehlinin yaşlarının ebediyen değişmeyeceğini haber verir:

Bir kimse cennetlik olarak ölünce, büyük veya küçük, yaşı ne olursa olsun, otuz yaşında bir kimse olarak cennete girer ve artık bu yaş ebediyen değişmez. Cehennemlikler için de durum böyledir. [(Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 450/5]

Kuran'da cennettekilerin yaşıt olduklarına dikkat çekilen diğer ayetler ise şöyledir:

Onları hep bakireler olarak kıldık, eşlerine sevgiyle tutkun (ve) hep yaşıt, (Vakıa Suresi, 36-37)

... Allah onlardan razı oldu,
onlar da O'ndan razı olmuşlardır.
İşte büyük 'kurtuluş ve
mutluluk' budur.
(Maide Suresi, 119)

Cennette İstenen Herşeyin Olması

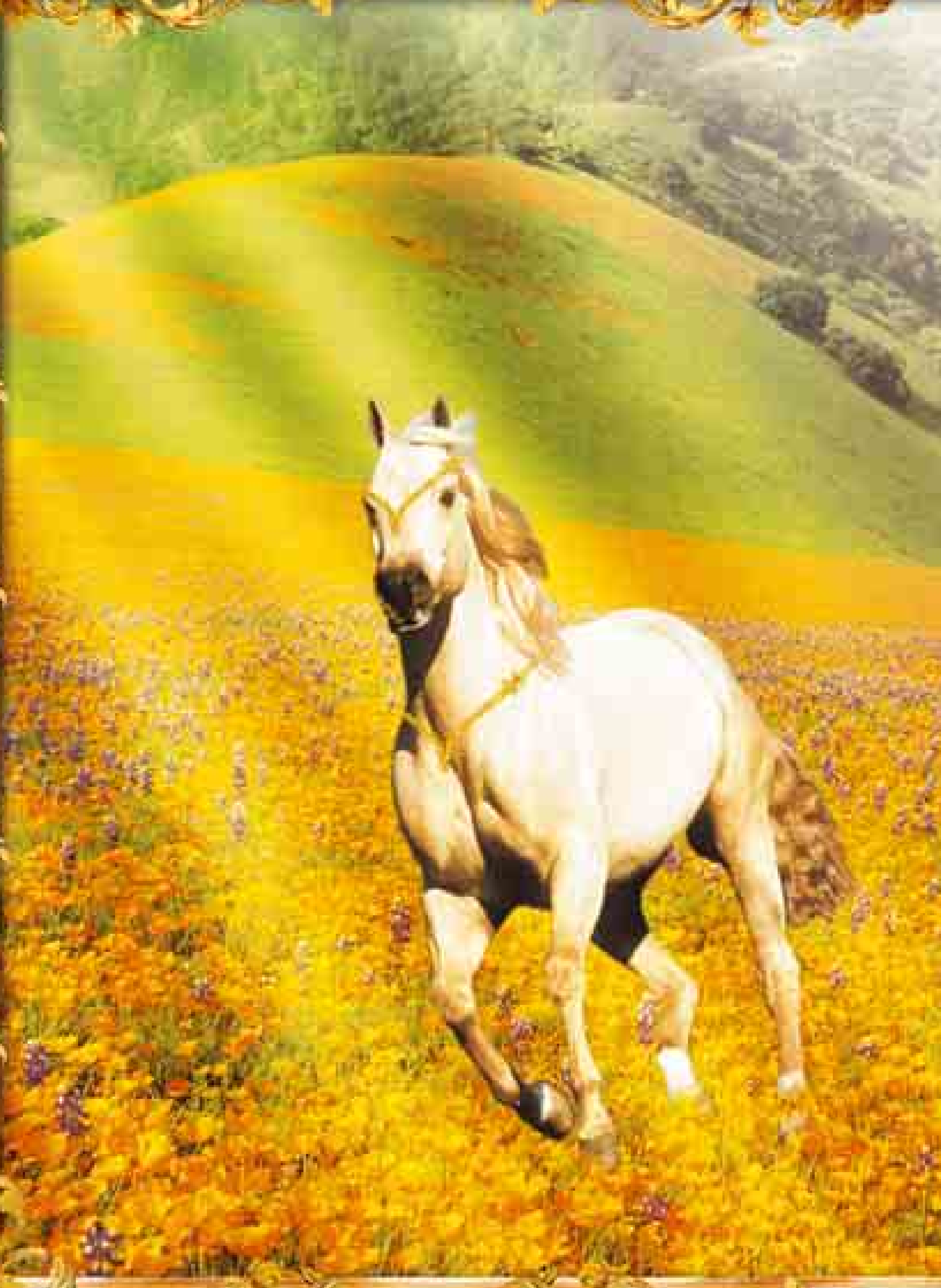

Evrende var olan herşey Allah'ın sonsuz gücünü ve sonsuz aklını yansıtır. Allah dünyada imtihanın bir gereği olarak herşeyi bir kanun ile yaratmakta ve tüm olup bitenleri insan aklının kavrayabileceği makul sebep-sonuç ilişkileri içinde göstermektedir. Bundan dolayı insanlar bir meyve gördüklerinde bunun bir tohumdan gelişen ağacın zaman içinde verdiği meyve olduğundan şüphe duymazlar. Elbette ki Allah'ın kanununa göre dünyada meyvenin sebebi budur, fakat unutmamak gerekir ki Allah dilediği takdirde tüm evreni sebeplerden bağımsız da yaratabilir. Allah dilediğini dilediği şekilde ve zamanda, örneksiz olarak yaratan, hiçbirşeye ihtiyaç duymayandır. Dolayısıyla Allah'ın yaratması için de hiçbir sebebe, araca, aşamaya ihtiyaç yoktur. Dünyada herşeyin belli sebeplere, doğa kanunlarına bağlı olması insanları yanıltmamalıdır. Allah tüm bu sebeplerin Yaratıcısı olarak bunlardan tamamen mü-

nezzehtir. Nitekim cennette sebeplere bağlı yaratılış kalkacağı için ağaçtan kopan meyvenin yerine yenisi hemen geri gelecek, hiçbir eksilme olmayacaktır. Sebepleri de sonuçları da yaratan Allah'tır. Örneğin bir ağacın gölgesine baktığımızda bu gölgenin sebebinin Güneş ışınlarının yansıma açısı olduğu bilgisine sahibizdir. Gölge Güneş'in bir sonucudur, fakat Güneş'i gölgeye sebep kılan Allah'tır. Bu durum bir ayette şöyle bildirilmektedir:

> **Rabbini görmedin mi, gölgeyi nasıl uzatıvermiştir? Eğer dilemiş olsaydı onu durgun kılardı. Sonra Biz Güneş'i ona bir delil kılmışızdır. Sonra da onu tutup Kendimize ağır ağır çekmişizdir. (Furkan Suresi, 45-46)**

Dünyada bu şekilde herşeyi sebep sonuç ilişkisi içinde yaratması Allah'ın bir sanatıdır ve Rabbimiz'in bu tecellileri sonsuzdur. Allah herşeyi istediği anda, istediği şekilde yaratabilir veya dilediği her şekle çevirebilir. Evreni yoktan var eden Allah, dilediği zaman da dünyada kavramaya çalıştığımız kanunları ve sebepleri kaldıracaktır. Salih Müslümanlar cennette akıllarına gelen, hoşlarına giden herşeyi isteyebilecek, istemeleriyle birlikte Allah'ın izniyle bunlara anında sahip olacaklardır. Gerek kendileri, gerekse çevreleri istedikleri şekil ve surette olacak, her istediklerini yapıp, en zevk alacakları nimetler içinde yaşa-

yacaklardır. Üstelik bunların hiçbiri bir ihtiyacı karşılamak, bir eksikliği gidermek, bir kusuru örtmek amacıyla da olmayacak, sadece Allah'tan bir nimet ve güzellik olarak cennet ehlinin zevk almaları için olacaktır. (En doğrusunu Allah bilir.)

Bu konuda hadislerde verilen örneklerden bir kısmı şöyledir:

Bir adam Resulullah aleyhissalatu vesselam'a: "Cennette at var mı?" diye sordu. Aleyhissalatu vesselam da:

"Allah Teala Hazretleri seni cennete koyduğu takdirde, kızıl yakuttan bir at üzerinde orada dolaşmak isteyecek olsan, o seni istediğin her yere uçuracaktır." buyurdular. Bunun üzerine diğer biri de:

"Cennette deve var mı?" diye sordu. Ama buna Aleyhissalatu vesselam öncekine söylediği gibi söylemedi. Şöyle buyurdular:

"Eğer Allah seni cennete koyarsa, orada canının her çektiği, gözünün her hoşlandığı şey bulunacaktır." [(Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 431/14]

İman edip salih amellerde bulunanlar, Biz onları altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokacağız. Bu, Allah'ın gerçek olan va'didir. Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır?
(Nisa Suresi, 122)

... İman edip salih amellerde bulunanlar ise, cennet bahçelerindedirler. Rableri Katında her diledikleri onlarındır. İşte büyük fazl budur. (Şura Suresi, 22)

Hadiste bildirilen "canının her çektiği, gözünün her hoşlandığı şey" bizim dünyadaki ufkumuzla, hayal gücümüzle sınırlı değildir. Kuran'da Allah **"... orada nefislerin arzu ettiği ve gözlerin lezzet (zevk) aldığı herşey var. Ve siz orada süresiz kalacaksınız"** (Zuhruf Suresi, 71) ayetiyle bu nimetlerin zenginliğine dikkat çekmiştir. Bu konuyla ilgili diğer ayetler ise şöyledir:

... Orada nefislerinizin arzuladığı herşey sizindir ve istediğiniz herşey de sizindir. (Fussilet Suresi, 31)

... Onlar nefislerinin arzuladığı (sayısız nimet) içinde ebedi kalıcıdırlar. (Enbiya Suresi, 102)

Hepimizin dünyada isteyip de kimi zaman vakit ayıramamaktan, kimi zaman da risk taşımasından ötürü yapamadığımız pek çok şey vardır. Örneğin çok hızlı araba ya da motorsiklet kullanmak kimileri için heyecan verici bir zevk olabilir; kimileri ise uzun saatler derin sulara dalmak ya da yüksek dağlarda kayak yapmak, paraşütle yüzlerce metre yüksekten atlamak gibi tehlikeli sporlar yapmak isteyebilir. Ancak bunların hepsi kişinin hayatını risk altına sokan spor dallarıdır.

Pek çok kişi de profesyonel olarak müzik aleti çalabilmek, resim yapabilmek gibi özel yeteneklere sahip olmak isteyebilir. Bu gibi şeyler yeteneğin yanı sıra kimi durumlarda teknik bilgi ve uzun süren bir eğitim gerektirir. Cennette ise bir kimse dilediği herşeye sahip olabileceği için istediği anda hiçbir çaba sarf etmeden, yetenek gibi bir sebebe bağımlı olmaksızın böyle bir imkana sahip olabilir. (En doğrusunu Allah bilir.)

Bir hadiste cennetteki isteklerin sınırsızlığı şöyle vurgulanmıştır:

Rableri de şöyle buyuracak: "...Burası, size bolca vereceğim bir yerdir. İsteyin Benden ne isterseniz!"

Ondan hoşnutluk isteyecekler. O da şöyle buyuracak: "Zaten sizi buraya yerleştiren Benim hoşnutluğumdur. Size daha bolca vereceğim, isteyin!" Arzuları bitinceye dek durmadan isteyecekler.

Kuran ayetlerinde ve hadislerde, cennette Allah'ın dilemesi ile nefsin arzuladığı herşeyin mümkün olacağı bildirilmektedir. Dolayısıyla insanların ancak hayal edebilecekleri ama dünyada mümkün olmayan şeyleri yaşamaları da mümkün olabilir. Örneğin at üzerinde uçmak dünya şartlarında imkan dahilinde değildir, ancak hadislerde dikkat çekildiği gibi bu da Allah'ın dilemesiyle cennette mümkündür.

Bir hadiste isteyen kişinin uçabileceğinden şu şekilde bahsedilmektedir:

Eğer nasip olur da cennete girersen, "Kızıl yakuttan bir beygire bineyim" dersen binersin. "Uçayım dersen uçarsın." [Ramuz el-Ehadis-1, s. 149/5]

Bir başka hadiste ise cennetteki nimet genişliği hakkında Peygamberimiz (sav) şöyle buyurur:

"Allah Teâla Hazretleri ferman etti ki: "Ben Azimu'ş-Şân, salih kullarım için gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve insanın hayal ve hatırından hiç geçmeyen nimetler hazırladım." [(Buhari, Müslim, Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 4419/1]

Cennette İstenen Şeylerin Anında Olması:

Dünyada güzel bir yemek isteyen bir kimsenin, bunun için emek ve zaman harcaması gerekecektir. Hiçbir girişimde bulunmadan, daha aklından geçirdiği anda bu yiyecekleri önünde hazır olarak bulması ihtimali ise nefsinin çok hoşuna gidecek bir durumdur. Ne var ki bu, dünya şartlarında mümkün değildir. Ancak vaat edilen cennet ortamında satın alma, emek ve zaman harcama gibi pek çok sebep ve aşama ortadan kalkarak nimetler insanın en çok hoşuna gidecek şekilde sunulur. Bir hadiste bu durum şöyle bir örnekle aktarılmıştır:

Cennette senin canın kuş isteyecek. Hemen kızartılmış olarak önüne getirilip konacaktır. [Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 414/10123]

Bir rivayette Peygamberimiz (sav)'in şöyle bir hadisi haber verilir:

... kuşun etinden yemek o kimsenin hatırına gelir ve bunun üzerine hemen çeşitli et yemekleri halinde onun önüne varır. Cennet ehli ondan istediği kadar yer. Doyduğu zaman, kuşun kemikleri toplanır. Sonra uçar, dilediği gibi cennette otlamaya başlar. [Tezkire-i Kurtubi-1, s. 58]

Öte yandan cennet ortamında bir kimse ne isterse yapabileceği için hadiste de bahsedildiği gibi dilediği takdirde çalışmaya ihtiyacı olmadığı halde zevk için tarımla bile uğraşması mümkündür:

Peygamberimiz (sav)'in çöl halkından olan bir adamla konuşurken, sorularına şöyle cevap verdiği rivayet olunur:

Bir adam (cennette) ziraat yapmak için Rabbinden izin isteyecek. Rabbi ona diyecek ki: "Sen arzuladığın hal üzerine değil misin? O da şöyle diyecek: "Evet. Fakat ben ziraati seviyorum." diyecek. Ona izin verilecek, hemen tohum ekecek bir anda ekin verecek, büyüyecek, harmanı yapılıp, dağlar gibi mahsul yığılacak... [(Buhari), Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 413/10119]

İstendiği Gibi Suret Değiştirebilme:

İnsanlara yüzleri ve fizikleri ile ilgili tercih imkanı sunulsa kuşkusuz herkes kusursuz bir görünüşe sahip olmayı ister. Çünkü insanın ruhu güzellikten zevk alacak şekilde yaratılmıştır ve her zaman en kusur-

suz olanı, en mükemmeli arar. En ufak bir detaydaki kusur bile gözüne çarpar, dikkatini çeker. Ne var ki insan aradığı kusursuz güzelliği dünyada tam olarak hiçbir zaman bulamaz. Bir kişi dünyanın en güzel insanı da olsa kaçınılmaz olarak yaşadığı acizlikler, hastalıklar ve en önemlisi ölümlü olması onun bu güzelliğine gölge düşürür. Çünkü imtihanın bir gereği olarak dünyada hemen herşey eksik ve kusurlarla birlikte yaratılmıştır. Bu eksik ve kusurların insanların ahirete yönelmeleri ve cennet hayatını özlemeleri açısından çok büyük hayır ve hikmetleri vardır. İnsanın hoşuna giden kusursuzluğun ve güzelliğin gerçek yeri ise cennettir. Allah cennette kişiyi kusursuz güzellikte ve onun en hoşuna gidecek surette yaratacaktır. Üstelik bu güzellik tek bir suretle sınırlı değildir. Allah cennetteki kullarına istedikleri zaman istedikleri sureti seçebilecekleri bir imkan verecek, bu şekilde cennet ehli her istediğinde farklı bir güzelliğe sahip olabilecektir.

Peygamber Efendimiz (sav) müminlerin cennetteki çarşılardan beğendikleri surete gireceklerini bir hadisinde şöyle haber verir:

Cennette bir çarşı vardır. Ancak orada ne alış, ne de satış vardır. Sadece erkek ve kadın suretleri vardır. Erkek bunlardan bir suret arzu ederse o surete girer. [(Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 434/17]

Dileyen Kişinin Çocuk Sahibi Olması:

Bir kimse çocuk sahibi olmayı isterse, bu da yine cennete uygun bir kolaylık ve mükemmellik içinde gerçekleşir:

Mümin cennette çocuk arzu ettiği zaman; onun hamli, doğması, yaşı bir anda olur. [Tezkire-i Kurtubi-1, s. 55]

Bundan başka cennette çocukların durumu ile ilgili hadislerde şunlar bildirilmektedir:

Müminlerin çocukları cennette bir tepededir. Onlar, kıyamete kadar İbrahim (a.s.) ile zevcesi Sara'nın terbiyesi altındadırlar. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 73/2]

Gece Olmaması:

Gece, dünya hayatında insanlar için bir dinlenme vakti olarak yaratılmıştır. Cennette uykuya ve dinlenmeye ihtiyaç kalmayacağı için, gecenin karanlığına da ihtiyaç olmayacaktır. Cennette gecenin olmadığı hadislerde şöyle bildirilir:

Cennette gece yoktur. O, ışık ve nurdan ibarettir... [Ramuz el-Ehadis-2, s. 366/4]

Uyku Olmaması:

Uyku insanın dünyada yaşadığı acizliklerden biridir. Tüm insanlar uykuya ihtiyaç duyacak şekilde yaratılmışlardır ve ne kadar isteseler de buna karşı direnemezler. Dahası vücut uykusuz kaldığında has-

İşte onlar, cennet halkıdır; yaptıklarına karşılık olmak üzere, içinde ebedi olarak kalacaklardır.
(Ahkaf Suresi, 14)

talıklara karşı direnci düşer, kişi yorgun bir görünüm alır. Öte yandan uykuya harcanan vakit de azımsanamayacak kadar uzundur. İnsan, yaklaşık olarak ömrünün üçte birini uykuda geçirir. Bu aynı zamanda dünyada zaten kısa olan ömrünün çok büyük bir bölümünü bir nevi ölü gibi geçirdiği anlamına gelir. Nitekim Kuran'da "**Allah, ölecekleri zaman canlarını alır; ölmeyeni de uykusunda (bir tür ölüme sokar). Böylece, kendisi hakkında ölüm kararı verilmiş olanı(n ruhunu) tutar, öbürüsünü ise adı konulmuş bir ecele kadar salıverir..."** (Zümer Suresi, 42) ayetiyle uykunun bir tür ölüm olduğu haber verilmiştir. Fakat cennette uyku, yorgunluk gibi acizlikler yoktur. Allah **"Onlara orada onlara hiçbir yorgunluk do-**

kunmaz..." (Hicr Suresi, 48) ayetiyle bu gerçeği kullarına bildirmiştir. Bir hadiste ise cennette uykunun olmadığı şöyle açıklanmıştır:

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'e: "Cennet ehli uyur mu?" diye sordular. Şöyle buyurdu: "Uyku, ölümün kardeşidir. Cennet ehli uyumazlar." [Büyük Hadis Külliyatı-5, s.414/10125]

Anlaşmazlık Olmaması:

Cennet ehlinin en önemli özelliklerinden biri de ahlaklarının çok güzel olmasıdır. Bir hadiste cennetteki müminlerin huylarının güzelliğine şöyle dikkat çekilmiştir:

Ben, cennet bahçelerinde, cennetin üstünde ve cennetin alt tarafında birer köşke şu kimse için kefilim ki, o haklı olduğu halde mücadeleyi terk eder, şaka için de olsa, yalanı söylemez ve insanlar(a örnek olması) için ahlakını güzelleştirir. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 152/6]

Gerçek şu ki, bugün cennet halkı, 'sevinç ve mutluluk dolu' bir meşguliyet içindedirler. Kendileri ve eşleri, gölgeliklerde, tahtlar üzerinde yaslanmışlardır. (Yasin Suresi, 55-56)

Vicdanını kullanan, Allah'tan korkup sakınan kişilerin bulunduğu bir ortamda herkes rahat eder. Güzel ahlakın yaşanmadığı bir yerde ise çekişme, kıskançlık, kavga, kızgınlık, kin, alay, alınganlık vardır. Kuran ahlakından uzak yaşayan kimseler, bu kötü ahlak özelliklerinden ötürü, kendi elleriyle cehennemi hatırlatan bir ortam oluştururlar.

Huzurlu, mutlu, güven dolu bir ortam içinde dostça, kardeşçe, hoşgörü ile yaşayabilecekken, dünyevi hırsların peşinde, kendi istek ve tutkularına kapılarak çok büyük bir nimet kaybına uğramış olurlar. Müslümanlar için ise dünyada sabırlı, itidalli, akıllı, makul, dengeli, affedici, şefkatli, sevgi dolu, güzel ahlaklı olmanın derin bir imani zevki vardır. Bir mümin bu güzel özellikleri kendinde gördüğünde ayrı bir haz alır, başka müminlerde gördüğünde bunlardan da ayrı bir zevk alır. Sonsuza kadar sürecek olan bu hoşnutluk, zevk ve güzellikler cennette de artarak sürer. Peygamber Efendimiz (sav)'in hadislerinden birinde cennetteki bu ortam şöyle tarif edilir:

... Kalpleri, tek bir kimsenin kalbi gibidir. Aralarında ihtilaf, husumet yoktur... [Kütüb-i Sitte-14, s. 449/3]

Benzer başka bir hadiste de cennet ehlinin ahlakından şöyle bahsedilmektedir:

Onların ahlakı bir tek kişinin ahlakı üzeredir. [Tezkireti'l Kurtubi, s. 329/579]

Nitekim Allah Kuran'da cennetine layık gördüğü mümin kulları için **"Onların göğüslerinde kinden (ne varsa tümünü) sıyırıp-çektik, kardeşler olarak tahtlar üzerinde karşı karşıyadırlar."** (Hicr Suresi, 47) buyurarak, onların yaşadıkları candan ve samimi dostluğa dikkat çeker.

Üzüntü, Sıkıntı Gibi Olumsuzlukların Olmaması:

Üzüntü, sıkıntı gibi insanlara azap veren ruh halleri, din ahlakından uzak yaşayan kimselerde sıkça görülür. Allah'ın herşeyi bir kader üzerine, hayırla yarattığını göz ardı eden bu kimseler aksilik, zorluk gibi görünen olaylar karşısında korku ve paniğe kapılırlar. Allah'a tevekkül etmedikleri için sıkıntıya düşer, hayıflanır, hatta sağlıklarına zarar verecek derecede büyük bir üzüntü yaşarlar. Oysa insan kendisi için neyin hayır neyin şer olacağını bilemez, ancak Allah bilir. Bir ayette bu gerçek şöyle bildirilir:

... Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey, sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz. (Bakara Suresi, 216)

Dünyada zorluk, sıkıntı gibi görünen bir durum ahirette kişinin cennetine vesile olacak bir güzelliğe dönüşebilir. Bunun bilincinde olan müminler, dünyada karşılaştıkları sıkıntı ve zorluk gibi görünen olumsuzlukları imanlarının gücü ile kendilerinden uzaklaştırırlar. Allah'a teslim olmanın, yarattığı herşeyden razı olmanın rahatlığı ve huzuru içinde, karşılaştıkları her olayı Allah'ın yarattığı bir güzellik olarak değerlendirirler. Bu yüzden cennet umudu taşıyan müminler dünyevi hiçbir şeyi olumsuzluk olarak değerlendirmezler. Cennette ise Allah'ın rahmetiyle, sonsuza kadar üzüntü, sı-

kıntı, endişe gibi duygulardan uzak yaşayacaklardır. Hadislerde cennetteki bu nimet şöyle haber verilir:

... Her kaygının da arkası kesilecektir. Cehennem ehlinin kaygısı müstesna... [Ramuz el-Ehadis-2, s. 342/15]
... onlar şöyle diyecekler: "Biz ebedileriz, asla helak olmayız, biz mutlu kişileriz, asla kederlenmeyiz... [(Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 409/10099]
... Orada hiçbir dert ve tehlike yoktur... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 170/1]

İncil'de ise bu konu şöyle yer alır:

... "Beyaz kaftan giyinmiş olan bu kişiler kimlerdir, nereden geldiler?"... Bana dedi ki, "Bunlar, o büyük sıkıntıdan geçip gelenlerdir... Bunun için, Allah'ın tahtının önünde duruyorlar... Taht üzerinde oturan, çadırını onların üzerine gerecektir... Allah onların gözlerinden bütün yaşları silecektir." (Yuhanna'ya Gelen Esinleme, 7. bölüm, 13-17)

Allah Kuran'da müminlerin bu huzurlu ruh hallerini şöyle bildirmektedir:

Allah'ın Kendi fazlından onlara verdikleriyle sevinç içindedirler. Onlara arkalarından henüz ulaşmayanlara müjdelemeyi isterler ki onlara hiçbir korku yoktur, mahzun da olacak değillerdir. (Al-i İmran Suresi, 170)
Derler ki: "Bizden hüznü giderip yok eden Allah'a hamdolsun; şüphesiz Rabbimiz, gerçekten bağışlayandır, şükrü kabul edendir." (Fatır Suresi, 34)
Artık Allah, onları böyle bir günün şerrinden korumuş

ve onlara parıltılı bir aydınlık ve bir sevinç vermiştir. (İnsan Suresi, 11)

Nimetin parıltılı-sevincini sen onların yüzlerinde tanırsın. (Mutaffifin Suresi, 24)

Daha önce de belirttiğimiz gibi dünyada var olan hemen herşey imtihanın bir gereği olarak özellikle eksik ve kusurlu yaratılmıştır. Müminler dünyada karşılaştıkları tüm zorluk ve sıkıntılara güzel bir sabır gösterir, Allah'a tevekkül ederler. Peygamberimiz (sav) hadislerinde kişinin ancak cennete girdiğinde gerçek anlamda rahata kavuştuğunu haber vermiştir:

Ancak cennete giren rahata kavuşur. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 138/13]

Bir başka hadisinde ise Peygamberimiz (sav) cennetteki bu huzurlu ortamı şöyle tarif eder:

Cennet ebedi bir ikamet halinde parıldayan bir nur, yaygın bir koku, çok iyi inşa edilmiş bir köşk, akan bir ırmak, olgun bir meyve, yeşillik, neşe, serinlik, tazelik mahallidir. [Ölümden Sonra Diriliş, s.47]

Şüphesiz muttaki olanlar, cennetlerde ve pınarlardadırlar. (Zariyat Suresi, 15)

Cennet Ehlinin Allah'a Yakınlığı

Cennettekilerin Allah'ın Yüce Zatı'nın Tecellisini Görebilmeleri

Şimdiye kadar değindiğimiz tüm bu nimetlerin yanı sıra, Allah'a olan yakınlıkları, cennet ehlinin sahip oldukları en büyük ve en önemli nimet olacaktır. Peygamber Efendimiz (sav)'in pek çok hadisinde, cennetteki müminlerin Allah'tan bir lütuf olarak O'nun Zatı'nın bir tecellisini görebileceklerinden bahsedilir:

Cennet ehli cennete girdiği zaman, Allah Tebareke ve Teala şöyle buyuracak: "Size ilave olarak yapmamı istediğiniz başka bir şey var mıdır?"

"Sen bizim yüzlerimizi bembeyaz yapmadın mı? Cehennemden kurtarıp bizi cennete sokmadın mı; (Bundan daha iyi ve fazla ne olabilir ki?)" diyecekler. Bunun üzerine perde kaldırılacak, kendilerine Rableri Tealayı görmekten daha sevimli bir şey verilmediğini

anlayacaklar. [Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 415/10130]

"Ey Allah'ın Resulü! Rabbimiz'i görecek miyiz?"

"Bulutsuz berrak bir mehtap gecesinde Ay'ı görmek için itişip kakışır mısınız?"

"Hayır."

"Bulutsuz bir günde Güneş'i görmek için birbirinizi itip kakarak birbirinize zahmet verir misiniz?"

"Hayır."

"İşte Rabbinizi de öyle zahmetsiz ve sıkıntısız, apaçık göreceksiniz."... [(Buhari, Müslim, Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 416/10133]

Bir rivayete göre ise Peygamberimiz (sav)'in bu konu ile ilgili sözleri şöyledir:

Cennet ehli cennete girdiklerinde amellerinin derecelerine göre oraya yerleşecekler. Sonra onlara dünya günlerinden Cuma günü kadar bir süre Rablerini ziyaret etmelerine izin verilecek. Onlara Allah'ın Arş'ı gösterilecek. Onlara cennet bahçelerinden bir bahçede gözükecektir. Onlara, nur minberleri, inci minberleri, yakut minberleri, zeberced (zümrüt cinsinden parlak, yeşil, kıymetli bir taş) minberleri, altın minberleri ve gümüş minberleri kurulacak. En aşağı dereceli kişileri bile -ki içlerinde aşağı dereceli kimse yoktur- misk yığını üzerinde oturacak. Kürsi sahiplerinin onlardan daha üstün meclisleri bulunduğunu görmezler... O mecliste

Allah'ın yanında bulunup, O'na muhatap olmayacak hiç kimse olmayacaktır… [(Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 409-410/10100]

… Adn Cenneti'nde, cennetliklerle Rablerini görmeleri arasında Allah'ın vechindeki (yüzündeki) rıdâu'l-kibriyadan (büyüklük perdesinden) başka bir şey yoktur. [(Buhari, Müslim, Tirmizi), Cennet 3, 2530]

Cennet ehlinin Allah'ın huzurunda olmaktan ötürü duydukları mutluluk ise bir hadiste şu sözlerle vurgulanmıştır:

Cennet ehli Allah'ın huzuruna iki defa girer... Onlardan her biri o mecliste, amellerine göre, inci, yakut, zümrüt, altın ve gümüşten minberler üzerinde otururlar. Gözleri hiçbir zaman bu kadar aydın olmamıştır... Bunun tekrarına kavuşmak ümidi ile ertesi günü bekler halde yerlerine dönerler. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 120/3]

Orada tahtlar üzerinde yaslanıp-dayanmışlardır. Orada ne (yakıcı) bir Güneş ve ne de dondurucu bir soğuk görürler. (İnsan Suresi, 13)

Allah'ın Hoşnutluğunu Kazanmış Olmaları:

Allah cennette kendisinden razı olduğu kulları için sınırsız nimet sunmaktadır. Ancak iman eden müminler için herşeyin üzerinde olan, Allah'ın hoşnutluğunu kazanabilmiş olmalarıdır. Müminler dünyada mallarını, canlarını, sahip oldukları tüm imkanları Allah'a yakınlaşabilmek ve O'nun rızasını kazanabilmek için ortaya koymuş, tüm hayatlarını O'na adamışlardır. Cennette ise hayatlarının bu amacına ulaşmanın tarifsiz mutluluğunu yaşarlar. Bir ayette Allah'ın hoşnutluğunu kazanmanın ne kadar büyük bir nimet olduğundan şöyle bahsedilir:

Allah, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara içinde ebedi kalmak üzere, altından ırmaklar akan cennetler ve Adn Cennetlerinde güzel meskenler vaadetmiştir. Allah'tan olan hoşnutluk ise en büyüktür. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. (Tevbe Suresi, 72)

Kuran'da müminlerin cennette her yönden hoşnut olacakları ise şu ayetlerle bildirilir:

Ey mutmain (tatmin bulmuş) nefis, Rabbine, hoşnut edici ve hoşnut edilmiş olarak dön. Artık kullarımın arasına gir. Cennetime gir. (Fecr Suresi, 27-30)

Rableri Katında onların ödülleri, içinde ebedi kalıcılar olmak üzere altından ırmaklar akan Adn Cennetleridir. Allah, onlardan razı olmuştur, kendileri de O'ndan razı (hoşnut, memnun) kalmışlardır. İşte bu, Rabbinden 'içi titreyerek korku duyan kimse' içindir. (Beyyine Suresi, 8)

Bir hadiste cennet ehlinin Allah'tan razı olduklarından şöyle bahsedilir:

"Ey Rabbimiz, buyur! Emrine âmâdeyiz! Hayır Senin elindedir!" derler. Rab Teâla:

"Razı oldunuz mu?" diye sorar. Onlar:

"Ey Rabbimiz! Razı olmamak ne haddimize! Sen bize mahlûkatından bir başkasına vermediğin nimetler verdin!" derler. [(Buhari, Müslim, Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 456-457/13]

... Adn Cennetlerinde güzel meskenler vaad etmiştir. Allah'tan olan hoşnutluk ise en büyüktür. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur.
(Tevbe Suresi, 72)

Cehennemden Kurtulmuş Olmanın Sevinci:

Kuşkusuz cennet nimetlerinin her biri ayrı ayrı çok mübarek ve değerlidir. Özellikle cehennemin varlığı, cennet ehlinin bu nimetlerden aldıkları zevki kat kat artırır. Çünkü ahirette cennet ve cehennem dışında insanların gideceği başka bir yer yoktur. Dolayısıyla Allah'ın cennetine kabul etmediği bir kişinin gideceği yer cehennemdir.

Allah dünyada insanlara iyi ile kötüyü, güzel ve çirkini, olumlu ile olumsuzu aynı anda göstermektedir. Bu da iman edenlerin kıyas yapmalarına ve güzellikten aldıkları zevkin artmasına vesile olmaktadır. Cennette de Allah, istedikleri takdirde cennet ehline, cehennemdekilerin durumunu göstererek, onların cennetten aldıkları zevki artırabilir. (En doğrusunu Allah bilir.) Nitekim

cennet ehlinin cehennem azabından Allah'ın rahmetiyle kurtulmuş olmalarından duydukları sevinç bir hadiste şöyle haber verilir:

> ***Cennet ehlinden herkes cehennemdeki yerini görür de "Ya Allah bana hidayet vermeseydi?" der ve bu ona şükür olur... [Ramuz el-Ehadis-2, s. 342/1]***

Müminlerin içinde bulundukları bu büyük rahmeti ve nimeti haber veren bir diğer hadis şöyledir:

> ***... Cennete girip, cehennemden kurtulmak, nimetin tamamındandır. [Ramuz el-Ehadis-2, s. 449/6]***

Cennet ehlinin bu sevinçleri Kuran'da şöyle haber verilir:

> **... Derler ki: "Bizi buna ulaştıran Allah'a hamd olsun. Eğer Allah bize hidayet vermeseydi biz doğruya ermeyecektik. Andolsun, Rabbimiz'in elçileri hak ile geldiler." On-**

lara: "İşte bu, yaptıklarınıza karşılık olarak mirasçı kılındığınız cennettir" diye seslenilecek. (A'raf Suresi, 43)

Ayrıca müminlerin istediklerinde cehennem ehlinin ibretlik durumunu, dünyada yaptıklarına nasıl bir karşılık aldıklarını görmeleri de mümkündür. Allah Kuran'da cennet ehlinin cehennem ehli ile konuşmalarını şöyle bildirir:

Onlar cennetlerdedirler; birbirlerine sorarlar. Suçlu-günahkarları; "Sizi şu cehenneme sürükleyip-iten nedir?" Onlar: "Biz namaz kılanlardan değildik" dediler. "Yoksula yedirmezdik. (Batıla ve tutkulara) Dalıp gidenlerle biz de dalar giderdik. Din (hesap ve ceza) gününü yalan sayıyorduk. Sonunda yakîn (kesin bir gerçek olan ölüm) gelip bize çattı." (Müddessir Suresi, 40-47)

Böylece iman edip salih amellerde bulunanlar; artık onlar 'bir cennet bahçesinde' sevinç içinde ağırlanırlar. (Rum Suresi, 15)

Cennet Allah'ın Adaletinin Bir Tecellisidir

Herkesin Dünyada Yaptıklarının Karşılığını Alması:

Bir ayetinde, Allah "**O, amel (davranış ve eylem) bakımından hanginizin daha iyi (ve güzel) olacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı**..." (Mülk Suresi, 2) buyurarak insanın yaratılışındaki amacı bildirmektedir. Başka bir ayetinde de bu amacın bilincinde olmayan, boş ve amaçsız bir hayat yaşama gayesinde olan insanları **"Bizim, sizi boş bir amaç uğruna yarattığımızı ve gerçekten Bize döndürülüp getirilmeyeceğinizi mi sanmıştınız?"** (Müminun Suresi, 115) şeklinde sorguladığını bildirir. İnsan dünyada bulunduğu süre boyunca Kuran'a uymakla, her düşüncesinde ve tavrında Allah'ın rızasını aramakla, vicdanını kullanmakla, güzel ahlakı yaşamakla, salih amellerde bulunmakla sorumludur. Bu açık gerçeğe rağmen yaratılış amacından uzak

yaşayan insanlar kendilerine bambaşka amaçlar edinirler. Oysa insanın yaptığı herşey, söylediği her söz, hatta aklından geçen tüm düşünceler, ahirette karşısına çıkmak üzere amel defterine yazılmaktadır. Allah'ın Kuran'da **"... yaptıklarınızdan muhakkak sorumlu tutulacaksınız"** (Nahl Suresi, 93) ve **"Yapmakta oldukları dolayısıyla her biri için dereceler vardır..."** (Enam Suresi, 132) ayetleriyle bildirdiği gibi insanlar her yaptıklarının karşılığını mutlaka ahirette alacaklardır. Bu gerçek bir hadiste şöyle haber verilmektedir:

> ***Pişman olan kimse, Allah'ın rahmetini gözler. Kendini beğenen de Allah'ın gazabını bekler. Herkes Allah'ın huzuruna, ölümünden önce yaptığı amel ile gelir. Ve muhakkak ki amellerin sahipleri hatimelerine göre hüküm giyerler... Kim zerre kadar hayır yaparsa onu görür. Kim de zerre kadar şer yaparsa onu görür. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 237/15]***

Kuran'da bu konunun haber verildiği ayetlerden birkaçı şöyledir:

> **Ki melekler, güzellikle canlarını aldıklarında: "Selam size" derler. "Yaptıklarınıza karşılık olmak üzere cennete girin." (Nahl Suresi, 32)**

> **Her bir nefsin hayırdan yaptıklarını hazır bulduğu ve her ne kötülük işlediyse onunla kendisi arasında uzak bir mesafe olmasını istediği o günü (düşünün)... (Al-i İmran Suresi, 30)**

> **Sizin yanınızda olan tükenir, Allah'ın Katında**

olan ise kalıcıdır. Sabredenlerin karşılığını yaptıklarının en güzeliyle Biz muhakkak vereceğiz. Erkek olsun, kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz. (Nahl Suresi, 96-97)

İncil'de de herkesin yaptığının karşılığını alacağı yazılıdır:

Allah, "herkese, yaptıklarının karşılığını verecektir." Durmadan iyilik ederek yücelik, saygınlık ve ölümsüzlüğü arayanlara sonsuz yaşamı verecek. Ama bencil olanların, gerçeğe uymayıp haksızlığın peşinden gidenlerin üzerine gazap ve öfke yağdıracak. (Pavlus'un Romalılara Mektubu, 2. bölüm, 6-8)

Allah yerde ve gökte olup biten herşeyi görür, her konuşmayı, fısıltıyı duyar ve bütün insanların yaptıklarından haberdardır. Hiçbir şey O'ndan gizli kalmaz. Allah'ın bize şah damarımızdan daha yakın olduğunu, her konuşmamızı, içimizden geçen herşeyi bildiğini, baktığımız gördüğümüz herşeyi Allah'ın her an her açıdan gördüğünü iyi kavramak gerekir. Çünkü Allah ahiret günü insanların **"hiç hesaba katmadıkları şeyler"**i (Zümer Suresi, 47) de açığa çıkaracaktır. İnsanların kalabalıkta ya da yalnızken yaptıkları herşeyin, ağızlarından çıkan her sözün, zihinlerinden geçen her düşüncenin, belki de içlerinde gizli kalacağını sandıkları herşeyin ahirette bir karşılığı vardır. Bu, Allah'ın sonsuz adaletinin bir tecellisidir. Bu gerçeği bildiren ayetlerden biri şöyledir:

Her biri için yaptıklarınızdan dolayı dereceler vardır; öyle ki amelleri kendilerine eksiksizce ödensin ve onlar zulme de uğratılmazlar. (Ahkaf Suresi, 19)

Cennetin Derece Derece Olması:

Kuran'da bildirilen **"Allah Katında onlar derece derecedir..."** (Al-i İmran Suresi, 163) ayetinden de anlaşılacağı gibi cennete girecek kimseler de yine takvalarının derecesine göre karşılık görürler. Bu durumdan bir hadiste şöyle bahsedilmektedir:

Cennet de, muttakiler için, uzakta değildir, (o gün) yakınlaştırılmıştır. (Kaf Suresi, 31)

... Cenneti de amellere göre taksim ederler. (Çok ameli olan çok pay alır.) [Ramuz el-Ehadis-1, s. 198/17]

Elbette ki bir kimse cennetin hangi derecesinde olursa olsun bundan kesinlikle razı olacaktır, çünkü Allah cennetteki tüm kullarına hoşnutluk vaat etmiştir. Rabbimiz samimi kullarının Kendisi'nden razı olarak cennete gireceklerini bildirir. (Beyyine Suresi, 8) Fakat nasıl ki dünyada aynı nimetten herkes farklı zevk ve lezzet alıyorsa benzer şekilde ahirette de nimetlerden alınan zevkin derecesi farklı olabilir. En doğrusunu Allah bilir. Örneğin herkes güzel bir manzaraya baktığında gördüklerinden zevk alır, fakat içlerinde Allah'a en yakın olan, Allah'ın kadrini daha iyi takdir edebilen kişiler, bu güzellikten daha çok zevk alabilirler. Allah yüksek derecelere layık olacak kullarının özelliklerini bir ayetinde şöyle bildirmektedir:

İman edenler, hicret edenler ve Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cehd edenlerin (çaba sarfedenlerin) Allah Katında büyük dereceleri vardır. İşte 'kurtuluşa ve mutluluğa' erenler bunlardır. (Tevbe Suresi, 20)

Hadislerde ise cennetteki derecelere şöyle dikkat çekilmiştir:

Cennette yüz derece vardır. Bir tanesi bütün alemleri içine alır. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 125/8]

Cennet yüz derecedir. Doksan dokuzu akıl ehline mahsustur. Geriye kalan biri ise diğer ahaliye. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 200/11]

Cennet ehli gurfelerde (cennet köşkü) kalanları (ehl-i guraf) görürler. Tıpkı, ufukta doğudan batıya giden inci gibi parlak

yıldızları gördüğünüz gibi. Aralarındaki fazilet farkı, (gurfe ehlini) böyle yukarıda gösterir. [Buhari, Müslim, Cennet 11, 2831]

Yine hadislerde bildirildiğine göre bu derecelerden en yüksek mertebeyi Firdevs Cenneti oluşturur:

Cennet yüz derecedir. Müteakip iki derecenin arası, yer ile gök arası gibidir. Firdevs en yükseği olup, cennetin orta yerine düşer. Ve onun üstü Arşı Rahmandır. Cennetin ırmakları buradan kaynar. Allah'tan istediğinizde Firdevs Cenneti'ni dileyin. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 200/4]

Ayrıca hadislerde Adn Cenneti'nden de bahsedilmektedir. Peygamber Efendimiz (sav) bir hadisinde Adn Cenneti ile ilgili olarak şunları bildirmektedir:

Firdevs Cennetleri dörttür: İkisinin ziynetleri, kap-kacakları ve içindekiler altındandır. İkisinin ise ziynetleri, kapkacakları ve içindekiler gümüştendir. (Adn) Cenneti'ndekilerle Allah'ın vechi (yüzü) arasında ancak bir Ridayı-Kibriya (büyüklük perdesi) vardır. Ve bu nehirler (süt, bal, şarap ve su nehirleri) Adn Cennetinden kaynar sonra diğerlerine dağılır. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 272/4]

Peygamberimiz (sav) bir başka hadisinde ise Adn Cenneti'nin ihtişamını şöyle tarif eder:

... Bir kerpici beyaz inciden, bir kerpici kırmızı yakuttan, bir kerpici de yeşil zeberceddendir (zümrüt cinsinden parlak, kıymetli bir taştandır). Çamuru halis misk, çakılları lü'lü (parlak, kıymetli), otları zaferandır. [Dünya Ötesi Yolculuk, s. 295]

Yarışıp öne geçenler de, öne
geçmiş öncülerdir.
İşte onlar, yakınlaştırılmış
(mukarreb) olanlardır.
Nimetlerle-donatılmış
cennetler içinde;
(Vakıa Suresi, 10-12)

Ateş halkı ile cennet halkı bir olmaz. Cennet halkı umduklarına kavuşup mutluluk içinde olanlardır.
(Haşr Suresi, 20)

Cennetin her derecesindeki kişi kendine göre zevk alacaktır. Ancak cennet ehlinden bir kişi, bir üst derecedeki kişinin aldığı zevkten dolayı kendinde bir eksiklik hissetmeyecektir. Kuran'da Allah müminlerin cennette **"hoşnut edilmiş"** (Fecr Suresi, 28) olduklarını, Allah'tan **"razı"** (Beyyine Suresi, 8) olduklarını ve orada **"mahzun"** olmayacaklarını (Al-i İmran Suresi, 170) bildirmektedir. Nitekim cennet ehlinin her derecesinin ne kadar fazla nimetle dolu olduğu bir hadiste şöyle tarif edilmektedir:

Cennet ehlinin en aşağı derecesinde bulunan kişinin seksen bin hizmetçisi, yetmiş iki eşi olacaktır. Ayrıca onun için inci, zeberced (zümrüt cinsinden parlak, yeşil, kıymetli bir taş) ve yakuttan yapılmış bir çadır dikilecek ve bunun uzunluğu Cabiye (Şam topraklarında bir şehir adı) ile San'a (Yemen'de bir şehir adı) arası kadar olacaktır. [(Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 412/10114]

Aşağıdaki hadiste cennet mertebeleri ile ilgili olarak şöyle bildirilmiştir:

Cennet ehlinin en aşağı derecesinde olan kişi cennetlerine, hanımlarına, nimetlerine, hizmetçilerine ve yataklarına bakar. Bin senelik yoldan görüp bunları seyredebilecek. Allah Katında olanların en kıymetlileri ise, sabah akşam Allah'ın cemalini görebilendir. [(Tirmizi), Büyük Hadis Külliyatı-5, s. 412/10115]

İslam alimlerinden Bediüzzaman Said-i Nursi ise cennetle ilgili tefekkürlerinden birinde, insanın ancak 'imanı' sayesinde cennetteki yüksek dereceleri umabileceğine dikkat çekmiştir:

... İnsan, nur-u iman ile (iman nuruyla) ala-yı illiyyine (Cennetteki en yüksek dereceye) çıkar; cennete layık bir kıymet alır. [Gençlik ve Ölüm, s. 435]

Samimi bir Müslümanın çabası daima Allah Katında cennetin en üst mertebesine layık olabilmek olmalıdır. Kamil iman sahibi olmak ve Allah'a yakınlıkta daima en fazlasını istemek Allah'ın rızasına uygun olanıdır.

Cennet Ehlinin Özellikleri

Pek çok ayet, namaz, oruç, zekat gibi belli başlı ibadetlerin yanı sıra güzel ahlaka ilişkindir. Allah insanlara hem kendilerinin güzel ahlaklı yaşamalarını, hem de diğer insanlara bunu tavsiye etmelerini emreder. Allah'ın emir ve tavsiyelerine uyulduğu ve herkesin güzel ahlak sahibi olduğu topluluklarda cennet hayatındakine benzer bir ruh hali yaşanır.

Müslümanlar Allah'ın muhlis kullarıdır. Her düşüncelerinde, tavırlarında ve konuşmalarında Allah'ın rızasını gözetir ve O'ndan korkup sakınarak hareket ederler. Şeytanın telkin ettiği gizli açık hiçbir olumsuzluğa asla izin vermeyen, aklı ve vicdanı temiz kişilerdir. Ahirete de bu temiz vicdanla giderler.

Allah, "**Hani o, Rabbine arınmış (selim) bir kalp ile gelmişti."** (Saffat Suresi, 84) ayetiyle

Müslümanların ruhlarındaki bu temizliği bildirirken, **"İçlerinde ebedi kalacakları altından ırmaklar akan Adn Cennetleri de (onlarındır). Ve işte bu, arınmış olanın karşılığıdır."** (Taha Suresi, 76) ayetiyle cennetini bu kullarına vaat etmiştir.

Samimi Müslümanlar hırs, kin, kıskançlık gibi kötü ahlak özelliklerinden arınmış, kalplerini Allah'a bağlamış şekilde yaşarlar. Allah'ın "**Bunlar, iman edenler ve kalpleri Allah'ın zikriyle mutmain olanlardır**..." (Rad Suresi, 28) ayetiyle bildirdiği kişilerdir ve "**İman edip salih amellerde bulunanlar ve 'Rablerine kalbleri tatmin bulmuş olarak bağlananlar', işte bunlar da cennetin halkıdırlar. Onda süresiz kalacaklardır."** (Hud Suresi, 23) ayetinde bildirdiği gibi cennetle müjdelenmektedirler. Başka ayetlerde de Allah, "**Ey mutmain (tatmin bulmuş) nefis, Rabbine, hoşnut edici ve hoşnut edilmiş olarak dön. Artık kullarımın arasına gir. Cennetime gir."** (Fecr Suresi, 27-30) buyurmakta ve dünyada arınarak nefsi mutmain bulmuş kullarını cennetine çağırmaktadır.

Allah'ın razı olduğu bu özelliklere sahip olan iman sahiplerinin düşünceleri ve fiilleri imanlarının derinliğini yansıtır. Allah sevgisi ve korkusuyla hareket ettikleri için her halleri

güzeldir. Sahip oldukları bu güzellik Allah'a samimi olarak kulluk etmelerinden kaynaklanan bir nurdur. Bu kişiler Allah'ın "**... Onları, rüku edenler, secde edenler olarak görürsün; onlar, Allah'tan bir fazl (lütuf ve ihsan) ve hoşnutluk arayıp-isterler. Belirtileri, secde izinden yüzlerindedir. İşte onların Tevrat'taki vasıfları budur: İncil'deki vasıfları ise: Sanki bir ekin; filizini çıkar-**

mış, derken onu kuvvetlendirmiş, derken kalınlaşmış, sonra sapları üzerinde doğrulup-boy atmış (ki bu,) ekicilerin hoşuna gider..." (Fetih Suresi, 29) ayetinde bildirdiği gibi yüzlerindeki secde izinden tanınırlar.

Bakışları, Allah'ın lütfuyla son derece güzel ve anlamlıdır. Konuşmaları Allah'ın rızasına uygundur ve sözleri daima güzeldir. Allah'ın, **"Görmedin mi ki, Allah nasıl bir örnek vermiştir: Güzel bir söz, gü-**

İman edip salih amellerde bulunanlar ise cennet halkıdırlar, orada süresiz kalacaklardır.
(Bakara Suresi, 82)

zel bir ağaç gibidir ki, onun kökü sabit, dalı ise göktedir. Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir..." (İbrahim Suresi, 24-25) ayetlerinde bildirdiği gibi sarf ettikleri sözler hep güzel sonuçlar doğurur. İtaatli, yumuşak başlı, uyumlu, candan, samimi ve sıcak bir tavır içindedirler. Bu nedenle de güzel bir hayat içinde, dostluğu, sevgiyi en fazlasıyla yaşayan insanlardır. Onlara dünyada bu nimet ve güzellikleri yaşatan Allah'tır. Ahirette ise Allah bu nimetlerin sonsuzunu verecektir.

Peygamberimiz (sav) de pek çok hadisinde cennete giren kişilerin güzel ahlaklarına dikkat çekmiştir. Bunlardan biri şöyledir:

... Cennete girmelerini en çok sağlayan şeyler nelerdir? Allah korkusu ve güzel ahlaktır... [Ramuz el-Ehadis-1, s.12/8]

Peygamberimiz (sav) bir hadiste cennete layık olabilmek için hatırda tutulması gereken konuları da şöyle bildirmiştir:

... Allah'tan haya, kabirlerde çürümeyi unutmamak, içinizi ve ondakileri unutmamak, başı ve baştakileri unutmamanızdır. Kim ahiret ikramını isterse, dünya ziynetini terk etsin. İşte o vakit kul "Allah'tan hakkıyla haya etmiş" olur. O vakit Allah'ın dostluğuna nail olmuş olur. [Ramuz el-Ehadis-2, s. 343/2]

Güzel ahlak özellikleri olarak Peygamberimiz (sav) "adaletli"; "merhametli", "sabırlı"; "cömert"; "nazif" (temiz); "iffetli, namuslu" ve "dilde doğru" olmayı hadislerinde sıkça hatırlatmıştır.

Ayrıca Peygamberimiz (sav) cenneti kazanabilmek için "gizli ve aşikarede (açık) hayırhahlık"ta bulunmayı; "sözü hoş söyleme"yi; "genişlikte de darlıkta da Allah'a hamd" etmeyi; "sadaka ver"meyi; " Allah'a bir şeyi ortak koşmama"yı; "ilim peşinde olma"yı; "Allah'tan kork"mayı; elçiye "itaat" etmeyi; "kibir"den sakınmayı; "fakir olduğu halde iffetini muhafaza edip dilencilik ve yüzsüzlüğe düşme"meyi; "dosdoğru tacir" olmayı; Allah'tan "mutmain ol"mayı ve "Allah için, dini için hayırhahlıkta bulun"mayı hatırlatmıştır.

Peygamberimiz (sav)'in dikkat çektiği tüm bu konular Kuran'da

Allah'ın hoşnutluğunu, sevgisini kazanmak için sahip olunması gereken mümin özellikleri olarak bildirilir.

İncil'de ise cennete layık olanların özelliklerinden şöyle bahsedilir:

... Göklerin egemenliği onlarındır... Onlar teselli edilecekler. Ne mutlu yumuşak huylu olanlara! Onlar yeryüzünü miras alacaklar. Ne mutlu doğruluğa acıkıp susayanlara! Onlar doyurulacaklar. Ne mutlu merhametli olanlara! Onlar merhamet bulacaklar. Ne mutlu yüreği temiz olanlara! Onlar Allah'ı görecekler. Ne mutlu barışı sağlayanlara!... Ne mutlu doğruluk uğruna zulüm görenlere! Göklerin egemenliği onlarındır. Sevinin, sevinçle coşun! Çünkü göklerdeki ödülünüz büyüktür... (Matta, 5. bölüm, 2-12)

Başka İncil pasajlarında ise cennete girecek olanların özellikleri şöyle ifade edilir:

İsa yola çıkarken, biri koşarak yanına geldi. Önünde diz çöküp ona, "İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?" diye sordu. İsa ona, "Bana neden iyi diyorsun?" dedi. "İyi olan tek biri var, O da Allah'tır. O'nun buyruklarını biliyorsun: `Adam öldürme, zina etme, hırsızlık yapma, yalan yere tanıklık etme, kimsenin hakkını yeme, annene babana saygı göster.'" Adam, "Öğretmenim, bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum" dedi. Ona sevgiyle bakan İsa, "Bir tek eksiğin var" dedi. "Git neyin varsa sat, parasını yoksullara ver; böylece gökte hazinen olur. Sonra gel, beni izle." (Markos, 10. bölüm, 17-21)

... Birbirinizi kardeşçe sevin. Şefkatli ve alçakgönüllü olun. Kötülüğe kötülükle, sövgüye sövgüyle değil, tersine kutsamayla karşılık verin. Çünkü kutsanmayı miras al-

mak üzere çağrıldınız. Şöyle ki, "Yaşamı sevmek ve iyi günler görmek isteyen, dilini kötülükten, dudaklarını da hileli sözlerden uzak tutsun. Kötülükten sakınsın ve iyilik etsin. Esenliği arayıp onun ardınca gitsin. (Petrus'un Birinci Mektubu, 3. bölüm, 8-11)

... Doğruluğun, Allah yolunun, imanın, sevginin, sabrın ve uysallığın ardından koş. İman uğrunda yüce mücadeleyi sürdür. Sonsuz yaşama sımsıkı sarıl. Bunun için çağrıldın ve birçok tanık önünde yüce inancı açıkça benimsedin. Şimdiki çağda zengin olanlara gururlanmamalarını, gelip geçici zenginliğe ümit bağlamamalarını buyur. Zevk almamız için bize herşeyi bol bol veren Allah'a ümit bağlasınlar. Onlara, iyilik yapmalarını, iyilikten yana zengin olmalarını, cömert ve paylaşmaya istekli olmalarını buyur. Böylelikle gerçek yaşama kavuşmak üzere gelecek için kendilerine sağlam temel olacak bir hazine biriktirmiş olurlar. (Pavlus'un Timoteyus'a Birinci Mektubu, 6. bölüm, 11-19)

İşte bunlar; yaptıklarının en
güzelini kabul ederiz ve
kötülüklerinden geçeriz;
(bunlar) cennet halkı içindedirler.
(İşte bu,) Onlara va'dolunan doğru
bir vaaddir.
(Ahkaf Suresi, 16)

Cennet Neşesini Yaşamak

Müslümanlar için dünyada en önemli nimetlerden biri ahirette cenneti kazanmayı umabilmeleridir. Allah dünyayı Müslümanların cennete özlem duyacakları şekilde yaratmıştır. Allah'ın ve ahiretin varlığına iman eden herkes, dünyada var olan nimet ve güzellikler karşısında hep cenneti hatırlayacak, bu nimetlerin geçici olduğunu bilerek cennetteki asıllarını isteyecektir. Nitekim böyle bir kimsenin cennete kavuşma isteği ve bundan duyduğu heyecan, tavırlarından, konuşmalarından, din ahlakını yaşama konusundaki samimi çabasından hissedilecektir.

Müminler cennete kavuşma umudu taşımalarından dolayı sürekli bir heyecan içindedirler. Heyecan ve şevklerinin yanı sıra Rabbimiz'in benzersiz nimetlerine mirasçı kılacağı ki-

şilere vaat edilen cennetle sevinç ve neşe içindedirler.

İncil'de cennet sevincinden şöyle bahsedilir:

O gün sevinin, coşkuyla zıplayın! Çünkü gökteki ödülünüz büyüktür... (Luka, 6. bölüm, 23)

İncil'in bir başka yerinde ise çok az kişinin cennete layık olacağından söz edilir:

Biri ona... "Kurtulanların sayısı az mı olacak?" İsa oradakilere şöyle dedi: "Dar kapıdan girmeye gayret edin. Size şunu söyleyeyim, çok kişi içeri girmek isteyecek, ama giremeyecek. (Luka, 13. bölüm, 23-24)

İmanın kazandırdığı akıl ve vicdanla, cenneti gereği gibi düşünebilen bir kimse, manevi derinliği ölçüsünde de bu nimetin farkında olarak yaşayacaktır. Cennetin önemine, hiçbir şeyle kıyas olmayacak değerine dikkat çekilen hadislerden bir kısmı şöyledir:

Cennetten bir kamçılık yer dünya ve içindekilerden hayırlıdır. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 132/9]

Cennette, yay kadar bir yer, Güneş'in üzerine doğduğu veya battığı şeyden (dünyadan) daha hayırlıdır. [(Buhari, Müslim, Tirmizi), Kütüb-i Sitte-14, s. 429/2]

Kitap boyunca Kuran ayetlerinden ve hadislerden tariflerle değindiğimiz gibi, cennete ait herşey dünyadakilerle kıyas olmayacak kadar mükemmeldir. Cennetteki bu üstünlük, kusursuzluk insanın dünya hayatı boyunca arayışı içinde olup, yaşayamadığı bir güzelliktir. Dolayısıyla cennete özlem duymak ve ona layık olabilme umudunu hissedebilmek ve Rabbimiz'in cennet vaadinin neşesini yaşamak ayrıca çok büyük bir nimettir.

... Allah ise Kendi izniyle cennete ve mağfirete çağırır. O, insanlara ayetlerini açıklar. Umulur ki öğüt alıp-düşünürler. (Bakara Suresi, 221)

Zamanın İzafiyeti ve Kader Gerçeği

Maddenin mutlak ve sonsuz olduğu yönündeki varsayımlar ve zaman kavramı hakkındaki birtakım önkabuller insanların cennet, cehennem, kader gibi konuları kavramalarında engel teşkil eden batıl inanışlardır. Bunlardan madde konusuna ileriki sayfalarda "Maddenin Aslının Gösterdiği Büyük Gerçek" adlı bölümde değineceğiz. Bu bölümde ise zamanın sadece insana has, izafi bir algı olduğundan ve Allah Katında herşeyin tek bir an içinde varoluşu üzerinde duracağız. Örneğin bir kişi odaya girip, içeride koltukta oturan bir insanı gördüğünde bir kıyaslama yaparak bu kişinin kendisinden evvel odaya girdiği sonucuna varır. Eğer böyle bir kıyas olmasaydı, zaman algısı da olmayacaktı. Diğer bir deyişle eğer insanın hafızası olmasa, beyni bu tür yorumlar yapa-

maz, dolayısıyla zaman algısı da oluşmazdı. Çünkü bir insanın "ben otuz yaşındayım" demesinin nedeni, beyninde söz konusu otuz yıla ait bazı bilgilerin biriktirilmiş olmasıdır. Eğer hafızası olmasa, ardında böyle bir zaman dilimi olduğunu düşünmeyecek, sadece yaşadığı tek bir "an" ile muhatap olacaktır.

Ayrıca beynimiz belirli bir sıralama yöntemine alıştığı için şu anda dünya üzerinde zamanın hep ileri aktığını düşünürüz. Oysa bu, beynimizin içinde verilen bir karardır ve dolayısıyla tamamen izafidir. Gerçekte zamanın nasıl aktığını, ya da akıp akmadığını asla bilemeyiz. Bu da zamanın mutlak bir gerçek olmadığını, sadece bir algı biçimi olduğunu gösterir.

Zamanın bir algı olduğu, 20. yüzyılın en büyük fizikçisi sayılan Einstein'ın ortaya koyduğu "Genel Görecelik Kuramı" ile de doğrulanmıştır. Lincoln Barnett, *Evren ve Einstein* adlı kitabında bu konuda şunları yazar:

> Salt uzayla birlikte Einstein, sonsuz geçmişten sonsuz geleceğe akan şaşmaz ve değişmez bir evrensel zaman kavramını da bir yana bıraktı. Görecelik Kuramı'nı çevreleyen anlaşılmazlığın büyük bölümü, insanların zaman duygusunun da renk duygusu gibi bir algı biçimi olduğunu kabul etmek istemeyişinden doğuyor... Nasıl

Yeryüzünde olan ve sizin nefislerinizde meydana gelen herhangi bir musibet yoktur ki, Biz onu yaratmadan önce, bir kitapta (yazılı) olmasın. Şüphesiz bu, Allah'a göre pek kolaydır. (Hadid Suresi, 22)

uzay maddi varlıkların olasılı bir sırası ise, zaman da olayların olasılı bir sırasıdır. Zamanın öznelliğini en iyi Einstein'ın sözleri açıklar: "Bireyin yaşantıları bize bir olaylar dizisi içinde düzenlenmiş görünür. Bu diziden hatırladığımız olaylar 'daha önce' ve 'daha sonra' ölçüsüne göre sıralanmış gibidir. Bu nedenle birey için bir ben-zamanı, ya da öznel zaman vardır. Bu zaman kendi içinde ölçülemez. Olaylarla sayılar arasında öyle bir ilgi kurabilirim ki, büyük bir sayı önceki bir olayla değil de, sonraki bir olayla ilgili olur. (Lincoln Barnett, *Evren ve Einstein*, Varlık Yayınları, 1980, ss. 52-53.)

Zaman bir algıdan ibaret olduğuna göre de, tümüyle algılayana bağlı, yani göreceli bir kavramdır. Nitekim zamanın göreceli olması, rüyada çok açık bir biçimde yaşanır. Rüyada gördüklerimizi saatler sürmüş gibi hissetsek de, gerçekte herşey birkaç saniye sürmüştür.

Geçmiş, Şimdi ve Gelecek Aslında Aynı Zamandır:

Allah zamandan münezzehtir. O'nun Katında herşey bir anda olmuş ve bitmiştir. İnsanlar zamana bağımlı oldukları için olayları geçmiş, şimdi ve gelecek süreci içinde izlerler. Oysa geçmiş zannettiğimiz olaylar bizim için geçmiştir, gelecek zannettiğimiz olaylar da bizim için gelecektir. Allah için geçmiş, gelecek, şimdi hepsi birdir. İşte bu nedenle hiçbir şey Allah'tan gizli kalmaz. Nitekim ayette de bu gerçek şu şekilde bildirilmiştir:

Ey oğlum, (yaptığın iş) gerçekten bir hardal tanesi ağırlığında olsa da, (bu,) ister bir kaya parçasından ya da göklerde veya yer(in derinliklerinde) de bulunsa bile, Allah onu getirir (açığa çıkarır). Şüphesiz Allah, latif olandır, (herşeyden) haberdardır. (Lokman Suresi, 16)

Oysa çoğu insan akan bir zamana tabi olduğunu düşünür, yaşamının geçmiş, şimdi ve gelecek olmak üzere bölümlere ayrıldığını sanar.

Gökte ve yerde gizli olan hiçbir şey yoktur ki, apaçık olan bir kitapta (Levh-i Mahfuz'da) olmasın.
(Neml Suresi, 275)

Bu yüzden de bu gibi kişiler ahiretin varlığı, cennet, cehennem, hesap günü gibi konuların ne zaman, ne şekilde ve nasıl gerçekleşeceğini kolay kavrayamazlar. Allah Katındaki zaman kavramıyla insanların tabi olduğu zaman arasında bir bağlantı kuramazlar. Fakat yaratılmış her canlının, her olayın ve herşeyin tıpkı bir film şeridini oluşturan kareler gibi, teker teker aynı anda var edildiğini bilmek bu kavrayışı kolaylaştıracaktır.

Allah tüm insanların geçmişlerini, geleceklerini ve yaşadıkları tüm olayları bütün detaylarıyla birlikte bilmektedir. Fakat insan, sınanma yeri olan bu dünya hayatında zamanı akışlı, önceli ve sonralı zanneder. Oysa önce-sonra, geçmiş-gelecek diye bir şey yoktur. Herşey, tüm insanlar, tüm canlılar aynı anda yaşamakta, tüm zamanlar, tüm devirler, tüm çağlar, tüm tarihler ve hatta tüm günler, tüm saatler, dakikalar ve anlar aynı anda olmaktadır. İnsan sınırlı kapasitesi nedeniyle bunu göremiyor olsa da bu gerçek açıktır.

Allah Katında her olayın tek bir anda meydana geldiği gerçeğini şöyle bir örnekle de açıklayabiliriz: Karşınızda büyük bir şehrin tablosunun bulunduğunu düşünün. Tabloda şehrin caddeleri, sokakları, bu sokaklarda ilerleyen araçlar, sağa sola dizilmiş binalar ve insanlar çizilmiş olsun. Ve yine bu tabloda, şehrin bir ucundan diğer ucuna ulaşmaya çalışan bir adamın resminin çizildiğini farz edin. Şimdi bu adam için şehrin bir ucundan diğerine kadar olan mesafe belirli bir uzaklıktadır ve bu uzaklığı aşabilmesi için de belirli bir zaman gerekmektedir. Adam ancak bu tam olarak bilemediği zaman sonunda istediği yere ulaşmış olacaktır. Aynı anda iki yerde birden olması mümkün değildir. Ama bu durum düz bir satıhtaki bu tabloya dışarıdan bakan bir kişi olarak sizin için geçerli değildir. Siz tabloya ilk bakışta şehrin bir ucundan diğerine kadar olan herşeyi tek bir anda görebilirsiniz, üstelik bunun için bir zamana da ihtiyacınız yoktur.

Modern bilim tarafından doğrulanan, zamanın psikolojik bir algı olduğu, yaşanan olaya, mekana ve şartlara göre farklı algılanabildiği gerçeğini pek çok Kuran ayetinde görmek mümkündür. Örneğin bir insanın bütün hayatı, Kuran'da bildirildiğine göre çok kısa bir süredir:

Sizi çağıracağı gün, O'na övgüyle icabet edecek ve (dünyada) pek az bir süre kaldığınızı sanacaksınız. (İsra Suresi, 52)

Gündüzün bir saatinden başka sanki hiç ömür sürmemişler gibi onları birarada toplayacağı gün, onlar birbirlerini tanımış olacaklar… (Yunus Suresi, 45)

Bazı ayetlerde, insanların zaman algılarının farklı olduğuna, insanın gerçekte çok kısa olan bir süreyi çok uzunmuş gibi ya da bunun tam tersi olarak algılayabildiğine işaret edilir. İnsanların ahiretteki sorguları sırasında geçen aşağıdaki konuşmalar bunun bir örneğidir:

Dedi ki: "Yıl sayısı olarak yeryüzünde ne kadar kaldınız?" Dediler ki: "Bir gün ya da bir günün birazı kadar kaldık, sayanlara sor." Dedi ki: "Yalnızca az (zaman) kaldınız, gerçekten bir bilseydiniz. (Müminun Suresi, 112-114)

Başka bazı ayetlerde de, zamanın farklı ortamlarda farklı bir akış hızıyla geçtiği bildirilir:

... Gerçekten, senin Rabbinin Katında bir gün, sizin saymakta olduklarınızdan bin yıl gibidir. (Hac Suresi, 47)

Melekler ve Ruh (Cebrail), ona, süresi elli bin yıl olan bir günde çıkabilmektedir. (Mearic Suresi, 4)

Gökten yere her işi O evirip düzene koyar. Sonra (işler,) sizin saymakta olduğunuz bin yıl süreli bir günde yine O'na yükselir. (Secde Suresi, 5)

Bu ayetler, zamanın izafiyetinin çok açık birer ifadesidir. Bilim tarafından 20. yüzyılda ulaşılan bu sonucun bundan 1400 yıl önce Kuran'da bildirilmiş olması ise, elbette, Kuran'ın zamanı ve mekanı tümüyle sarıp kuşatan Allah'ın sözü olduğunun delillerinden sadece bir tanesidir.

Gökten yere her işi O evirip düzene koyar. Sonra (işler,) sizin saymakta olduğunuz bin yıl süreli bir günde yine O'na yükselir. (Secde Suresi, 5)

İncil'de de zamanın izafiyetine bakan bir ifade şöyledir:

Sevgili kardeşlerim, şunu unutmayın ki, Rabbin gözünde bir gün bin yıl ve bin yıl bir gün gibidir. (Petrus'un İkinci Mektubu, 3. bölüm, 8)

Aşağıdaki ayette anlatılan durum da zamanın aslında psikolojik bir algı olduğunun önemli bir delilidir:

Ya da altı üstüne gelmiş, ıssız duran bir şehre uğrayan gibisini (görmedin mi?) Demişti ki: "Allah, burasını ölümünden sonra nasıl diriltecekmiş?" Bunun üzerine Allah, onu yüz yıl ölü bıraktı, sonra onu diriltti. (Ve ona) Dedi ki: "Ne kadar kaldın?" O: "Bir gün veya bir günden az kaldım" dedi. (Allah ona:) "Hayır, yüz yıl kaldın, böyleyken yiyeceğine ve içeceğine bak, henüz bozulmamış; eşeğine de bir bak; (bunu yapmamız) seni insanlara ibret-belgesi kılmamız içindir. Kemiklere de bir bak nasıl biraraya getiriyoruz, sonra da onlara et giydiriyoruz? dedi. O, kendisine (bunlar) apaçık belli olduktan sonra dedi ki: "(Artık şimdi) Biliyorum ki gerçekten Allah, herşeye güç yetirendir." (Bakara Suresi, 259)

Ayette görüldüğü gibi böyle bir durumda zamanın mutlak olduğunu iddia etmek, son derece akıldışı olacaktır.

Peygamberimiz (sav) bir hadislerinde zamanın izafi oluşuna şöyle dikkat çekmiştir:

... Siz cennete halkın zenginlerinden (kıyamet günüyle), yarım gün evvel gireceksiniz ki, bu dünya senesi ile beş yüz senedir. [Ramuz el-Ehadis-1, s. 7/6]

Cennet Ehli Kaderde Bellidir:

Tüm bunların karşımıza çıkardığı bir diğer gerçek şudur: Hiçbir an, hiçbir kare, hiçbir olay, hiçbir varlık yok olmamıştır ve olmayacaktır. Nasıl ki televizyonda izlediğimiz bir film, film şeridine kayıtlı ise, çeşitli karelerden oluşuyorsa ve bu kareleri bizim görmememiz onların olmadığı anlamına gelmiyorsa, bizim "geçmişte yaşanmış" veya "gelecekte yaşanacak" dediğimiz olaylar için de aynı şey geçerlidir.

Fakat bu noktanın yanlış anlaşılmaması çok önemlidir. Bu sahnelerin hiçbiri bir hatıra, bir anı veya hayal gibi değil-

dir. Bunların tümü, aynen şu an yaşadığınız an gibi canlıdır. Herşey diri olarak korunmaktadır. Biz yalnızca Allah'ın bize verdiği algılarla sınırlı olarak, onları geçmiş, bitmiş olaylar olarak görürüz. Ancak Allah dilediği an bize bu görüntüleri gösterebilir, bu olaylara ait algıları vererek bize bu olayları yaşatabilir.

Ahiretin, sonsuz yaşamın, cennet ve cehennemin varlığından habersiz ya da inkar içinde olan bir kısım kimseler de ölümden sonra yeniden dirileceklerine bu sebeplerle inanmazlar. Oysa bu kimseler de sonsuzluğun içinde bir zaman diliminde yaşamaktadırlar ve buna göre herkesin gideceği yer -cennet ya da cehennem- bellidir. Şu an insanların bir kısmı cennette bir kısmı ise cehennemdedirler. Bu gerçek Kuran'da yer almakta, cennet ve cehennemle ilgili pek çok ayette geçmiş ya da şimdiki zaman kullanılarak bunların aslında tek bir an olduğuna dikkat çekilmektedir:

Gerçek şu ki, bugün cennet halkı, 'sevinç ve mutluluk dolu' bir meşguliyet içindedirler. Kendileri ve eşleri, gölgeliklerde, tahtlar üzerinde yaslanmışlardır. (Yasin Suresi, 55-56)

Rablerinden korkup-sakınanlar da, cennete bölük bölük sevk edildiler. Sonunda oraya geldikleri zaman, kapıları açıldı ve onlara (cennetin) bekçileri dedi ki: "Selam üzerinizde olsun, hoş ve temiz geldiniz. Ebe-

'Özenle işlenmiş mücevher' tahtlar üzerindedirler. Karşılıklı yaslanmışlardır. (Vakıa Suresi, 15-16)

di kalıcılar olarak ona girin." (Onlar da) Dediler ki: "Bize olan va'dinde sadık kalan ve bizi bu yere mirasçı kılan Allah'a hamd olsun ki, cennetten dilediğimiz yerde konaklayabiliriz. (Salih) Amellerde bulunanların ecri ne güzeldir. Melekleri de arşın etrafını çevirmişler olarak Rablerini hamd ile tesbih ettiklerini görürsün. Aralarında hak ile hüküm verilmiştir ve: "Alemlerin Rabbine hamdolsun" denilmiştir. (Zümer Suresi, 73-75)

Suçlu-günahkarlar ateşi görmüşlerdir, artık içine kendilerinin gireceklerini de anlamışlardır; ancak ondan bir kaçış yolu bulamamışlardır. (Kehf Suresi, 53)

Zamanın izafi oluşu, bize çok önemli bir gerçeği göstermektedir: Bu izafiyet son derece değişkendir, bizim için milyarlarca yıl süren bir zaman dilimi, bir başka boyutta sadece tek bir saniye sürebilir. Hatta, evrenin başından sonuna kadar geçen çok büyük bir zaman dilimi, bir başka boyutta, bir saniye bile değil, ancak bir "an" sürüyor olabilir.

İşte çoğu insanın anlayamadığı, materyalistlerin ise anladıkları halde anlamazlıktan geldikleri kader gerçeğinin özü de buradadır. Kader, Allah'ın geçmiş ve gelecek tüm olayları bilmesidir. "Yaşanmamış olaylar", yalnızca bizim için yaşanmamış olan olaylardır. Allah ise zamana ve mekana bağlı değildir, bunları yaratan Kendisi'dir. Bu nedenle Allah için geçmiş, gelecek ve şu an hepsi birdir ve hepsi olup, bitmiştir. Çünkü kader Allah'ın ilmidir ve tüm zamanı aynı anda bilen, tüm zamana ve mekana hakim olan Allah için, herşey kaderde yazılmış ve bitmiştir.

Bu konuya Peygamberimiz (sav)'in bir hadis-i şerifinde şöyle dikkat çekilmiştir:

Ehli cennet kendi isimleri, babalarının ve kabilelerinin isimleri ile bellidir. Kıyamet gününe kadar onların adetlerinde çoğaltılma ve azaltılma olmaz. Ehli cehennem de yine kendi isimleri, babalarının ve kabilelerinini isimleri ile bellidir. Kıyamet gününe kadar onların adedlerinde de çoğaltılma ve azaltılma olmaz... [Ramuz el-Ehadis-1, s. 155/3]

Ölüm, cennet, cehennem, ahiret gibi konular zamansızlığın anlaşılmasıyla birlikte "Allah nerede", "kabir hayatı ne kadar sürecek", "cennet ve cehennem nerede", "cennet ve cehennem şu an var mı" gibi önemli sorular böylece kolayca yanıtlanmış olur. Allah'ın evreni nasıl bir sistemle yoktan var ettiği kavranır. Bu sır sayesinde "ne zaman" ve "nerede" gibi sorular da anlamsız hale gelir. Çünkü zamansızlık kavrandığı takdirde herşeyin tek bir anda olduğu fark edilir; hiçbir şey için beklenmez, zaman geçmez, herşey zaten olup bitmiştir.

Bu sırrın kavranmasıyla birlikte, mümin cennette olmasının dünyadaki cesareti, sabrı, şefkati, dirayeti, vefası, sada-

kati, sevgisi, fedakarlığı karşılığında olduğunu anlayacaktır. Bu konuyu imanla, akılla, basiretle, ferasetle, sevgiyle değerlendiren kişi, hafızasında kalan bilgileri ile ahirete gittiğinde güzel huylarına ve tavırlarına karşılık cennetin verilmesinden de ayrı bir haz duyacaktır. En doğrusunu Allah bilir.

Maddenin Aslının Gösterdiği Büyük Gerçek

Sonsuz adalet sahibi olan Rabbimiz, her insanın dünya hayatında yaşadıklarının karşılığını, ahirette verecektir. Allah İsra Suresi'nin 71. ayetinde, bu karşılığı, **hurma çekirdeğindeki iplikçik kadar bile bir haksızlık olmadan vereceğini** bildirmiştir. Bu, Allah'ın Kuran'da bildirdiği açık bir gerçektir. Ancak bazı insanlar, ölümden sonraki hayatın varlığına, yani cennet ve cehenneme inanmamaktadırlar. Bazıları ise sözleri ile ahiretin var olduğunu kabul etmekle birlikte, buna kalben kesin kanaat getirememektedirler. Allah Kuran'ın birçok ayetinde ahiretin varlığından kuşku duyan insanların durumunu şu şekilde bildirmiştir:

... Biz ahirete iman edeni, ondan kuşku içinde olandan ayırt etmek için (ona bu imkanı verdik). (Sebe Suresi, 21)

Dikkatli olun; gerçekten onlar, Rablerine kavuşmaktan yana derin bir kuşku içindedirler. Dikkatli olun; gerçekten O, herşeyi sarıp-kuşatandır. (Fussilet Suresi, 54)

Senden, yalnızca Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, kalpleri kuşkuya kapılıp, kuşkularında kararsızlığa düşenler izin ister. (Tevbe Suresi, 45)

Hayır, onların ahiret konusundaki bilgileri 'art arda toplanıp pekiştirildi,' hayır, onlar bundan bir kuşku içindedirler; hayır, onlar bundan yana kördürler. (Neml Suresi, 66)

İnsanların bazılarının cennet ve cehennemin varlığından kuşku duymalarının nedenlerinden biri, maddenin gerçek mahiyeti hakkında yanlış kanılara sahip olmalarıdır. Maddeyi mutlak varlık zanneden bu insanlar, madde dışındaki varlıkları yok kabul etmektedirler. Yani bu insanlara göre, gözleriyle görmedikleri, elleriyle dokunup sertliğini hissetmedikleri şeyler yoktur. Oysa bu büyük bir yanılgıdır; Allah'ın, Rum Suresi'nin 7. ayetinde de bildirdiği gibi bu insanlar, **"Dünya hayatının sadece dışta (zahirde) olanını bilirler ve ahiretten de gafildirler."**

Allah bir ayette inkar edenlerin ahiretten, **"kafirlerin mezar halkından umut kesmeleri gibi"** (Mümtehine Suresi, 13) umut kestiklerini bildirmektedir. Bu, inkar edenlerin maddeye

verdikleri önemin bir delilidir. İnsanın, sadece etten, kemikten, yani maddeden ibaret olduğunu sandıkları için, kemik haline dönüşmüş bir insanın yeniden dirileceğine bir türlü inanamamaktadırlar. Oysa, dirilecek olan kemikler değildir.

Sadece maddesel dünyanın varlığına inanan bu kişiler, cennet ve cehennemi bu dünyanın içinde bir yere yerleştiremedikleri için, ahiretin varlığına da inanmazlar. Bazıları, bu nedenle cennet ve cehennem için uzayda bir mekan arayışı içine girecek kadar sapmışlardır. Aynı sebepten dolayı, yani maddesel dünyanın ve evrenin bir yerinde bulamadıkları için, Allah'ın, meleklerin ve cinlerin varlığına da inanmazlar. Oysa inkarlarının temelini oluşturan madde hakkındaki inançları büyük bir yanılgıdır. Yanılgı içinde oldukları ise günümüzde bilim tarafından açıkça ortaya konmuştur.

Bilimsel olarak da ispatlandığı gibi bizim muhatap olduğumuz dünya, insanların büyük bir çoğunluğunun sandığı gibi maddeden oluşan bir yer değildir. Dış dünyada madde vardır; ancak bizim gördüğümüz, dokunduğumuz, yaşadığımız herşey, her insanın beyninin arkasındaki, çok küçük olan algı merkezinde yaratılan bir algılar bütünüdür. Allah dışımızda maddesel bir dünya yaratmıştır ve bu dünya Allah Katında sonsuza kadar yok olmaz. Fakat biz bu maddesel dünya ile yalnızca algılarımız vasıtasıyla muhatap olabiliriz, yani aslına hiçbir zaman ulaşamayız. Bu önemli gerçeğin daha iyi anlaşılması için, bilimsel açıklamasını kısaca anlatalım.

Maddesel Dünya, Bir Görüntüler Bütünüdür

Şu anda elinizde tutmakta olduğunuz kitabı gözünüzle gördüğünüzü sanıyorsanız, yanılıyorsunuz demektir. Çünkü gören gözünüz değildir. Gözleriniz sadece dışarıdan gelen ışığı iletmekle görevli bir organdır. **Gören beyninizdir.**

Oysa sizi de, yapmakta olduklarınızı da Allah yaratmıştır. (Saffat Suresi, 96)

Gözünüze gelen ışık demetleri, gözünüzün ardındaki bazı hücreler tarafından, birtakım kimyasal işlemler sonucunda elektrik sinyaline dönüştürülür. Bu elektrik sinyali doğrudan beynin arka kısmında yer alan görme merkezine ulaşır. Görme merkezi birkaç santimetreküplük çok küçük bir yerdir. Elektrik sinyali buraya ulaştığında, elinizde tuttuğunuz kitabın görüntüsünü oluşturur. Yani siz şu anda bu kitabı beyninizin arkasında görmektesiniz. Gördüğünüz, maddesel varlığı olan bir

kitap değil, ancak "sağlamlık ve sertlik hissi" verilmiş, beyninizdeki bir kitap görüntüsüdür.

Kitabın basıldığı kağıdı da benzer şekilde algılıyorsunuz. Parmaklarınızdaki sinir hücrelerinden beyne iletilen elektrik sinyalleri, beyninizdeki dokunma merkezinde dokunma hissine dönüşüyor. Yani kuşe kağıda dokunan ve hisseden parmaklarınız değil; bu his de beyninizde bir algı olarak oluşuyor.

İnsan, beyninin dışındaki aleme ise asla ulaşamaz. Gördüğü, duyduğu, dokunduğu, tattığı herşey beyninde gerçekleşen algılardan ibarettir. İnsanın kendisinin dışında, uzağında sandığı herşey aslında bey-

ninin içindedir. Yani tüm bir evren, dünya hayatının tamamı, yıldızlardan odasındaki çiçeğe kadar herşey, insanın kafatasının içinde yaratılır. Her insan beyninde oluşan alemi seyreder, beyninde oluşan aleme dokunur, beynindeki alemin sesini dinler.

Allah, yarattığı madde alemini, her insana beyninde bir görüntü olarak izlettirmekte ve bu görüntüye sağlamlık, sertlik vererek görüntüyü gerçek gibi algılattırmaktadır. Yüzyıllarca önce İmam Rabbani, Muhyiddin Arabi gibi büyük İslam alimleri tarafından da anlatılan bu büyük gerçek, 20. yüzyılda bilimsel bulgularla kanıtlanmıştır.

Maddenin Gerçeği ve Ahiret

Maddenin aslı ile muhatap olduklarını sandıkları için cennet ve cehennemin varlığına şüphe ile yaklaşanlar için burada anlatılanlar son derece önemlidir. Tüm evrenin beyninde bir görüntü olduğunu anlayan bir insan, cennet ve cehennemin gerçek mahiyetini bilir. Ayrıca Allah'ın dünyayı insanın zihninde nasıl yarattığını anlayan bir kimse, cennet ve cehennemin yaratılışını da anlayabilir. Çünkü bu insan ne dünyada ne de ahirette maddenin aslı ile asla muhatap olmadığını anlayacaktır. Yaşadığı herşeyin kendisine hayal suretinde gösterildiğini kavrayınca, cenneti ve cehennemi gözüyle görmediği, eliyle dokunmadığı için inkar etmesi anlamsızlaşacaktır.

Ayrıca Allah'ın sonsuz ilmini, ihtişamlı yaratışını daha iyi takdir edebilecektir. Çünkü Allah, görüntüye sağlamlık ve sertlik vermekte, görüntüyü aynı madde gi-

Göklerde ve yerde ne varsa
Allah'ındır....
(Bakara Suresi, 284)

Hiç şüphesiz muttakiler, cennetlerde ve nehir (çevresin)dedirler. (Kamer Suresi, 54)

bi yaratmaktadır. Bu görüntü o kadar gerçek ve o kadar aslının benzeridir ki, binlerce yıldır insanların büyük bir kısmı aslında beyinlerinin içindeki bir hayali izlediklerinin farkına varamamışlardır. Hatta, beyinlerindeki görüntüyü seyrederken dışarıdaki aslı ile muhatap olduklarını zannetmiş; oda onların içinde iken, kendilerinin odanın içinde olduklarını sanmışlardır. Aynı şekilde beyinlerindeki yıldız görüntüsünün kendilerinden milyonlarca kilometre uzakta olduğunu düşünerek yanılmışlardır. Binlerce yıldır, milyarlarca insanın kapkaranlık kafatasının içinde, gerçeği ile bire bir aynı, kusursuz, ışıl ışıl dünyalar yaratan Yüce Allah, elbette ki, benzer şekilde cennet ve cehennemi de yaratmaya kadirdir.

Allah, dünyanın görüntüsünü gösterdiği bir insanın, ölümle birlikte görüntüsünü değiştirir; ona ahiretin görüntüsünü göstermeye başlar. Bu aynı bir perdenin kalkıp, ardından bambaşka bir görüntünün çıkması gibi bir geçiştir. Örneğin koltuğunda otururken kalp krizi geçiren bir insan, evinin odasının görüntüsünü görürken, bir anda canını almakla görevli meleklerin görüntüsünü görebilir ve ardından hesabının görülüşüne ve sonsuz mekanına sevk edilişine şahit olabilir.

Allah ölüm anındaki insan için şöyle bildirmektedir:

Hele can boğaza gelip dayandığında, ki o sırada siz (sadece) bakıp-durursunuz. Biz ona sizden daha yakınız; ancak görmezsiniz. (Vakıa Suresi, 83-85)

Vakıa Suresi'ndeki bu ayetlerde de bildirildiği gibi, ölen insanın bedeni her ne kadar yakınlarının yanında gibi görünse de, bu kişi aslında artık onların yanında değildir. Çünkü o artık bambaşka bir alemin görüntülerini görmektedir.

Allah'ın Kuran'da bildirdiği gibi, cennet ve cehennem şu anda zaten yaratılmış olarak vardır. Örneğin Allah Hadid Suresi'nde şöyle bildirir:

Rabbiniz'den olan bir mağfirete ve cennete (kavuşmak için) 'çaba gösterip-yarışın' ki (o cennet) genişliği gök ile yerin genişliği gibi olup Allah'a ve Resûlü'ne iman edenler için hazırlanmıştır. İşte bu, Allah'ın fazlıdır ki, onu dilediğine verir. Allah büyük fazl sahibidir. (Hadid Suresi, 21)

Necm Suresi'ndeki ayetlerde ise Rabbimiz, Peygamber Efendimiz'e henüz dünyada iken Cennetü'l-Me'va'nın yanında bulunan Sidretü'l-Münteha'nın gösterildiğini haber vermektedir. Bu ayetler de cennetin şu an yaratılmış olarak var olduğunun açık bir delilidir:

Sidretü'l-Münteha'nın yanında.
Ki Cennetü'l-Me'va onun yanındadır.
Sidreyi örten örtmekte iken,
Göz kayıp-şaşmadı ve (sınırı) aşmadı.
Andolsun, o, Rabbinin en büyük ayetlerinden olanı gördü. (Necm Suresi, 14-18)

Ancak Allah'ın bize gösterdiği görüntüde henüz sadece dünya hayatı vardır. Allah dilediğinde her insana cennet ve cehennemin görüntüsünü göstermeye başlayacaktır. Allah bazı ayetlerinde cennetin ya-

kınlaştırıldığını bildirir. Diğer bir deyişle zaten var olan cennet, insana yakınlaştırılarak onun görüntüsüne getirilecek olabilir. Bu, dünyaya ait görüntünün uzaklaştırılıp ahiret görüntüsünün yakınlaştırılması gibi olabilir. (En doğrusunu Allah bilir.) Bu ayetler şöyledir:

> **Cennet de, muttakiler için, uzakta değildir, (o gün) yakınlaştırılmıştır. (Kaf Suresi, 31)**
> **Cehennem ateşi çılgınca kızıştırıldığı zaman,**
> **Cennet de yakınlaştırıldığı zaman,**
> **(Artık her) Nefis, neyi hazırladığını bilip-öğrenmiştir. (Tekvir Suresi, 12-14)**

Bediüzzaman, Cennet ve Cehennemin Hayal Suretinde Yaratıldığını Açıklamıştır

Geçtiğimiz yüzyılın en büyük İslam alimi, Üstad Bediüzzaman Said Nursi de, cennet ve cehennem ile ilgili açıklamalarında, cennet ve cehennemin -tıpkı dünya hayatı gibi- hayal suretinde yaratıldıklarını belirtmiştir. Örneğin aşağıdaki sözünde, cennet ehlinin hayal suretinde yaratıldıkları için, Allah'tan bir nimet olarak, aynı anda birkaç mekanda bulunabileceklerini açıklamıştır:

> ***Hem nasıl ki şu kesafetli (bulanık), karanlıklı, dar dünyada Güneş'in pek çok âyinelerde (aynalarda) bir anda aynen bulunması gibi, öyle de: Nurani bir zât, bir anda çok yerlerde aynen bulunması -Onaltıncı Söz'de ispat edildiği gibi- meselâ, Hazret-i Cebrail***

Aleyhisselâm bin yıldızda bir anda hem Arş'ta (Allah'ın büyüklüğünün ve yüceliğinin tecelli ettiği yer), hem huzur-u Nebevî'de (Peygamber huzurunda), hem huzur-u İlahîde (Allah'ın huzurunda) bir vakitte bulunması; hem Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm'ın haşirde (kıyametten sonra bütün insanların toplanacakları meydan) bir anda ekser (en çok) etkıya-ı ümmetiyle (Peygamberin yolundan giden çok takva sahibi kimseler) görüşmesi ve dünyada hadsiz (sayısız) makamlarda bir anda tezahür etmesi (görünmesi) ve evliyanın bir nevi garibi olan ebdalların (evliyadan başka nuraniyet kazanmış olanlar) bir vakitte çok yerlerde görünmesi ve avamın (ilim sahibi olmayan halk) rü'yada bazan bir dakikada bir sene kadar işler görmesi ve müşahede etmesi (gözle görmesi) ve herkesin kalb, ruh, hayal cihetiyle (yönüyle) bir anda pek çok yerlerle temas edip alâkadarane (ilişkili) bulunması, malûm (bilinen) ve meşhud (görülen) olduğundan... elbette nuranî, kayıtsız, geniş ve ebedî olan cennette, cisimleri ruh kuvvetinde ve hayal sür'atinde olan ehl-i cennet, bir vakitte yüzbin yerlerde bulunup yüzbin hurilerle sohbet ederek yüzbin tarz-

da zevk almak; o ebedî cennete, o nihayetsiz (sonsuz) rahmete lâyıktır ve Muhbir-i Sadık'ın (A.S.M.) haber verdiği gibi hak ve hakikattır. Bununla beraber, bu küçücük aklımızın terazisiyle o muazzam hakikatlar tartılmaz. (Sözler, 502)

Bediüzzaman'ın bu sözüyle dikkat çektiği gerçek, inananlar için büyük bir müjdedir. Allah'ın dilemesiyle cennet ehli aynı anda birçok bedene sahip olabilecek, birçok isteğini aynı anda yerine getirebilecektir. Kitabın önceki bölümlerinde anlattığımız gibi Peygamber Efendimiz (sav) de bu büyük müjdeyi bize hadisleriyle bildirmiştir.

Elbette dünyada, mekana ve maddeye tabi olan bir varlık için böyle bir durumu anlamak mümkün değildir. Ancak Allah'ın sonsuz ilmi ve sonsuz aklı ile yaratılan cennette, Allah insanı -dünyada olduğu gibi- mekana ve maddeye bağımlı olmadan yaratacak, üstelik Kendinden bir nimet olarak dünyada bağımlı olduğumuz sebepler ve kanunlardan da ayrı bir ortamda yaşatacaktır. Burada cennete layık olan kullarına sonsuz nimetinden güzellikler sunacaktır.

Sonuç

Samimi olarak iman eden bir insan için, Allah'ın, cennet ve cehennemin varlığını bildirmiş olması yeterlidir; Allah'ın sözüne ve Kuran'da bildirdiği gerçeklere iman eden bir mümin, bunlara, hiçbir şüphe duymadan, kesin olarak iman eder. Gerçek müminler, bu bölüm boyunca anlatılan gerçekleri bilmeseler de ahiretin varlığına iman ederler. Ancak, ahiretten yana kuşkuda olanlara ahiretin varlığını anlatabilmeleri, onların kavramalarına yardımcı olabilmeleri için burada anlatılan bilgiler de son derece önemlidir. Cennet ve cehennemi gözleriyle görmediği için inanmayan, şüphe duyan insanlar bu hayatlarında da yaşadıkları maddesel dünyanın aslı ile hiçbir şekilde muhatap olamadıklarını anladıklarında ahirete bakış açıları değişecektir. Nasıl bu dünyada maddenin aslı ile karşılaşmadıkları halde onun gerçek olduğundan şüphe etmiyorlarsa, Allah Katında sonsuza kadar yok olmayacak maddesel bir dünyanın varlığından da şüphe duyamayacaklardır.

Maddenin gerçek mahiyeti konusu, inkar edenlerin ellerinden, cennet ve cehennemin varlığını inkar etmek için kullandıkları sözde gerekçeleri almaktadır. Bu konu kendilerine anlatılmasına rağmen inkarlarına devam ettiklerinde ise, gerçekleri göz ardı ederek inkarı tercih ettikleri açıkça ortaya çıkmış olacaktır. Ama her inkarcının gerçekleri kabul edeceği, şüphelerinden arınacağı bir an vardır. İstisnasız her inkarcı ve şüpheci, mutlaka Allah'ın ve ahiretin varlığına iman edeceği bir anla karşılaşacaktır. Bu an, dünya hayatının görüntüsünün kaldırılıp, meleklerin görüntüsünün gösterildiği ölüm anıdır. Hesapları görülüp de cehenneme sürüklendiklerinde ise, cehennemden ve cennetten yana hiçbirinin en küçük bir şüphesi kalmayacaktır.

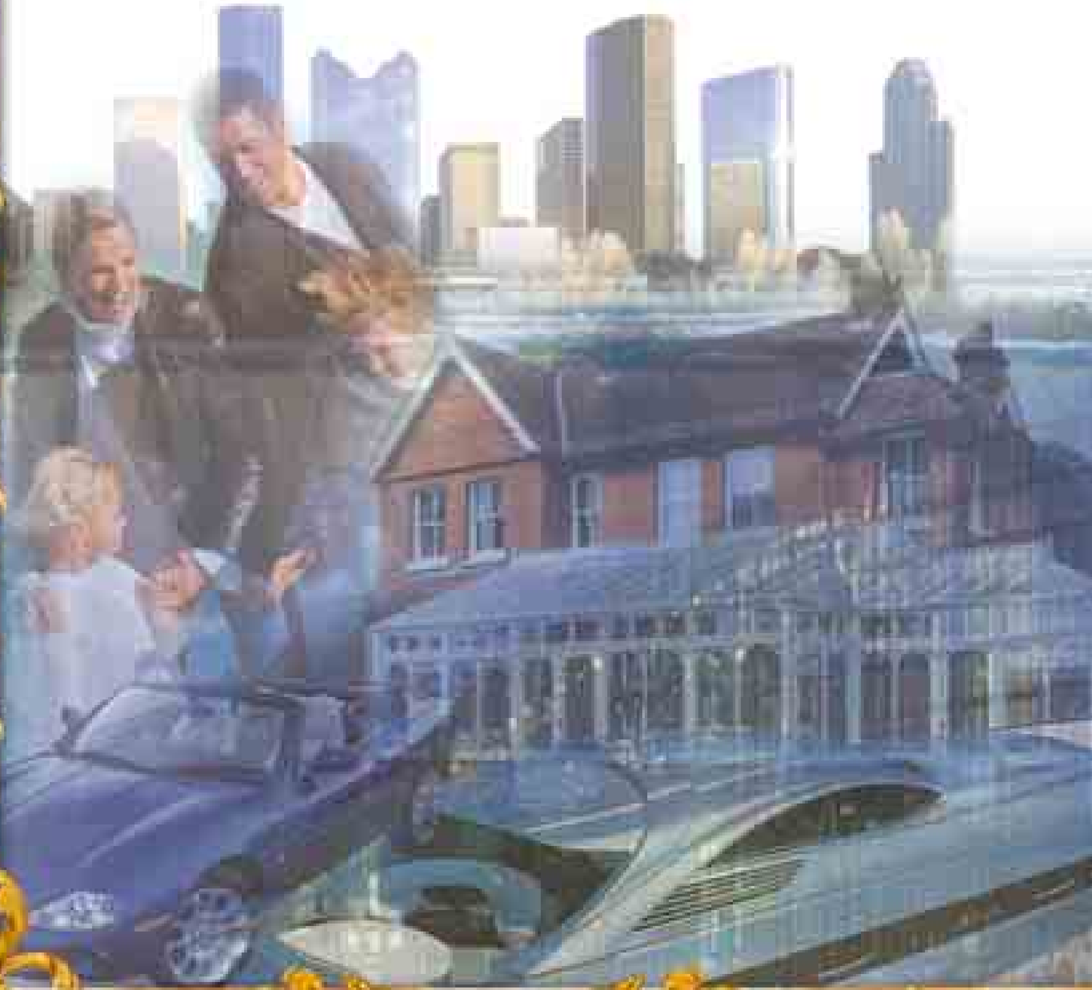
Sonsuz adalet sahibi olan Rabbimiz Duhan Suresi'ndeki ayetlerde şöyle bildirmektedir:

Onu tutun da cehennemin orta yerine sürükleyin. Sonra kaynar suyun azabından başının üstüne dökün; (Azabı) Tad; çünkü sen, (kendince) üstün, onurluydun. Gerçekten bu, sizin kuşkuya kapıldığınız şeydir. (Duhan Suresi, 47-50)

Tek Mutlak Varlık Allah'tır

Allah'tan başka varlıklara güç atfederek ve bunların Allah'ın yarattığı görüntü varlıklar olduğunu unutarak, şirk içinde yaşayan insanlar, ne denli büyük bir yanılgı içinde olduklarını da ahirette anlayacaklardır. Allah Kuran'da insanların dünya hayatında şirk koştukları varlıkların kendilerinden uzaklaşıp kaybolduklarını göreceklerini bildirmektedir:

Bak, kendilerine karşı nasıl yalan söylediler ve düzmekte oldukları da kendilerinden kaybolup-uzaklaştı. (Enam Suresi, 24)

... "Allah'tan başka taptıklarınız nerede?" "Onlar bizi (yüzüstü) bırakıp-kayboldular" diyecekler... (Araf Suresi, 37)

... Gerçek şu ki onlar, kendilerini hüsrana uğratmışlardır, uydurmakta oldukları şeyler de kendilerinden uzaklaşıp kaybolmuşlardır. (Araf Suresi, 53)

... onlar asıl-gerçek mevlaları olan Allah'a döndürülecekler. Yalan yere uydurdukları da, kendilerinden kaybolup uzaklaşacaklar. (Yunus Suresi, 30)

"Allah'ın dışında (taptıklarınız)." Dediler ki: "Bizi bırakıp-kayboluverdiler. Hayır, biz önceleri (meğer) hiçbir şeye tapar değilmişiz." İşte Allah, kafirleri böyle şaşırtıp-saptırır. (Mümin Suresi, 74)

Mümin Suresi'ndeki ayette de bildirildiği gibi, bu insanlar öldükten sonra, yani dünyaya ait görüntüleri değiştikten sonra, dünya hayatında taptıklarının bir görüntü olduğunu anlayarak **"biz önceleri (meğer) hiçbir şeye tapar değilmişiz"** diyor olabilirler. Akıl ve vicdan sahibi insanlar ise, zaten ahirette kavrayacakları bu gerçeği, gereği gibi düşünerek dünya hayatında iken, yani geç kalmadan önce kavrayıp anlamalıdırlar.

Ayetlerle Cennet

(Ey Muhammed) iman edip salih amellerde bulunanları müjdele. Gerçekten onlar için altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. Kendilerine rızık olarak bu ürünlerden her yedirildiğinde: "Bu daha önce de rızıklandığımızdır" derler. Bu, onlara, (dünyadakine) benzer olarak sunulmuştur. Orada, onlar için tertemiz eşler vardır ve onlar orada süresiz kalacaklardır. (Bakara Suresi, 25)

Ve dedik ki: "Ey Adem, sen ve eşin cennette yerleş. İkiniz de ondan, neresinden dilerseniz, bol bol yiyin; ama şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz." (Bakara Suresi, 35)

İman edip salih amellerde bulunanlar ise cennet halkıdırlar, orada süresiz kalacaklardır. (Bakara Suresi, 82)

... Onlar, ateşe çağırırlar, Allah ise Kendi izniyle cennete ve mağfirete çağırır. O, insanlara ayetlerini açıklar. Umulur ki öğüt alıp-düşünürler. (Bakara Suresi, 221)

De ki: "Size bundan daha hayırlısını bildireyim mi? Korkup sakınanlar için Rablerinin Katında, içinde temelli kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler, tertemiz eşler ve Allah'ın rızası vardır. Allah, kulları hakkıyla görendir." (Al-i İmran Suresi, 15)

Rabbiniz'den olan mağfiret ve eni göklerle yer kadar olan cennete (kavuşmak için) yarışın; o, muttakiler için hazırlanmıştır. (Al-i İmran Suresi, 133)

İşte bunların karşılığı, Rablerinden bağışlanma ve içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetlerdir. (Böyle) Yapıp-edenlere ne güzel bir karşılık (ecir var). (Al-i İmran Suresi, 136)

Yoksa siz, Allah, içinizden cehd edenleri (çaba sarf edenleri) belirtip-ayırt

etmeden ve sabredenleri de belirtip-ayırt etmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? (Al-i İmran Suresi, 142)

Her nefis ölümü tadıcıdır. Kıyamet günü elbette ecirleriniz eksiksizce ödenecektir. Kim ateşten uzaklaştırılır ve cennete sokulursa, artık o gerçekten kurtuluşa ermiştir. Dünya hayatı, aldatıcı metadan başka bir şey değildir. (Al-i İmran Suresi, 185)

Nitekim Rableri onlara (dualarını kabul ederek) cevab verdi: "Şüphesiz Ben, erkek olsun, kadın olsun, sizden bir işte bulunanın işini boşa çıkarmam. Sizin kiminiz kiminizdendir. İşte, hicret edenlerin, yurtlarından sürülüp-çıkarılanların ve yolumda işkence görenlerin, çarpışıp öldürülenlerin, mutlaka kötülüklerini örteceğim ve onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacağım. (Bu,) Allah Katından bir karşılık (sevap)tır. (O) Allah, karşılığın (sevabın) en güzeli O'nun Katındadır." (Al-i İmran Suresi, 195)

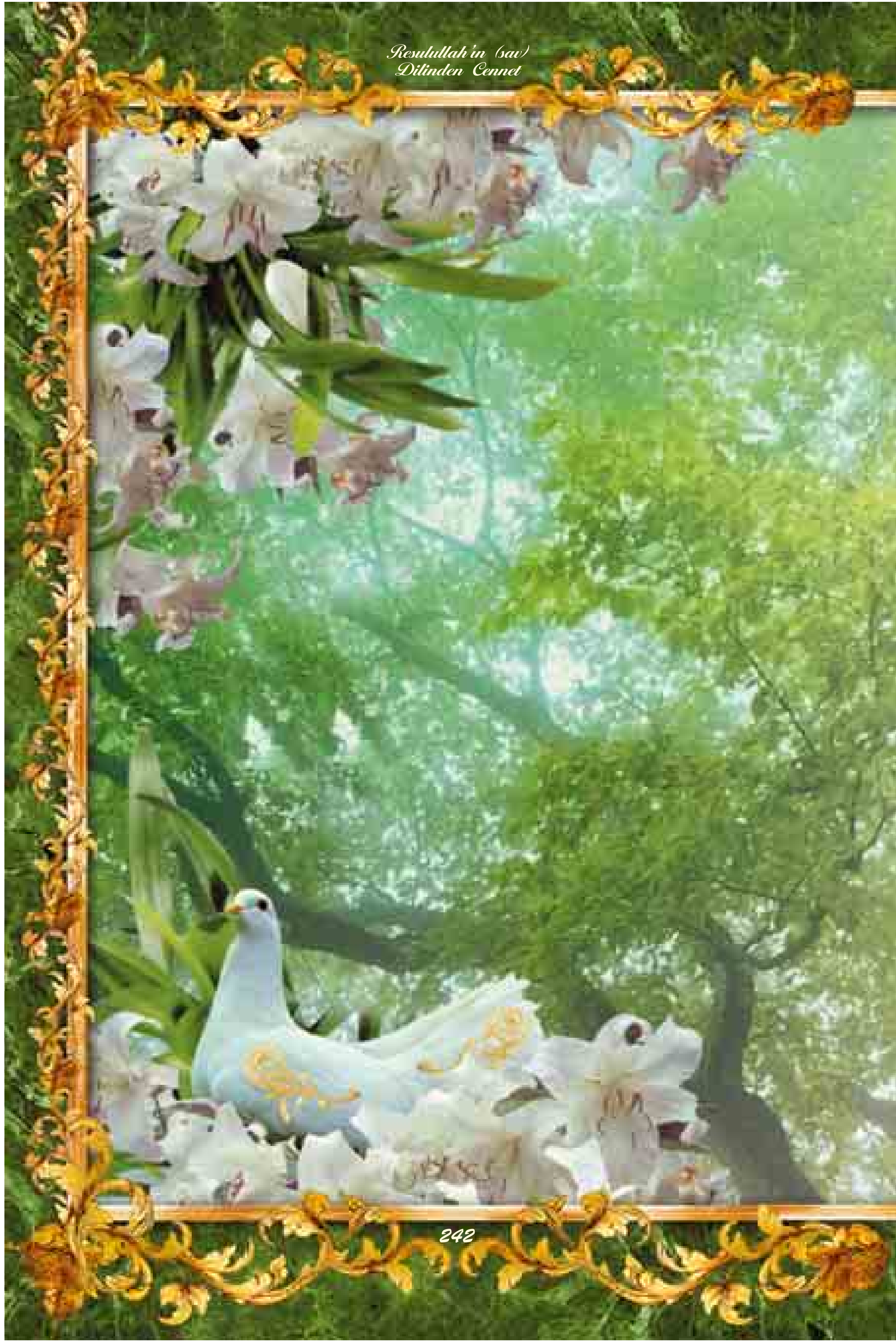
... Rablerinden korkup-sakınanlar; onlar için Allah Katında -bir şölen olarak- altlarından ırmaklar akan -içinde ebedi kalacakları- cennetler vardır. İyilik yapanlar için, Allah'ın Katında olanlar daha hayırlıdır. (Al-i İmran Suresi, 198)

... Kim Allah'a ve elçisine itaat ederse, onu altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokar. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. (Nisa Suresi, 13)

İman edip salih amellerde bulunanları, altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokacağız. Onda onlar için tertemiz kılınmış eşler vardır. Ve onları, 'ne sıcak-ne soğuk, tam kararında gölgeliğe' sokacağız. (Nisa Suresi, 57)

Mü'minlerden, özür olmaksızın oturanlar ile, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cehd edenler (çaba sarf edenler) eşit değildir. Allah, mallarıyla ve canlarıyla cehd edenleri (çaba sarf edenleri) oturanlara göre derece olarak üstün kılmıştır. Tümüne güzelliği (cenneti) va'detmiştir; ancak Allah, cehd edenleri (çaba sarf edenleri) oturanlara göre büyük bir ecirle üstün kılmıştır. (Nisa Suresi, 95)

İman edip salih amellerde bulunanlar, Biz onları altından ırmaklar akan, için-

de ebedi kalacakları cennetlere sokacağız. Bu, Allah'ın gerçek olan va'didir. Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır? (Nisa Suresi, 122)

Erkek olsun, kadın olsun inanmış olarak kim salih bir amelde bulunursa, onlar cennete girecek ve onlar, bir 'çekirdeğin sırtındaki tomurcuk kadar' bile haksızlığa uğramayacaklardır. (Nisa Suresi, 124)

Andolsun, Allah İsrailoğulları'ndan kesin söz (misak) almıştı. Onlardan on iki güvenilir- gözetleyici göndermiştik. Ve Allah onlara: "Gerçekten Ben sizinle birlikteyim. Eğer namazı kılar, zekatı verir, elçilerime inanır, onları savunup-desteklerseniz ve Allah'a güzel bir borç verirseniz, şüphesiz sizin kötülüklerinizi örter ve sizi gerçekten, altından ırmaklar akan cennetlere sokarım. Bundan sonra sizden kim inkar ederse, cidden dümdüz bir yoldan sapmıştır." (Maide Suresi, 12)

Eğer, Kitap Ehli iman edip sakınsalardı, elbette onların kötülüklerini örter ve onları 'nimetlerle donatılmış' cennetlere sokardık. (Maide Suresi, 65)

Andolsun, "Şüphesiz Allah, Meryem oğlu Mesih'tir" diyenler küfre düşmüştür. Oysa Mesih'in dediği (şudur:) "Ey İsrailoğulları, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a ibadet edin. Çünkü O, Kendisi'ne ortak koşana şüphesiz cenneti haram kılmıştır, onun barınma yeri ateştir. Zulmedenlere yardımcı yoktur." (Maide Suresi, 72)

Böylelikle Allah, dediklerine karşılık olarak içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler verdi. Bu, iyilik yapanların karşılığıdır. (Maide Suresi, 85)

Allah dedi ki: "Bu, doğrulara, doğru söylemelerinin yarar sağladığı gündür. Onlar için, içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler vardır. Allah onlardan razı oldu, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur." (Maide Suresi, 119)

İman edenler ve salih amellerde bulunanlar -ki Biz hiç kimseye güç yetireceğinden fazlasını yüklemeyiz- onlar da cennetin ashabı (halkı)dırlar. Onda sonsuz olarak kalacaklardır. Biz onların göğüslerinde kinden ne varsa çekip almışız. Altlarından ırmaklar akar. Derler ki: "Bizi buna ulaştıran Allah'a hamd olsun. Eğer Allah bize hidayet vermeseydi biz doğruya ermeyecektik.

Andolsun, Rabbimiz'in elçileri hak ile geldiler." Onlara: "İşte bu, yaptıklarınıza karşılık olarak mirasçı kılındığınız cennettir" diye seslenilecek. Cennet halkı, ateş halkına (şöyle) seslenecekler: "Bize Rabbimiz'in vadettiğini gerçek buldunuz mu?" Onlar da: "Evet" derler. Bundan sonra içlerinden seslenen biri (şöyle) seslenecektir: "Allah'ın laneti zalimlerin üzerine olsun." İki taraf arasında bir engel ve burçlar (A'raf) üstünde hepsini yüzlerinden tanıyan adamlar vardır. Cennete gireceklere: "Selam size" derler, ki bunlar, henüz girmeyen fakat (girmeyi) 'şiddetle arzu edip umanlardır.' Gözleri cehennem halkından yana çevrilince: "Rabbimiz, bizi zalimler topluluğuyla birlikte kılma" derler. (Araf Suresi, 42-47)

"Kendilerine Allah'ın bir rahmet eriştirmeyeceğine yemin ettiğiniz kimseler bunlar mıydı? (Cennettekilere de) Girin cennete. Sizin için korku yoktur ve mahzun olmayacaksınız." Ateşin halkı cennet halkına seslenir: "Bize biraz sudan ya da Allah'ın size verdiği rızıktan aktarın." Derler ki: "Doğrusu Allah,

bunları inkar edenlere haram (yasak) kılmıştır." (Araf Suresi, 49-50)

Rableri onlara Katından bir rahmeti, bir hoşnutluğu ve onlar için, kendisinde sürekli bir nimet bulunan cennetleri müjdeler. Onda ebedi kalıcıdırlar. Şüphesiz Allah, büyük mükafat Katında olandır. (Tevbe Suresi, 21-22)

Allah, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara içinde ebedi kalmak üzere, altından ırmaklar akan cennetler ve Adn Cennetlerinde güzel meskenler vadetmiştir. Allah'tan olan hoşnutluk ise en büyüktür. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. (Tevbe Suresi, 72)

Allah onlar için, süresiz kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler hazırladı. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 89)

Öne geçen Muhacirler ve Ensar ile onlara güzellikle uyanlar; Allah onlardan hoşnut olmuştur, onlar da O'ndan hoşnut olmuşlardır ve (Allah) onlara, içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 100)

Hiç şüphesiz Allah, mü'minlerden -karşılığında onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler ve öldürülürler; (bu,) Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da O'nun üzerine gerçek olan bir vaaddir. Allah'tan daha çok ahdine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alış-verişten dolayı sevinip-müjdeleşiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 111)

İman edenler ve salih amellerde bulunanlar da, Rableri onları imanları dolayısıyla altından ırmaklar akan, nimetlerle donatılmış cennetlere yöneltip-iletir (hidayet eder). Oradaki duaları: "Allah'ım, Sen ne Yücesin"dir ve oradaki dirlik temennileri: "Selam"dır; dualarının sonu da: "Gerçekten, hamd alemlerin Rabbi olan Allah'ındır." (Yunus Suresi, 9-10)

Güzellik yapanlara daha güzeli ve fazlası vardır. Onların yüzlerini ne bir karartı sarar, ne bir zillet, işte onlar cennetin halkıdırlar; orada süresiz kalacaklardır. (Yunus Suresi, 26)

İman edip salih amellerde bulunanlar ve 'Rablerine kalpleri tatmin bulmuş olarak bağlananlar', işte bunlar da cennetin halkıdırlar. Onda süresiz kalacaklardır. (Hud Suresi, 23)

Mutlu olanlar da, artık onlar cennettedirler. Rabbinin dilemesi dışında gökler ve yer sürüp gittikçe, orada süresiz kalacaklardır. (Bu) kesintisi olmayan bir ihsandır. (Hud Suresi, 108)

Onlar, Adn Cennetlerine girerler. Babalarından, eşlerinden ve soylarından 'salih davranışlarda' bulunanlar da (Adn Cennetlerine girer). Melekler onlara her bir kapıdan girip (şöyle derler:) "Sabrettiğinize karşılık selam size. (Dünya) Yurdun(un) sonu ne güzel." (Rad Suresi, 23-24)

Takva sahiplerine vadedilen cennet; onun altından ırmaklar akar, yemişleri ve gölgelikleri süreklidir. Bu korkup-sakınanların (mutlu) sonudur, inkar edenlerin sonu ise ateştir. (Rad Suresi, 35)

İman edip salih amellerde bulunanlar, Rablerinin izniyle altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere konulmuşlardır. Orada birbirlerine olan dirlik temennileri: "Selam"dır. (İbrahim Suresi, 23)

Gerçekten takva sahibi olanlar, cennetlerde ve pınar başlarındadır. Oraya esenlikle ve güvenlikle girin. Onların göğüslerinde kinden (ne varsa tümünü) sıyırıp-çektik, kardeşler olarak tahtlar üzerinde karşı karşıyadırlar. Orada onlara hiçbir yorgunluk dokunmaz ve onlar oradan çıkarılacak değildirler. (Hicr Suresi, 45-48)

(Allah'tan) Sakınanlara: "Rabbiniz ne indirdi?" dendiğinde, "Hayır" dediler. Bu dünyada güzel davranışlarda bulunanlara güzellik vardır; ahiret yurdu ise daha hayırlıdır. Takva sahiplerinin yurdu ne güzeldir. Adn Cennetleri; ona girerler, onun altından ırmaklar akar, içinde onların her diledikleri şey vardır. İşte Allah, takva sahiplerini böyle ödüllendirir. Ki melekler, güzellikle canlarını aldıklarında: "Selam size" derler. "Yaptıklarınıza karşılık olmak üzere cennete girin." (Nahl Suresi, 30-32)

Şüphesiz iman edip salih amellerde bulunanlar ise; Biz gerçekten en güzel davranışta bulunanın ecrini kayba uğratmayız. Onlar; altından ırmaklar akan Adn Cennetleri onlarındır, orada altın bileziklerle süslenirler, hafif ipekten ve ağır işlenmiş atlastan yeşil elbiseler giyerler ve tahtlar üzerinde kuru-

lup-dayanırlar. (Bu,) Ne güzel sevap ve ne güzel destek. (Kehf Suresi, 30-31)

İman edip salih amellerde bulunanlar... Firdevs Cennetleri onlar için bir 'konaklama yeridir.' Onda ebedi olarak kalıcıdırlar, ondan ayrılmak istemezler. (Kehf Suresi, 107-108)

Ancak tevbe eden, iman eden ve salih amellerde bulunanlar (onların dışındadır); işte bunlar, cennete girecekler ve hiçbir şeyle zulme uğratılmayacaklar. Adn Cennetleri (onlarındır) ki, Rahman (olan Allah, onu) Kendi kullarına gaybtan vadetmiştir. Şüphesiz O'nun va'di yerine gelecektir. Onda 'boş bir söz' işitmezler; sadece selam(ı işitirler). Sabah akşam, onların rızıkları orada (bulunmakta)dır. O cennet; Biz, kullarımızdan takva sahibi olanları (ona) varisçi kılacağız. (Meryem Suresi, 60-63)

"Kim O'na iman edip salih amellerde bulunarak O'na gelirse, işte onlar, onlar için de yüksek dereceler vardır. İçlerinde ebedi kalacakları altından ırmaklar akan Adn Cennetleri de (onlarındır). Ve işte bu, arınmış olanın karşılığıdır." (Taha Suresi, 75-76)

Onun uğultusunu bile duymazlar. Onlar nefislerinin arzuladığı (sayısız nimet) içinde ebedi kalıcıdırlar. (Enbiya Suresi, 102)

Şüphesiz Allah, iman edip salih amellerde bulunanları, altından ırmaklar akan cennetlere sokar. Gerçekten Allah, her istediğini yapar. (Hac Suresi, 14)

Böylelikle Allah, dediklerine karşılık olarak içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler verdi. Bu, iyilik yapanların karşılığıdır. (Maide Suresi, 85)

Hiç şüphesiz Allah, iman edenleri ve salih amellerde bulunanları altından ırmaklar akan cennetlere sokar, orada altından bileziklerle ve incilerle süslenirler; ordaki elbiseleri ipek(ten)tir. Onlar, sözün en güzeline iletilmişlerdir ve övülen doğru yola iletilmişlerdir. (Hac Suresi, 23-24)

Mülk, o gün yalnızca Allah'ındır. O, aralarında hükmedecektir. Artık iman edip salih amellerde bulunanlar; nimetlerle donatılmış cennetler içindedirler. (Hac Suresi, 56)

İşte (yeryüzünün hakimiyetine ve ahiretin nimetlerine) varis olacak onlardır. Ki onlar Firdevs (Cennetlerin)e de varis olacaklardır; içinde de ebedi olarak kalacaklardır. (Müminun Suresi, 10-11)

Dilediği takdirde, sana bundan daha hayırlısı olarak altından ırmaklar akan cennetler veren ve senin için köşkler kılan (Allah) ne Yücedir. (Furkan Suresi, 10)

De ki: "Bu mu daha hayırlı, yoksa takva sahiplerine va'dedilen ebedi cennet mi? Ki onlar için bir mükafat ve son duraktır. İçinde ebedi kalıcılar olarak, orada her istedikleri onlarındır; bu, Rabbinin üzerine aldığı, istenen bir vaaddir." (Furkan Suresi, 15-16)

O gün, cennet halkının kalacakları yer daha hayırlı, dinlenecekleri yer çok daha güzeldir. (Furkan Suresi, 24)

İşte onlar, sabretmelerine karşılık (cennetin en gözde yerinde) odalarla ödüllendirilirler ve orda esenlik dileği ve selamla karşılanırlar. Orada ebedi olarak kalıcıdırlar; o, ne güzel bir karargah ve ne güzel bir konaklama yeridir. (Furkan Suresi, 75-76)

"Beni nimetlerle-donatılmış cennetin mirasçılarından kıl," (Şuara Suresi, 85)

(O gün) Cennet takva sahiplerine yaklaştırılır. (Şuara Suresi, 90)

İman edip salih amellerde bulunanlar; onları, içinde ebedi kalıcılar olarak, altından ırmaklar akan cennetin yüksek köşklerine muhakkak yerleştireceğiz. (Salih) Amellerde bulunanların ecri ne güzeldir. (Ankebut Suresi, 58)

Böylece iman edip salih amellerde bulunanlar; artık onlar 'bir cennet bahçesinde' 'sevinç içinde ağırlanırlar'. (Rum Suresi, 15)

Kim inkar ederse, artık onun inkarı kendi aleyhinedir; kim salih bir amelde bulunursa, artık onlar kendi lehlerine olarak (cennetteki yerlerini) döşeyip hazırlamaktadırlar. (Bu, Allah'ın) Kendi fazlından iman edip salih amellerde bulunanları ödüllendirmesi içindir. Şüphesiz O, kafirleri sevmez. (Rum Suresi, 44-45)

(Ancak) Gerçekten iman edip salih amellerde bulunanlar ise; onlar için nimetlerle-donatılmış cennetler vardır. Orada ebedi olarak kalıcıdırlar. Allah'ın va'di haktır. O, üstün ve güçlü olandır, hüküm ve hikmet sahibidir. (Lokman Suresi, 8-9)

Öyleyse, iman eden kimse, fasık olan gibi olur mu? Bunlar eşit olmazlar. İman eden ve salih amellerde bulunanlar ise, artık onlar için, yaptıklarınıza karşılık olmak üzere, bir ağırlanma konağı olarak barınma cennetleri vardır. (Secde Suresi, 18-19)

Sonra Kitab'ı kullarımızdan seçtiklerimize miras kıldık. Artık onlardan kimi kendi nefsine zulmeder, kimi orta bir yoldadır, kimi de Allah'ın izniyle hayırlarda yarışır öne geçer. İşte bu, büyük fazlın kendisidir. Adn Cennetleri (onlarındır); oraya girerler, orada altından bileziklerle ve incilerle süslenirler. Ve orada onların elbiseleri ipek(ten)dir. Derler ki: "Bizden hüznü giderip yok eden Allah'a hamd olsun; şüphesiz Rabbimiz, gerçekten bağışlayandır, şükrü kabul edendir. Ki O, bizi Kendi fazlından (ebedi olarak) kalınacak bir yurda yerleştirdi; burada bize bir yorgunluk dokunmaz ve burada bize bir bıkkınlık da dokunmaz." (Fatır Suresi, 32-35)

Ona: "Cennete gir" denildi. O da: "Keşke benim kavmim de bir bilseydi" dedi. "Rabbimin beni bağışladığını ve ağırlananlardan kıldığını." (Yasin Suresi, 26-27)

İşte bugün hiç kimseye (hiç)bir şeyle zulmedilmez ve siz de yaptıklarınızdan başkasıyla karşılık görmezsiniz. Gerçek şu ki, bugün cennet halkı, 'sevinç ve mutluluk dolu' bir meşguliyet içindedirler. Kendileri ve eşleri, gölgeliklerde, tahtlar üzerinde yaslanmışlardır. Orada taptaze-meyveler onların ve istek duydukları herşey onlarındır. Çok esirgeyen Rabb'dan onlara bir de sözlü "Selam" (vardır). (Yasin Suresi, 54-58)

Ancak muhlis olan kullar başka. İşte onlar; onlar için bilinen bir rızık vardır. Çeşitli-meyveler. Onlar ikram görenlerdir. Nimetlerle donatılmış (Naim) cennetlerde. Birbirlerine karşı, tahtlar üzerinde (otururlar). Kaynaktan (doldurulmuş) kadehlerle çevrelerinde dolaşılır. Bembeyaz; içenlere lezzet (veren bir içki). Onda ne bir gaile vardır, ne de kendilerinden geçip, akılları çelinir. Ve yanlarında bakışlarını yalnızca eşlerine çevirmiş iri gözlü kadınlar vardır. Sanki onlar, saklı bir yumurta gibi (çarpıcı ve pürüzsüz). (Saffat Suresi, 40-49)

Bu, bir zikirdir. Şüphesiz muttakiler için, elbette varılacak güzel bir yer vardır. Adn Cennetleri; kapılar onlara açılmıştır. İçinde yaslanıp-dayanmışlardır; orada birçok meyve ve şarap istemektedirler. Ve yanlarında bakışlarını yalnızca eşlerine çevirmiş yaşıt kadınlar vardır. İşte hesap günü size va'dedilen budur. Şüphesiz bu, Bizim rızkımızdır, bitip tükenmesi de yok. (Sad Suresi, 49-54)

Ancak Rablerinden korkup-sakınanlar ise; onlara yüksek köşkler vardır, onların üstünde de yüksek köşkler bina edilmiştir. Onların altında ırmaklar akmaktadır. (Bu,) Allah'ın va'didir. Allah, va'dinden dönmez. (Zümer Suresi, 20)

Rablerinden korkup-sakınanlar da, cennete bölük bölük sevk edildiler. Sonunda oraya geldikleri zaman, kapıları açıldı ve onlara (cennetin) bekçileri dedi ki: "Selam üzerinizde olsun, hoş ve temiz geldiniz. Ebedi kalıcılar olarak ona girin." (Onlar da) Dediler ki: "Bize olan va'dinde sadık kalan ve bizi bu yere mirasçı kılan Allah'a hamd olsun ki, cennetten dilediğimiz yerde konaklayabiliriz. (Salih) Amellerde bulunanların ecri ne güzeldir. Melekleri de arşın etrafını çevirmişler olarak Rablerini hamd ile tesbih ettiklerini görürsün. Aralarında hak ile hüküm verilmiştir ve: "Alemlerin Rabbine hamd olsun" denilmiştir. (Zümer Suresi, 73-75)

Arş'ı yüklenmekte olanlar ve çevresinde bulunanlar, Rablerini hamd ile tesbih etmekte, O'na iman etmekte ve iman edenlere mağfiret dilemektedirler: "Rabbimiz, rahmet ve ilim bakımından herşeyi kuşatıp-sardın, tevbe edenler ve Senin yoluna tabi olanlara mağfiret et ve onları cehennem azabından koru. Rabbimiz, onları Adn Cennetlerine sok ki onlara (bunu) va'dettin; babalarından, eşlerinden ve soylarından salih olanları da. Gerçekten Sen, üstün ve güçlü olansın, hüküm ve hikmet sahibisin. Ve onları kötülüklerden koru. O gün Sen, kimi kötülüklerden korumuşsan, gerçekten ona rahmet etmişsin. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Mümin Suresi, 7-9)

Rablerinin verdikleriyle 'sevinçli ve mutludurlar'. Rableri, kendilerini 'çılgınca yanan cehennemin' azabından korumuştur.
(Tur Suresi, 18)

Erkek olsun, kadın olsun inanmış olarak kim salih bir amelde bulunursa, onlar cennete girecek ve onlar, bir 'çekirdeğin sırtındaki tomurcuk kadar' bile haksızlığa uğramayacaklardır. (Nisa Suresi, 124)

Kim bir kötülük işlerse, kendi mislinden başkasıyla ceza görmez; kim de -erkek olsun, dişi olsun- bir mü'min olarak salih bir amelde bulunursa, işte onlar, içinde hesapsız olarak rızıklandırılmak üzere cennete girerler. (Mümin Suresi, 40)

Şüphesiz: "Bizim Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra dosdoğru bir istikamet tutturanlar (yok mu); onların üzerine melekler iner (ve der ki:) "Korkmayın ve hüzne kapılmayın, size vadolunan cennetle sevinin. Biz, dünya hayatında da, ahirette de sizin velilerinizi. Orada nefislerinizin arzuladığı herşey sizindir ve istediğiniz herşey de sizindir. "Çok bağışlayan, çok esirgeyen (Allah)tan bir ağırlanma olarak." (Fussilet Suresi, 30-32)

İşte Biz sana, böyle Arapça bir Kur'an vahyettik; şehirlerin anası (olan Mekke halkı)nı ve çevresinde olanları uyarman için ve kendisinde şüphe olmayan toplanma gününü (haber verip onları) uyarman için de. (O gün onların) Bir bölümü cennette, bir bölümü çılgınca yanan ateşin içerisindedirler. (Şura Suresi, 7)

(O gün) Zalimleri kazandıkları dolayısıyla korkuyla titrerlerken görürsün; o (yaptıkları) da üstlerine çöküvermiştir. İman edip salih amellerde bulunanlar ise, cennet bahçelerindedirler. Rableri Katında her diledikleri onlarındır. İşte büyük fazl (nimet ve üstünlük) budur. İşte Allah, iman edip salih amellerde bulunan kullarına böyle müjde vermektedir. De ki: "Ben buna karşı yakınlıkta sevgi dışında sizden hiçbir ücret istemiyorum." Kim bir iyilik kazanırsa, Biz ondaki iyiliği artırırız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, şükredene

karşılığını verendir. (Şura Suresi, 22-23)

"Ey kullarım, bugün sizin için korku yoktur ve siz mahzun olmayacaksınız. Ki onlar, Benim ayetlerime iman edenler ve Müslüman olanlardır. Siz ve eşleriniz cennete girin; 'sevinç içinde ağırlanacaksınız. Onların etrafında altın tepsiler ve testilerle dolaşılır; orada nefislerin arzu ettiği ve gözlerin lezzet (zevk) aldığı herşey var. Ve siz orada süresiz kalacaksınız. İşte, yaptıklarınız dolayısıyla mirasçı kılındığınız cennet budur. Orada sizin için birçok meyveler vardır; onlardan yiyeceksiniz." (Zuhruf Suresi, 68-73)

Muttakilere gelince; muhakkak onlar, güvenli bir makamdadırlar. Cennetlerde ve pınarlarda, Hafif ipekten ve ağır işlenmiş atlastan (elbiseler) giyinirler, karşılıklı (otururlar). İşte böyle; ve Biz onları iri gözlü hurilerle evlendirmişizdir. Orada, güvenlik içinde her türlü meyveyi istiyorlar; Orada, ilk ölümün dışında başka ölüm tadmazlar. Ve (Allah da) onları cehennem azabından korumuştur. Senin Rabbinden, bir fazl ve (lütuf) olarak. İşte büyük 'mutluluk ve kurtuluş' budur. (Duhan Suresi, 51-57)

Şüphesiz: "Bizim Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra doğru bir istikamet tutturanlar (yok mu); artık onlar için korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. İşte onlar, cennet halkıdır; yaptıklarına karşılık olmak üzere, içinde ebedi olarak kalacaklardır. (Ahkaf Suresi, 13-14)

İşte bunlar; yaptıklarının en güzelini kabul ederiz ve kötülüklerinden geçeriz; (bunlar) cennet halkı içindedirler. (İşte bu,) Onlara va'dolunan doğru bir vaaddir. (Ahkaf Suresi, 16)

Onları hidayete erdirecek ve durumlarını düzeltip-ıslah edecektir. Ve onları, kendilerine tarif edip-tanıttığı cennete sokacaktır. (Muhammed Suresi, 5-6)

Şüphesiz Allah, iman edip salih amellerde bulunanları, altından ırmaklar akan cennetlere sokar. İnkar edenler ise, metalanırlar ve hayvanların yemesi gibi yerler; ateş, onlar için bir konaklama yeridir. (Muhammed Suresi, 12)

Takva sahiplerine va'dedilen cennetin misali (şudur): İçinde bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen sütten ırmaklar, içenler için lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar vardır ve orada onlar için meyvelerin her türlüsünden ve Rablerinden bir mağfiret vardır. Hiç (böyle mükafaatla-

Allah onlar için, süresiz kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler hazırladı. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 89)

... Kim Allah'a ve elçisine itaat ederse, onu altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokar. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. (Nisa Suresi, 13)

nan bir kişi), ateşin içinde ebedi olarak kalan ve bağırsaklarını 'parça parça koparan' kaynar sudan içirilen kimseler gibi olur mu? (Muhammed Suresi, 15)

Mü'minlerin kalplerine, imanlarına iman katıp-arttırsınlar diye, 'güven duygusu ve huzur' indiren O'dur. Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır: Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. (Bütün bunlar,) Mü'min erkekleri ve mü'min kadınları, içinde ebedi kalıcılar olmak üzere, altından ırmaklar akan cennetlere sokması ve kötülüklerini örtüp-bağışlaması içindir. İşte bu, Allah Katında 'büyük kurtuluş ve mutluluk'tur. (Fetih Suresi, 4-5)

Kör olana güçlük (sorumluluk) yoktur, topal olana güçlük yoktur, hasta olana da güçlük yoktur. Kim Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederse, (Allah) onu, altından ırmaklar akan cennetlere sokar. Kim de sırt çevirirse, onu acı bir azap ile azaplandırır. (Fetih Suresi, 17)

Cennet de, muttakiler için, uzakta değildir, (o gün) yakınlaştırılmıştır. Bu, size vadolunandır; (gönülden Allah'a) yönelip-dönen (İslam'ın hükümlerini) koruyan, Görmediği halde Rahman'a karşı 'içi titreyerek korku duyan' ve 'içten Allah'a yönelmiş' bir kalp ile gelen içindir. "Ona 'esenlik ve barış (selam)la' girin. Bu, ebedilik günüdür." Orada diledikleri herşey onlarındır; Katımız'da daha fazlası da var. (Kaf Suresi, 31-35)

Şüphesiz muttaki olanlar, cennetlerde ve pınarlardadırlar; Rablerinin kendilerine verdiğini alanlar olarak. Çünkü onlar, bundan önce ihsanda (güzel davranışta) bulunanlardı. (Zariyat Suresi, 15-16)

Hiç şüphesiz muttakiler, cennetlerde ve nimet içindedirler; Rablerinin verdikleriyle 'sevinçli ve mutludurlar'. Rableri, kendilerini 'çılgınca yanan cehennemin' azabından koru-

muştur. "Yaptıklarınızdan dolayı afiyetle yiyin ve için." Özenle dizilmiş tahtlar üzerinde yaslanmışlardır. Ve Biz onları iri-ceylan gözlü hurilerle evlendirmişiz. (Tur Suresi, 17-20)

Onlara, istek duyup-arzuladıkları meyvelerden ve etten bol bol verdik. Orada bir kadeh kapışır-çekişirler ki, onda ne 'boş ve saçma bir söz', ne günaha sokma yoktur. Kendileri için (hizmet eden) civanlar, etrafında dönüp dolaşırlar; sanki (her biri) 'sedefte saklı inci gibi tertemiz, pırıl pırıl.' Kimi kimine dönüp sorarlar; Dediler ki: "Biz doğrusu daha önce, ailemiz (yakın akrabalarımız) içinde endişe edip-korkardık. Şimdi Allah, bize lütufta bulundu ve 'hücrelere kadar işleyen kavurucu' azaptan korudu. Şüphesiz, biz bundan önce O'na dua (kulluk) ederdik. Gerçekten O, iyiliği bol, esirgemesi çok olanın

ta Kendisi'dir." (Tur Suresi, 22-28)

Andolsun, onu bir de diğer inişte görmüştü. Sidretü'l-Münteha'nın yanında. Ki Cennetü'l-Me'va onun yanındadır. Sidreyi örten örtmekte iken, göz kayıp-şaşmadı ve (sınırı) aşmadı. Andolsun, o, Rabbinin en büyük ayetlerinden olanı gördü. (Necm Suresi, 13-18)

Hiç şüphesiz muttakiler, cennetlerde ve nehir (çevresin)dedirler. (Kamer Suresi, 54)

Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Rabbin makamından korkan kimse için ise iki cennet vardır. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Çeşit çeşit 'inceliklere ve güzelliklere' (veya

her türden sık ağaçlara) sahiptirler. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? İkisinde de akmakta olan iki pınar vardır. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? İkisinde de her meyveden iki çift vardır. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Astarları, ağır işlenmiş atlastan yataklar üzerinde yaslanırlar. İki cennetin de meyve-devşirmesi (oradakilere) yakın (kolay)dır. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Orada bakışlarını yalnızca eşlerine çevirmiş kadınlar vardır ki, bunlardan önce kendilerine ne bir insan, ne bir cin dokunmuştur. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Sanki onlar yakut ve mercan gibidirler. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? İhsanın karşılığı ihsandan başkası mıdır? Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Bu ikisinin ötesinde iki cennet daha var. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Alabildiğine yemyeşildirler. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? İçlerinde durmaksızın fışkırıp-akan iki pınar vardır. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? İçlerinde (her türden) meyve, eşsiz-hurma ve eşsiz-nar vardır. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Orada huyları güzel, yüzleri güzel kadınlar vardır. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Otağlar içinde korunmuş huri kadınlar. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Bunlardan önce kendilerine ne bir insan, ne bir cin dokunmuştur. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Yeşil yastıklara ve çarpıcı güzellikteki döşeklere yaslanırlar. Şu halde Rabbiniz'in hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Celal ve ikram sahibi olan Rabbinin adı ne Yücedir. (Rahman Suresi, 45-78)

Yarışıp öne geçenler de, öne geçmiş öncülerdir. İşte onlar, yakınlaştırılmış (mukarreb) olanlardır. Nimetlerle-donatılmış cennetler içinde; Birçoğu geçmiş (ümmet)lerden, Birazı da sonrakilerden. 'Özenle işlenmiş mücevher' tahtlar üzerindedirler. Karşılıklı yaslanmışlardır. Çevrelerinde ölümsüzlüğe ulaşmış gençler dönüp dolaşır; Kayna-

ğından (doldurulmuş) testiler, ibrikler ve kadehler, Ki bundan ne başlarını bir ağrı tutar, ne de kendilerinden geçip akılları çelinir. Arzulayıp-seçecekleri meyveler, Canlarının çektiği kuş eti. Ve iri gözlü huriler, Sanki saklı inciler gibi; Yaptıklarına bir karşılık olmak üzere (onlara sunulur); Orada, ne 'saçma ve boş bir söz' işitirler, ne günaha sokma. Yalnızca bir söz (işitirler:) "Selam, selam." "Ashab-ı Yemin", ne (kutludur o) "Ashab-ı Yemin." Yüklü dalları bükülmüş kiraz (ağaçları), Üstüste dizili meyveleri sarkmış muz ağaçları, Yayılıp-uzanmış gölgeler, Durmaksızın akan su(lar); Ve (daha) birçok meyveler arasında, Kesilip-eksilmeyen ve yasaklanmayan (meyveler). Yükseklere-kurulmuş döşekler (sedirler). Gerçek şu ki, Biz onları yeni bir inşa (yaratma) ile inşa edip-yarattık. Onları hep bakireler olarak kıldık, Eşlerine sevgiyle tutkun (ve) hep yaşıt, "Ashab-ı Yemin" olanlar için. (Bunların) Birçoğu geçmiş (ümmet)lerden, Birçoğu da sonrakilerdendir. (Vakıa Suresi, 10-40)

Eğer o (ölecek kişi), yakın kılınan (mukarreb olan)lardan ise, Bu durumda rahatlık, güzel rızık ve nimetlerle donatılmış cennet (onundur). Ve eğer "Ashab-ı Yemin"den ise,
Artık, "Ashab-ı Yemin"den selam sana.
(Vakıa Suresi, 88-91)

O gün, mü'min erkekler ile mü'min kadınları, nurları önlerinde ve sağlarında koşarken görürsün. "Bugün sizin müjdeniz, içinde ebedi kalıcılar (olduğunuz), altından ırmaklar akan cennetlerdir." İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Hadid Suresi, 12)

Rabbiniz'den olan bir mağfirete ve cennete (kavuşmak için) 'çaba gösterip yarışın,' ki (o cennet) genişliği gök ile yerin genişliği gibi olup Allah'a ve Resûlü'ne iman edenler için hazırlanmıştır. İşte bu, Allah'ın fazlıdır ki, onu dilediğine verir. Allah büyük fazl sahibidir. (Hadid Suresi, 21)

Allah'a ve ahiret gününe iman eden hiçbir kavim (topluluk) bulamazsın ki, Allah'a ve elçisine başkaldıran kimselerle bir sevgi (ve dostluk) bağı kurmuş olsunlar; bunlar, ister babaları, ister çocukları, ister kardeşleri, isterse kendi aşiretleri (soyları) olsun. Onlar, öyle kimselerdir ki, (Allah) kalplerine imanı yazmış ve onları Kendinden bir ruh ile desteklemiştir. Onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacaktır; orada süresiz olarak kalacaklardır. Allah, onlardan razı olmuş, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte onlar, Allah'ın fırkasıdır. Dikkat edin;

şüphesiz Allah'ın fırkası olanlar, felah (umutlarını gerçekleştirip kurtuluş) bulanların ta kendileridir. (Mücadele Suresi, 22)

Ateş halkı ile cennet halkı bir olmaz. Cennet halkı 'umduklarına kavuşup mutluluk içinde olanlardır.' (Haşr Suresi, 20)

O da sizin günahlarınızı bağışlar, sizi altlarından ırmaklar akan cennetlere ve Adn Cennetlerindeki güzel konaklara yerleştirir. İşte 'büyük mutluluk ve kurtuluş' budur. Ve seveceğiniz bir başka (nimet) daha var: Allah'tan 'yardım ve zafer (nusret)' ve yakın bir fetih. Mü'minleri müjdele. (Saff Suresi, 12-13)

Sizi toplanma günü için birarada toplayacağı gün; işte bu aldanma (teğabün) günüdür. Kim Allah'a iman edip salih bir amelde bulunursa (Allah) onun kötülüklerini örter ve içinde ebedi kalıcılar olmak üzere altından ırmaklar akan cennetlere sokar. İşte büyük 'mutluluk ve kurtuluş (fevz)' budur. (Teğabun Suresi, 9)

İman edip salih amellerde bulunanları karanlıklardan nura çıkarması için Allah'ın apaçık ayetlerini size okuyan bir elçi de (gönderdik). Kim iman edip salih bir amelde bulunursa, (Allah) onu için-

de süresiz kalıcılar olmak üzere altından ırmaklar akan cennetlere sokar. Allah, gerçekten ona ne güzel bir rızık vermiştir. (Talak Suresi, 11)

Ey iman edenler, Allah'a kesin (nasuh) bir tevbe ile tevbe edin. Olabilir ki, Allah sizin kötülüklerinizi örter ve altından ırmaklar akan cennetlere sokar. O gün Allah, Peygamberi ve onunla birlikte iman edenleri küçük düşürmeyecektir. Nurları, önlerinde ve sağ yanlarında koşar-parıldar. Derler ki: "Rabbimiz nurumuzu tamamla, bizi bağışla. Şüphesiz Sen, herşeye güç yetirensin." (Tahrim Suresi, 8)

Allah, iman edenlere de Firavun'un karısını örnek verdi. Hani demişti ki: "Rabbim bana Kendi Katında, cennette bir ev yap; beni Firavun'dan ve onun yaptıklarından kurtar ve beni o zalimler topluluğundan da kurtar." (Tahrim Suresi, 11)

Doğrusu, muttaki olanlar için Rableri Katında nimetlerle donatılmış cennetler vardır. (Kalem Suresi, 34)

Artık kitabı sağ-eline verilen kişi, der ki: "Alın, kitabımı okuyun. Çünkü ben, gerçekten hesabıma kavuşacağımı sanmış (anlamış)tım." Artık o, hoşnut bir yaşama içindedir. Yüksek bir cennette. Devşirilecek (meyve ve eşsiz ürün)leri pek yakındır. "Geride kalan günlerde, 'peşin olarak sunduklarınıza karşılık olmak üzere,' afiyetle yiyin ve için." (Hakka Suresi, 19-24)

İşte onlar, cennetler içinde ağırlananlardır. Şimdi inkar edenlere ne oluyor ki, boyunlarını sana uzatıp koşuyorlar. Sağ yandan ve sol yandan bölükler halinde. Onlardan her biri, nimetlerle donatılmış cennete gireceğini mi umuyor (tamah ediyor)? (Mearic Suresi, 35-38)

Her nefis, kazandıklarına karşılık bir rehinedir. Ancak Ashab-ı Yemin (sağ ehli) hariç. Onlar cennetlerdedirler... (Müddessir Suresi, 38-40)

Artık Allah, onları böyle bir günün şerrinden korumuş ve onlara parıltılı bir aydınlık ve bir sevinç vermiştir. Ve sabretmeleri dolayısıyla cennetle ve ipekle ödüllendirmiştir. Orada tahtlar üzerinde yaslanıp-dayanmışlardır. Orada ne (yakıcı) bir güneş ve ne de dondurucu bir soğuk görürler. (Meyvelerin) Gölgeleri onlara pek yakın ve devşirilmeleri kolaylaştırıldıkça kolaylaştırılmış. Çevrelerinde gümüşten billur kaplar, kupalar dolaştırılır. Gümüşten billur kaplar ki, onları belli bir ölçüyle tespit etmişlerdir. Orada onlara bir kadeh içirilir ki, karışımı zencefildir. Bir pınar ki orada "selsebil" olarak adlandırılır. Çevrelerinde (gençlikleri ve dinçlikleri) ebedi kılınmış civanlar dolaşır-durur; sen onları gördüğün zaman saçılmış birer inci sanırsın. Her nereye baksan, bir nimet ve büyük bir mülk görürsün. Onların üze-

... hafif ipekten ve ağır işlenmiş
atlastan yeşil elbiseler giyerler
ve tahtlar üzerinde kurulup
dayanırlar. (Bu,) Ne güzel sevap
ve ne güzel destek.
(Kehf Suresi, 31)

rinde hafif ipek ve ağır işlenmiş atlastan yeşil elbiseler vardır. Gümüşten bileziklerle bezenmişlerdir. Rableri onlara tertemiz bir şarab içirmiştir. Şüphesiz, bu, sizin için bir mükafaattır. Sizin çaba-harcamanız şükre değer (meşkur:makbul) görülmüştür. (İnsan Suresi, 11-22)

Kim Rabbinin makamından korkar ve nefsi heva (istek ve tutkular) dan sakındırırsa, Artık şüphesiz cennet, (onun için) bir barınma yeridir. (Naziat Suresi, 40-41)

Cennet de yakınlaştırıldığı zaman, (Artık her) Nefis, neyi hazırladığını bilip-öğrenmiştir. (Tekvir Suresi, 13-14)

Şüphesiz ebrar olanlar, elbette nimetler(le donatılmış cennetler) içindedirler. (İnfitar Suresi, 13)

Tahtlar üzerinde bakıp-seyretmektedirler. (Mutaffifin Suresi, 23)

Onları gördükleri zaman ise: "Bunlar elbette şaşkın-sapıklardır" derlerdi. (Mutaffifin Suresi, 32)

Şüphesiz iman edip salih amellerde bulunanlara gelince; onlar için altından ırmaklar akan cennetler vardır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Büruc Suresi, 11)

O gün, öyle yüzler de vardır ki, nimette (engin bir mutluluk içinde)dirler. Harcadığı-çabadan dolayı hoşnuttur. Yüksek bir cennettedir. Orada anlamsız bir söz işitmez. Orada 'durmaksızın akan' bir kaynak vardır. Orada 'yükseklerde kurulmuş, tahtlar da vardır; Konulmuş (içecek dolu) kaplar, Dizi dizi yastıklar, Ve serilmiş yaygılar. (Gaşiye Suresi, 8-16)

Ey mutmain (tatmin bulmuş) nefis, Rabbine, hoşnut edici ve hoşnut edilmiş olarak dön. Artık kullarımın arasına gir. Cennetime gir. (Fecr Suresi, 27-30)

İman edip salih amellerde bulunanlar ise; işte onlar da, yaratılmışların en hayırlılarıdır. Rableri Katında onların ödülleri, içinde ebedi kalıcılar olmak üzere altından ırmaklar akan Adn Cennetleridir. Allah, onlardan razı olmuştur, kendileri de O'ndan razı (hoşnut, memnun) kalmışlardır. İşte bu, Rabbinden 'içi titreyerek korku duyan kimse' içindir. (Beyyine Suresi, 7-8)

Sonuç

Kitap boyunca anlattığımız tüm bu güzellikler hepimize bir an sonrası kadar yakındır. Ölümle her an son bulabilecek olan dünya hayatı, ahiretteki sonsuz hayatın başlangıcıdır. Dolayısıyla her an her saniye ahirete geçilebileceğini unutmamak, cehenneme gitme ihtimalinden korkmak ve bu nedenle cennetteki sonsuz nimete kavuşmak için hazırlık içinde olmak herkes için çok önemlidir.

Fakat şeytan, insana, Allah'ın cennette vaat ettiği güzellikleri, sonsuz yaşamı unutturmak, düşündürmemek ister. Aksine kusur ve eksikliklerle dolu olan dünya nimetlerine razı olmayı, bunlarla birkaç on sene yaşamayı yakın bir yarar olarak gösterir. Halbuki şeytana karşı tam aksi bir tavırla cennetin çok yakın olduğu gerçeğini hatırda tutarak samimi bir gayret içinde olmak gerekir.

Bütün samimi Müslümanlar sonsuz merhamet, sonsuz rahmet, sonsuz akıl ve güç sahibi olan, kullarını seven, onları koruyup kollayan, dünyada ve ahirette onların iyiliğini isteyen, onlara dünyada güzel ve şerefli bir hayat, ahirette de cenneti isteyen Allah'ın güvencesindedirler. Dolayısıyla bu sevinç dolu nimeti Müslümanlar hiçbir zaman unutmamalı ve birbirlerine bu yakın nimetin müjdecisi olmalıdırlar. Nitekim Allah Kuran'da müminlerin bu konuda müjdeleşmelerini buyurmaktadır:

Hiç şüphesiz Allah, mü'minlerden -karşılığında onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır... (Tevbe Suresi, 111)

...(Bu,) Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da O'nun üzerine gerçek olan bir vaaddir. Allah'tan daha çok ahdine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinip-müjdeleşiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 111)

Evrim Yanılgısı

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok mucizevi bir düzen bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

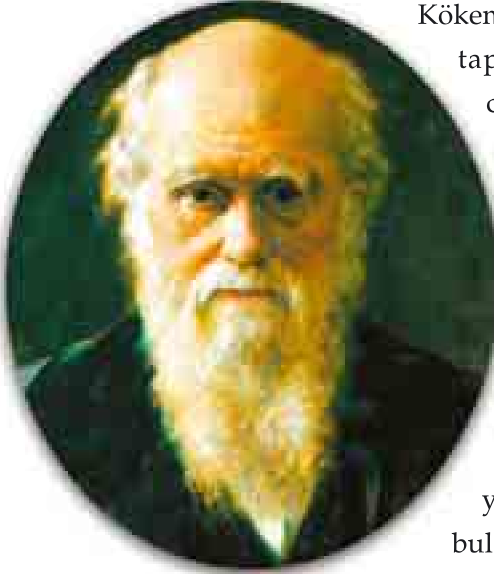
Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim

dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık yaratılış gerçeğiyle açıklamaktadırlar. Bugün bilimsel gelişmeler, evreni ve tüm canlıları Allah'ın yaratmış olduğu gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan Türlerin

Charles Darwin

Kökeni adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

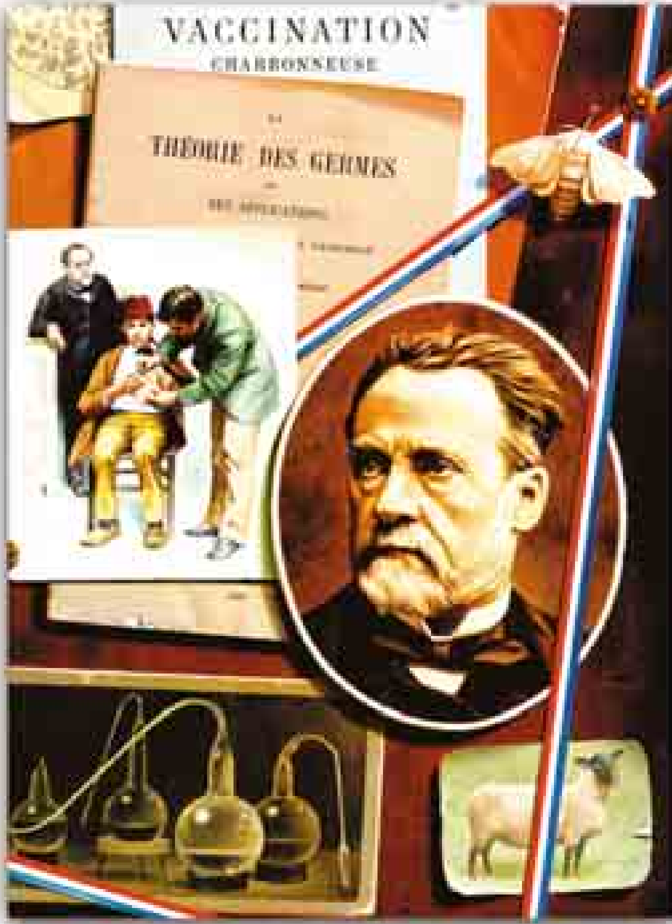
Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yay-

Louis Pasteur

gın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve **deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti: "Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür."** [1]

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı: **"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır."** [2]

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi.

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşul-

larından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı.[3]

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti.[4]

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci Earth dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

> Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı?[5]

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10^{950}'de 1'dir. Ancak matematikte 10^{50}'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım

Evrimcilerin en büyük yanılgılarından bir tanesi de aşağıda temsili resmi görülen ve ilkel dünya olarak nitelendirdikleri ortamda canlılığın kendiliğinden oluşabileceğini düşünmeleridir. Miller Deneyi gibi çalışmalarla bu iddialarını kanıtlamaya çalışmışlardır. Ancak bilimsel bulgular karşısında yine yenilgiye uğramışlardır. Çünkü 1970'li yıllarda elde edilen sonuçlar, ilkel dünya olarak nitelendirilen dönemdeki atmosferin yaşamın oluşması için hiçbir şekilde uygun olmadığını kanıtlamıştır.

Evrim teorisini geçersiz kılan gerçeklerden bir tanesi, canlılığın inanılmaz derecedeki kompleks yapısıdır. Canlı hücrelerinin çekirdeğinde yer alan DNA molekülü, bunun bir örneğidir. DNA, dört ayrı molekülün farklı diziliminden oluşan bir tür bilgi bankasıdır. Bu bilgi bankasında canlıyla ilgili bütün fiziksel özelliklerin şifreleri yer alır. İnsan DNA'sı kağıda döküldüğünde, ortaya yaklaşık 900 ciltlik bir ansiklopedi çıkacağı hesaplanmaktadır. Elbette böylesine olağanüstü bir bilgi, tesadüf kavramını kesin biçimde geçersiz kılmaktadır.

özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

> Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır.[6]

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır.

Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: *Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...*

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir

geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve Türlerin Kökeni adlı kitabında **"Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz"** demek zorunda kalmıştı.[7]

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin *Türlerin Kökeni* adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti.[8]

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20.yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Lamarck zürafaların ceylan benzeri hayvanlardan türediklerine inanıyordu. Ona göre otlara uzanmaya çalışan bu canlıların zaman içinde boyunları uzamış ve zürafalara dönüşüvermişlerdi. Mendel'in 1865 yılında keşfettiği kalıtım kanunları, yaşam sırasında kazanılan özelliklerin sonraki nesillere aktarılmasının mümkün olmadığını ispatlamıştır. Böylece Lamarck'ın zürafa masalı da tarihe karışmıştır.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç

Mutasyonlar canlıların genetik yapılarında meydana gelen hasarlardır. Dolayısıyla canlıların gelişimine olumlu yönde katkıları olmaz. Bunun en net örneği Çernobil nükleer felaketinde yaşanmıştır. Bu olayın ardından yukarıdaki resimde görüldüğü gibi sakat çocuklar doğmuştur.

sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: **Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.**

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rastgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

> Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların ev-

rimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir.[9]

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Milyonlarca yıllık kurbağa fosili (aşağıda) günümüz kurbağalarından farksız bir yapı göstermektedir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara **"ara-geçiş formu"** adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

> Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir.[10]

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

> Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz.[11]

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş for-

mu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

> Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir.[12]

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir **biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani "türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.**

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- *Australopithecus*

2- *Homo habilis*

3- *Homo erectus*

4- *Homo sapiens*

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney may-

sahte

munu" anlamına gelen *"Australopithecus"* ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir.[13]

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, *Australopithecuslar*'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "Homo sapiens'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder.[14]

Evrimciler "*Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens*" sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus*, *Homo habilis* ve *Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir.[15]

Dahası *Homo erectus* sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, *Homo sapiens neandertalensis* ve *Homo sapiens sapiens* (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır.[16]

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı)

çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler.[17]

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir. Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür.[18]

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler.

Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkidele-

ri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz **atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar.** Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. **Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.**

Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Gözü ve kulağı, kamera ve ses kayıt cihazları ile kıyasladığımızda, bu organlarımızın söz konusu teknoloji ürünlerinden çok daha kompleks, çok daha başarılı, çok daha kusursuz tasarımlar olduğunu görürüz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir te-

levizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu tekno-

lojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır. En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir.

Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır. Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

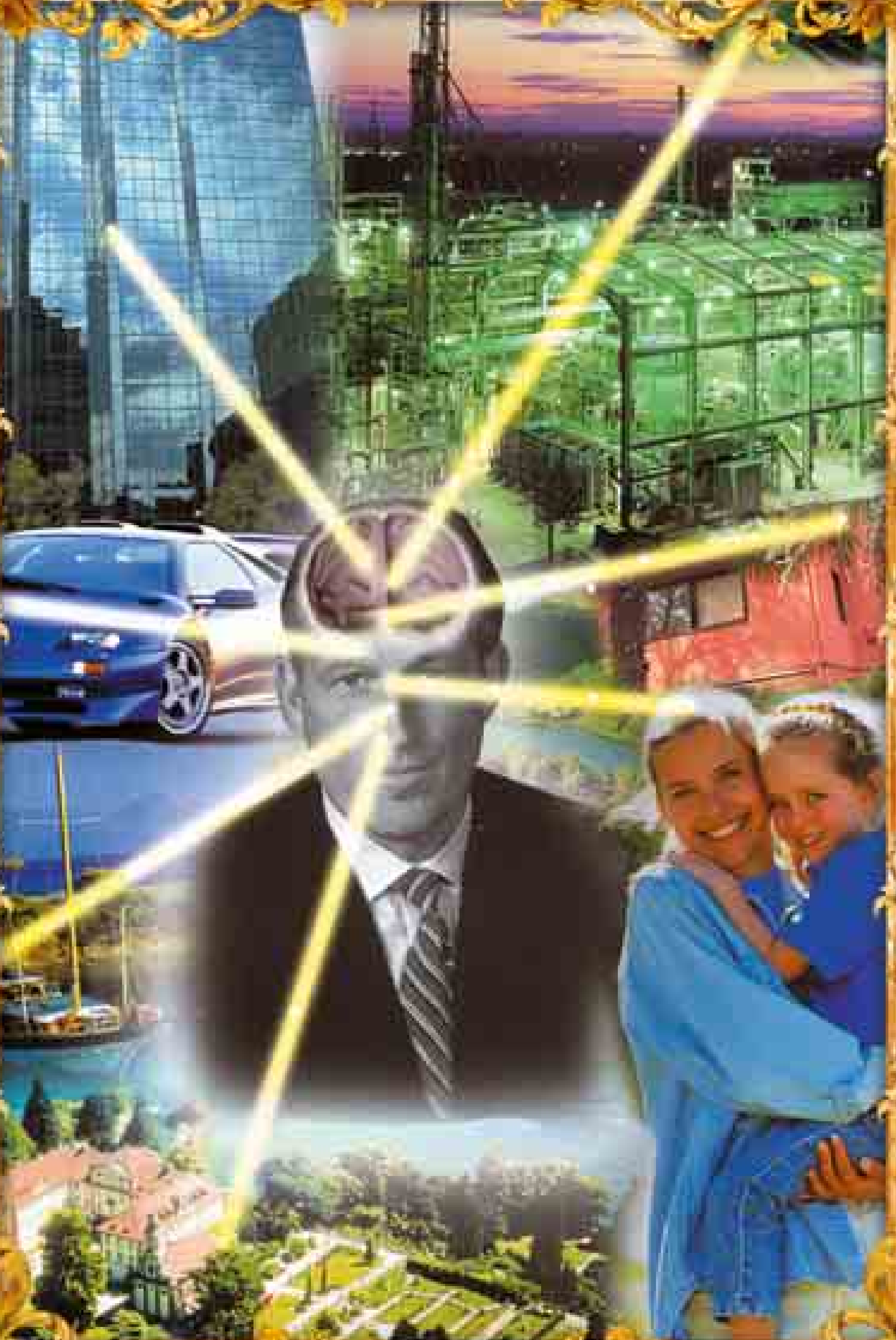
Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir?

Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hüc-

relerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran Yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Le-

wontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

> Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz.[19]

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcı'nın eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin

etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, profesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da haber verdiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

> **Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azap onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)**
>
> **… Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)**

Öyleyse sen yüzünü Allah'ı birleyen (bir hanif) olarak dine, Allah'ın o fıtratına çevir; ki insanları bunun üzerine yaratmıştır. Allah'ın yaratışı için hiçbir değiştirme yoktur. İşte dimdik ayakta duran din (budur). Ancak insanların çoğu bilmezler. (Rum Suresi, 30)

Allah, Hicr Suresi'nde ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu

delil, onların bu büyüsünü, Kuran'daki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır.[20]

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Artık evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

Dediler ki: "Sen yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın."
(Bakara Suresi, 32)

İndeks

◆ İmam-ı Şa'rani, Kısaltılmış Tezkire-i Kurtubi, 1. cilt, Tekin Kitabevi, Konya, 1995.
◆ İmam Şa'rani, Ölüm-Kıyamet-Ahiret ve Ahirzaman Alametleri, Muhtasaru Tezkireti'l Kurtubi, Bedir Yayınevi, İstanbul.
◆ Prof. Dr. İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte, 14. cilt, Akçağ Yayınları, Ankara, 1992.
◆ Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevi, Ramuz el-ehadis, cilt 1-2, Gonca Yayınevi, İstanbul, 1997.
◆ Cem'ul-fevaid min Cami'il-usul ve Mecma'uz-zevaid, İmam Muhammed Bin Muhammed Bin Süleyman er-RUDANİ, Büyük Hadis Külliyatı, 5. cilt, İz Yayıncılık, İstanbul.
◆ Abdülaziz Hatip, Dünya Ötesi Yolculuk, Gençlik Yayınları, İstanbul, Şubat 1994.
◆ Burhan Bozgeyik, Gençlik ve Ölüm, TÜRDAV a.ş., 2. baskı, Eylül 1995.
◆ Prof. Dr. Subhi Salih, Ölümden Sonra Diriliş, Kayıhan Yayınevi, İstanbul, 2. baskı.
Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Nesil Basım Yayın, İstanbul, 1996.

Notlar

1. Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, Marcel Dekker, New York, 1977, s. 2.
2. Alexander I. Oparin, Origin of Life, Dover Publications, New York, 1936, 1953 (yeni baskı), s.196.
3. "New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, cilt 63, Kasım 1982, ss. 1328-1330.
4. Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7.
5-. Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40.
6. Leslie E. Orgel, "The Origin of Life on Earth", Scientific American, cilt 271, Ekim 1994, s. 78.
7. Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, s. 189.
8. Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, s. 184.
9. B. G. Ranganathan, Origins?, The Banner Of Truth Trust, Pennsylvania, 1988.
10. Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179.
11. Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, cilt 87, 1976, s. 133.
12. Douglas J. Futuyma, Science on Trial, Pantheon Books, New York, 1983, s. 197.
13. Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, To plinger Publications, New York, 1970, 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, cilt 258, s. 389.
14. J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992.
15. Alan Walker, Science, cilt 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, J. B. Lipincott Co., New York, 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, cilt 3, Cambridge University Press, Cambridge, 1971, s. 272.
16. Time, Kasım 1996.
17. S. J. Gould, Natural History, cilt 85, 1976, s. 30.
18. Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19
19. Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28.
20. Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s. 43.